

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Ühiskonnateaduste instituut
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni õppekava

Karl-Villiam Vaserik
Vene keelt emakeelena kõnelevate noorte arvamus kanalist
ETV+
Bakalaureusetöö

Juhendaja: Pille Pruulmann-Vengerfeldt, PhD

Tartu
2016

Sisukord

Sissejuhatus	4
1 TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD	7
1.1 Rahvusringhäälingu definitsioon	7
1.2 Rahvusringhäälingu ülesanded.....	10
1.3 Ringhäälingu roll tänases ühiskonnas	13
1.4 Vene keelse auditooriumi meediatarbimisharjumused	15
1.4.1 ETV+ vaatajanumbrid.....	17
1.5 ETV+ olulisus	20
1.6 ETV+ Unikaalsus	22
2 Eesmärk ja uurimisküsimused	24
3 Meetodi kirjeldus	26
3.1 Fookusgrupp.....	26
3.2 Analüüsi meetod.....	31
3.3 Valim.....	32
4 Tulemused	33
4.1 Noorte meediatarbimisharjumused	33
4.2 Noorte kokkupuude ETV+ kanaliga	37
4.3 Noorte arvamus ETV+ kanalist.....	43
5 Järeldused ja diskussioon	45
5.1 Järeldused.....	45
5.2 Diskussioon	47
5.3 Meetodi kriitika	49
5.4 Edasiste uuringute võimalused.....	51
Kokkuvõte	52
Summary	54
Kasutatud kirjandus	56
Lisa	61
6.1 Lisa 1	61
6.2 Lisa 2.....	62
6.3 Lisa 3	65

6.4	Lisa 4.....	75
6.5	Lisa 5.....	97

Sissejuhatus

Minu bakalaureusetöö üldisemaks teemaks on 2015. aasta sügisel eetrisse läinud ETV+ telekanali uurimine. Uue täismöödulise telekanali avamist Eestis võib liialduseta pidada aasta meediasündmuseks (Alla, 2015). Eesti rahvusringhäälingu kodulehel on kirjeldatud uut kanalit järgmiselt: ETV+ on eelkõige elamus, kohaliku elu mootor, algataja, kajastaja, ühiskondliku arutelu edendaja ning Eestis elavate inimeste motiveerija, sõltumata nende päritolust, rahvusest või suhtluskeelest. Me loome ja võimendame ühiseid väärtuseid, mis viivad edasi, mitte tagasi. Oleme osa ühiskonnas, kus igäüks on oluline, kus igäühest sõltub meie ühine heaolu (ERR, 2015). Eelnev kirjeldus võtab väga hästi kokku, millist kuvandit ETV+ endast loob. Minu bakalaureusetöö eesmärgiks on uurida, millisena näevad ETV+ kanalit vene keelt kõnelevad noored.

Antud bakalaureusetöö teema sai valitud sellepärast, et tegemist on hetkel väga aktuaalse ning huvitava teemaga. 2015. aasta Külliki Seppeli uuringust “Meedia ja infoväli” tuli välja, et ligemale pooled venelastest kasutavad aktiivselt eestikeelset meediat ja kolmandik on Venemaa meedia mõjuväljas (Seppel, 2015). Seega on praegusel hetkel väga aktuaalseks muutunud olukord, kus vene keelt kõnelevad noored ei saa objektiivset informatsiooni Eestis toimuvast. Seda kinnitavad ka erinevad läbi viidud uuringud, kus vene noored jälgivad üha vähem eesti keelset meediat. Näiteks selgub TNS Emori andmetest, et üha vähem vene noori vaatab erinevaid eesti keelseid telekanaleid. Televisiooni üleüldist vaadatavuse langust kinnitavad ka erinevad EBU (inglise.k European Broadcasting Union) uuringud. Näiteks 2015. aasta EBU teleauditooriumi uuringust tuli välja, et televisiooni vaatamisele kulutatav aeg Euroopa noorte seas on oluliselt langenud võrreldes eelmiste aastatega (EBU, 2015). Kui 2009. aastal vaatas keskmine Euroopa noor päevas televisiooni kaks tundi ja 26 minutit televisiooni, siis 2015. aastaks on see kukkunud kahe tunni ning 11 minuti peale (EBU, 2015).

Sarnaselt Euroopa noortele on oluliselt langenud 2015. aastal vene keelsete noorte ERRi telekanalite vaadatavus võrreldes 2003. aasta tasemega (Jõesaar, 2015). Andres Jõesaar toob välja, et üheks vähese vaadatavuse põhjuseks võib olla see, et eesti

telekanalite programmid ei puuduta siin elavatele noortele olulisi teemasid, vene keelt kõnelevaid noori on saadetes väga harva ja seega puudub (tugev) side venekeelse kogukonnaga (Jõesaar, 2015).

Minu bakalaureusetöö peamiseks eesmärgiks on fookusgruppide abil uurida, milline on vene keelt kõnelevate noorte arvamus sügisel eetrisse läinud ETV+ kanalist. Esmalt üritan teoorias osas ära kaardistada ETV+ paiknemise praeguses üha enam kirjuks muutuval meediamaastikul. Kuna ETV+ on rahvusringhäälingu osa, siis toon empiiria osas välja, kuidas sobitub ETV+ rahvusringhäälingu kontseptsiooni ning milles seisneb tänapäeval üldse rahvusringhäälingu ülesanne. Samuti üritan hinnata ETV+ tulemuslikkust seadustest tulenevate eesmärkide ja ülesannete täitmisel vene keelsete noorte infovajaduse rahuldamisel. Selleks, et tekiks parem pilt praegusest vene keelsete inimeste meediatarbimisharjumustest pean oluliseks teoorias välja tuua, millist meediat ja mil määral vene keelne elanikkond tervikuna kui ka täpsemalt noored kasutavad ning jälgivad, seda statistikat saan kõrvutada enda fookusgruppidest selgunud tulemustega.

Selleks, et oma uurimusküsimustele vastust saada viisin läbi kolm fookusgrupi intervjuud, kus esmalt uurisin vene keelt kõnelevate noorte üldiseid meediatarbimisharjumusi. Küsisin noortelt, et millised meediakanaleid nad peamiselt jälgivad ning mis keeles. Seejärel uurisin, milline on vene keelsete noorte arvamus ETV+ kanalist ning kui palju on nad üldse selle kanaliga kokku puutunud ja kas pärast selle kanali eetrisse tulekut on nende meediatarbimisharjumused muutunud.

Selleks, et töö oma ülesandeid täidaks defineerin enda töö esimese osas ära, mis on avalik õiguslik ringhääling. Järgmises peatükis räägin avalik-õigusliku ringhäälingu ülesannetest ning kuidas ETV+ neid täidab. Seejärel räägin üldisemalt rahvusringhäälingu rollist tänapäeva ühiskonnas ning milliseid kohti ETV+ peaks nendest katma. Selle osale järgneb peatükk, kus kirjeldan olemasolevat vene keelse elanikkonna ning noorte meediakeskkonda. Samuti teen põgusa ülevaate ETV+ esimeste kuude vaatajanumbritest. Empiiria viimases osas räägin täpsemalt ETV+ unikaalsusest ning miks ta on ainulaadne ettevõtmine isegi maailma kontekstis. Sellega lõppeb teoreetiline osa, millele järgneb meetodi ja valimi osa, kus kirjeldan lähemalt oma uurimeetodit ning valimit. Seejärel võtan kokku fookusgrupi peamised

tulemused ja teen nendest järeldused. Bakalaureusetöö lõpetan kokkuvõttega, kus teen lühiülevaate kogu oma tööst. Töö lõpus on eraldi lisadena välja toodud seminaritöös kasutatud fookusgrupi kava ning bakalaureusetööks täiendatud kava. Lisadest on leitavad ka kõigi kolme fookusgrupi intervjuu transkriptsioonid.

1 TOOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

1.1 Rahvusringhäälingu definitsioon

Enne kui rääkida täpsemalt rahvusringhäälingu rollist tänases ühiskonna tuleks esialgu ära defineerida rahvusringhäälingu mõiste üldisemalt. Raamatus “Avalik-Õiguslik Ringhääling Eestis” kirjutab Ühiskonnateaduste instituudi õppejõud Aune Unt, et avalik-õiguslik ringhääling peab osutama ringhäälinguteenust, mis võimaldab kodanikel saada eluks vajalikku informatsiooni, end harida, saada osa kultuurist, olla kursis ühiskonna oluliste probleemide ja ideedega, osaleda mõttevahetuses, laiendada teadmisi ja lahutada meelt (Unt, 2001).

Kõige üldisemalt on avalik-õiguslikku ringhäälingut kirjeldatud kui ringhäälingut, mille eesmärgiks on läbi informeerimise aidata kaasa ühiskonna edendamisele (Jõesaar, 2005).

Järgmiseks toon mõned täpsemad näited, kuidas on erinevad kommunikatsiooni teooria autorid defineerinud rahvusringhäälingu mõistet.

Denis McQuail defineerib avaliku-õigusliku ringhäälingu mõiste enda “Massikommunikatsiooni teooria” nimelises teoses järgmiselt: *“Avalik-õiguslik ringhääling on ringhäälingusüsteem, mida rahastatakse avalikult ja mis toimib kasumi mittetaotlemise põhimõttel, et vastata kõigi kodanike mitmesugustele avaliku kommunikatsiooni vajadustele. Need kommunikatsioonivajadused hõlmavad universaalset teenuse pakkumist, teatavate vähemuste erivajaduste arvestamist, teatavat liiki haridussaadeteid, demokraatliku poliitilise süsteemi toetamist avatud ja mitmekesise juurdepääsu võimaldamise kaudu meediale, samuti poliitilistele erivajadustele vastavat kindlate reeglite kohast tegevust valimiste eel ning valitsuse ja parlamendi tegevuse tutvustamisel.”* (McQuail, 2000)

Raamatus “Eesti Telemaastik 1991-2001” kirjutab Balti Filmi- ja Meediakooli televisiooni õppejõud Hagi Šein, et avalik õiguslik ringhääling on seadusega moodustatud avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, kes on kohustatud osutama (enamasti rahvusliku tasandi ja tähtsusega) avalikku teenust kindlaksmääratud auditooriumil (Šein, 2002). Avaliku teenuse osutamine tähendab kohustusi luua ja edastada mitmekesist ja tasakaalustatud programmi kõigile elanikkonna gruppidele, sealhulgas õiglast osa eri- ja vähemusgruppidele, sõltumata sellest, milline on vähemuse osa teenuse eest tasumisel, samuti täieliku toimetuskontrolli omatoodangu ja tellitud programmi üle, mis peab moodustama olulise osa edastatavast programmist (Šein, 2002).

Seega eelnevatest definitsioonidest võib järeldada, et avalik-õiguslik ringhääling on üheks oluliseks vahendiks demokraatliku riigi toimimise juures. Rahvusringhäälingu kadumisega võib ohtu sattuda demokraatia sellisel kujul nagu meie seda tunneme. Avalik-õiguslik ringhääling on eriti oluline väiksemate rahvusriikide jaoks nagu Eesti, sest meie reklaamiturg ei ole piisavalt suur, et katta erakanalite laiaulatusliku, kõrge kvaliteedi ja mitmekülgsede programmide edastamisega seonduvaid kulutusi. Seega tegutseb Eesti Rahvusringhääling kui avalik-õigusliku organisatsioonina avaliku huvi nimel. Kuna Eesti erakanalid ei paku tasakaalustatud programmi kõigile elanikkonna gruppidele, mis võimaldaks ka vähemusgruppidel ennast harida ning osa saada kultuurist ja olla kursis erinevate ühiskonna oluliste probleemide ja ideedega. Seetõttu on mitte-eestlased tihtipeale informatsioonist välja lõigatud, sest selliste saadete tootmine, mis neid ülesandeid täidaks ei ole erakanalite jaoks kasumlik. Seega peab suutma seda teha ERR läbi erinevate kanalite ja programmide. Siinkohal tulebki välja uue rahvusringhäälingu poolt loodud ETV+ kanali olulisus, kes pakub avalik-õigusliku kanalina mitte-eestlastele kõiki neid samu ringhäälinguteenuseid, mis on ülevalpool definitsioonide juures kirjas. Rahvusringhääling avaliku-õigusliku kanalina peab arvestama kõigi huvide ja maitsete teenindamisega. Näiteks ETV+ saade nimega “Rabarber”, pakub vene keelt kõnelevatele inimestele samuti võimalust osa saada Eesti kultuurist. Selleks, et kursis olla ühiskonna oluliste probleemide ja ideedega ning osaleda mõttevahetuses on loodud ETV+ õhtusesse programmi selline saade nagu “Sinu õhtu”. Sellesse saatesse kutsutakse erinevaid külalisi, kes saavad oma arvamust avaldada ning osaleda mõttevahetuses. Seega on ETV+ kanali programm

loodud selliselt, et ka vene keelne elanik tunneks ennast osana ühiskonnast, kus
igäiks on oluline ning kus igäihet sõltub meie ühine heaolu.

1.2 Rahvusringhäälingu ülesanded

Graham Murdock on oma raamatus välja toonud neli rahvusringhäälingu ülesannet lähtudes demokraatia ja kultuuri arendamise seisukohast Murdock (Murdock, 1989/1997, Jõesaar, 2005: 67 kaudu)

- a) vaba väljenduse ja avaliku debati potentsiaalne ruum, mida võimaldab avalik-õigusliku ringhäälingu suhteline ja jätkuvalt ohustatud kaugus erakapitali ja valitsuse mõjust;
- b) ligipääs sellele väljenduse ja debati ruumile on võimaldatud kõikidele ilma lisatasudeta teenuste eest;
- c) areen, kus saab arutada erinevaid seisukohti ja kus jõutakse üldise heaolu esialgsele mõistmisele, sest avalik-õiguslik ringhääling sisaldab endas erinevate programmide ühtse voona hulka kogemusi, perspektiive ja argumente;
- d) avalik-õiguslik ringhääling pöördub publiku kui kodaniku, mitte kui tarbija poole.

Sarnaselt on sõnastatud ka Eesti Rahvusringhäälingu ülesanded Eesti Vabariigi põhiseaduses. Seal on kirjas, et rahvusringhäälingu eesmärk on kaasa aidata Eesti Vabariigi põhiseadusega sätestatud Eesti riigi ülesannete täitmisele (Eesti rahvusringhäälingu seadus, 2007). Selleks loob Rahvusringhääling programme, toodab ja vahendab saateid ning korraldab teisi tegevusi, mis ükshaaval või kogumis (Eesti rahvusringhäälingu seadus, 2007):

- 1) toetavad eesti keele ja kultuuri arengut;
- 2) väärtustavad Eesti riigi ja eesti rahvuse kestmise tagatise ning osutavad asjaoludele, mis võivad ohustada Eesti riigi ja eesti rahvuse püsimist;
- 3) aitavad kaasa Eesti ühiskonna sotsiaalse sidususe kasvule;
- 4) aitavad kaasa Eesti majandusliku heaolu ja konkurentsivõime kasvule;
- 5) aitavad kaasa demokraatliku riigikorralduse edendamisele;
- 6) selgitavad looduskeskkonna säästliku kasutamise ja jätkusuutliku arendamise vajadust;

- 7) väärtustavad perekonnal põhinevat ühiskonnamudelit;
- 8) aitavad kaasa Eesti ajaloo ja kultuuri audiovisuaalsele jäädvustamisele;
- 9) tagavad igapäevase vabaks eneseteostuseks vajaliku informatsiooni saamise.

2015. aastal loodud uues ERR arengukavas aastateks 2015-2018 on sõnastatud rahvusringhäälingu visioon ja missioon.

Rahvusringhäälingu visioon on sõnastatud järgmiselt:

Rahvusringhäälingu visiooniks on olla usaldusväärseim ja sotsiaal-kultuuriliselt mõjukaim meediaorganisatsioon Eestis. Rahvusringhääling kajastab ja loob mitmekesisest sisu, mis peegeldab Eesti identiteeti, kannab ühiskonnaväärtusi, teadvustab ja loomib ühiskonda. Avalik-õigusliku meediana on rahvusringhääling Eesti kultuuri ja kodanikuühiskonna toetaja, arendaja ning teiste samal eesmärgil tegutsevate organisatsioonide tõhus partner. Rahvusringhääling on poliitiliselt ja majanduslikult sõltumatu ning kestlik meediaorganisatsioon, meisterlik kõigis oma tegevustes. Rahvusringhääling on avatud nüüdiskultuurile ning uuele tehnoloogiale. Ajaloo ja kultuuri talletajana on rahvusringhääling Eesti kultuuri digitaalne varamu. (Eesti Rahvusringhäälingu arengukava, 2015)

Rahvusringhäälingu missioon 2015-2018. aasta arengukavas on järgmine: *Rahvusringhääling loob erinevates meediakanalites toimiva teabevõrgustiku Eestiga seotud inimeste vahel, toetab oma loomingus euroopalikke väärtusi ja avardab Eesti inimeste maailmapilti. ERR harib avalikus mõtteruumis osalejaid, kaasab inimesi, innustab vaba arutelu, edendab loomingulisust ja tegusust, ühendab kogukondi ja põlvkondi, kasvatab sallivust ja üksteisemõistmist, väärtustab perekonda ning kaitseb eetilisi põhiväärtusi. Nõnda hoiab ja edendab rahvusringhääling Eesti riigi, rahva, keele ja kultuuri järjepidevust ajas ning ruumis (ERR arengukava, 2015).*

Kui võtta aluseks Graham Murdocki poolt väljatoodud rahvusringhäälingu ülesanded, siis ETV+ rahvusringhäälingu kanalina peaks täitma kõiki tema poolt kirjeldatud eesmärke. Graham tõi esimese punktina välja, et üheks rahvusringhäälingu ülesandeks on vaba väljenduse ja avaliku debati potentsiaalne ruum, mida võimaldab avalik-õigusliku ringhäälingu suhteline ja jätkuvalt ohustatud kaugus erakapitali ja valitsuse mõjust. Kuna ETV+ on rahvusringhäälingu osa allub ta koos teiste ERR-i kanalitega rahvusringhäälingu seadusele, kus on kirjas, et rahvusringhääling on oma saadete,

programmide ja muude meediateenuste tootmisel ja edastamisel sõltumatu ning lähtub üksnes seaduse nõuetest (Eesti rahvusringhäälingu seadus, 2007). Seega on ETV+ uue vastloodud kanalina loonud uue platvormi vaba väljenduse ja avaliku debati ruumiks ka vene keelt kõnelevatele noortele. Kuna ERR-i eelmine strateegia ei suutnud rahuldada noorte kommunikatsiooni vajadusi, siis tuli selleks luua uus kanal ETV+ kujul, mis peaks pakkuma ka vene keelt kõnelevatele noortele võimalust tunda ennast ühiskonna osana. Samuti täidab ETV+ kõiki teisi Graham Murdocki poolt kirja pandud ülesandeid, sest ETV+ puhul on tagatud ligipääs kõigile televaatajatele ilma lisatasudeta teenuste eest. Seega on võimalik kõigil vene keelt kõnelevatel noortel seda telekanalit vaadata ilma lisatasusid maksmata. Samuti peaks ETV+ looma noortele areeni, kus saab arutada erinevaid seisukohti ja kus jõutakse üldise heaolu esialgsele mõistmisele. Sellele annab ka kinnitust ETV+ enda loodud kuvand, sest kodulehel on kanalit kirjeldatud järgmiselt: ETV+ on eelkõige elamus, kohaliku elu mootor, algataja, kajastaja, ühiskondliku arutelu edendaja ning Eestis elavate inimeste motiveerija, sõltumata nende päritolust, rahvusest või suhtluskeelest. Me loome ja võimendame ühiseid väärtuseid, mis viivad edasi, mitte tagasi. Oleme osa ühiskonnas, kus igäüks on oluline, kus igäühest sõltub meie ühine heaolu (ERR, 2015). Samuti lähenetakse ETV+ kanali vaatajaskonnale kui kodanikele, mitte tarbijatele. Sellepärast, et Eesti rahvusringhääling ei edasta reklaami ja otsepakkumist ega võta vastu sponsorlusest saadavat toetust (Eesti rahvusringhäälingu seadus, 2007). Seega peaks sügisel eetrisse läinud ETV+ kaasa aitama sotsiaalse sidususe kasvule ja demokraatliku riigikorralduse edendamisele. Samuti sätestab rahvusringhäälingu seadus, et seatud eesmärkide saavutamiseks edastab ERR saateid, mis Rahvusringhäälingu võimaluste piires vastavad kõigi rahvastikurühmade, sealhulgas vähemuste infovajadusele (Eesti rahvusringhäälingu seadus, 2007).

Muidugi tuleb siinkohal mainida, et üks asi on seadustes kirja pandu ning ETV+ enda ideaalid. Tegelikuses ei pruugi kõik alati selliselt toimida nagu on enda visioonis ette nähtud. Seega on bakalaureusetöö heaks vahendiks kontrollima, kui hästi õnnestub eelnevate ülesannete täitmine vene keelt kõnelevate noorte silmis.

1.3 Ringhäälingu roll tänases ühiskonnas

Ringhääling on praegu pidevas muutuses, sest iga päevaga muutub uudiste edastamise kiirus ning tänu interneti laiaulatuslikule levikule tekib juurde üha enam uusi viise sõnumi edastamiseks. Kolme juba üsna levinud ekraani (teler, lauaarvuti, nutitelefon) kõrvale on tulnud ka tahvelarvuti, kus on võimalik uudiseid lugeda (Eesti Rahvusringhäälingu arengukava, 2015). Samuti on televisioonis käimas praegu suured uuenduskuurid, millega rahvusringhääling peab kaasas käima. Aasta aastalt suureneb re-transleeritud välismaiste, eestikeelse tõlkega telekanalite arv (Eesti Rahvusringhäälingu arengukava, 2015). Suureneb ka venekeelsele auditoriumile pakutavate programmide hulk. Valikuvõimaluste avardumise tulemusel on venekeelse vaatajaskonna seas domineerinud PBK kaotanud ligi poole oma senisest vaadatavusest (Eesti Rahvusringhäälingu arengukava, 2015). Seega kui ETV+ tahab olla turul konkurentsivõimeline, siis peavad nad suutma ära kasutada erinevaid innovaatilisi lahendusi, mida tänapäeva tehnika võimaldab.

Andres Jõesaar on öelnud, et me peame ringhäälingu puhul mõistma, et vanal mudel, kus ringhääling tähendas ühest punktist tarkuse laialikiirgamist tänapäeval ei toimi (Jõesaar, 2015). Andres Jõesaar (2015) on arvamusefestivalil öelnud: *“Broadcastingu asemel me räägime narrow castingust”*. Tänapäeval on igaühel oma jutt ning dialoog. Inimesed kasutavad suhtlemiseks ning informatsiooni saamiseks järjest enam üha erinevaid tehnoloogilisi vahendeid. Seega peab rahvusringhääling oma tekstidega kohal olema kõikjal, kus keegi räägib (Jõesaar, 2015). Selleks, et suudaks oma tekstidega igal pool kohal olla on ETV+ võtnud oma tegevuse aluseks ristmeedia, mis kaasab erinevaid meediate andes vaatajale võimaluse ise aktiivselt osaleda. Seda nii telekraanil, raadio, internetiportaali, videoblogi, sotsiaalvõrgustike, rakenduse, ja sündmuste kaudu. Seega ei ole ETV+ kujul tegemist ainult ühe telekanaliga vaid terve suure meediasüsteemiga, mis pakub inimestele erinevaid lahendusi informatsiooni saamiseks.

Paljud rahvusringhäälingut uurivad autorid leiavad, et tänu tehnika arengule ja uutele meediakanalitele on rahvusringhääling ohtu sattunud (Hendy, 2013:5). David Hendy (2013:5) uuring näitab, et üheks suureks ohuks on riigid, kes üritavad

rahvusringhäälingu toel võimalikult palju enda poliitilist sõnumit edastada. Hendy (2013:6) uuringust selgus, et teiseks ohustavaks faktoriks on reklaamindus, millest rahvusringhääling võib sõltuvusse sattuda. Hendy (2013:7) leiab enda uuringus, et rahvusringhäälingul on täita praegu väga oluline roll. Rahvusringhäälingu kadumisega satub ohtu sõltumatu meedia sellisel kujul nagu meie seda tunneme. Meedia, mis on poliitiliselt sõltumatu ning ei allu reklaamitootjate nõudmistele (Hendy, 2013:8). Seega peab ETV+ koos teiste rahvusringhäälingu kanalitega jälgima, et kanal ei muutuks riigiparaadi häälekandjaks ja säilitaks oma apoliitilise hoiaku. ETV+ ja teised ERR-i kanalid peavad endiselt hoidma seda joont, et reklaamile ei ole nende kanalites kohta.

Tänapäeval on rahvusringhäälingu tähtsus ühiskonnas järjest kasvamas. Üha enam on meediamastikule juurde tekkimas erinevaid eraringhäälinguid, kes on sõltuvad reklaamirahast. Kuna Eesti rahvusringhäälingul on ühiskonnas täita väga oluline roll, siis toimub nende rahastamine läbi avaliku raha. Seetõttu peab rahvusringhääling vastama kõigi kodanike kommunikatsiooni vajadustele.

1.4 Vene keelse auditooriumi meediatarbimisharjumused

Selleks, et tekiks parem ülevaade vene keelt kõnelevate inimeste üldistest meediatarbimisharjumustest pean oluliseks välja tuua peamised meediakanalid, mida nende hulgas jälgitakse. Samuti saan seda statistikat hiljem enda fookusgruppi tulemustega kõrvutada.

2015. aastal läbi viidud Integratsiooni monitooringust tuli välja, et vene keelne elanikkond peab kõige olulisemaks infoallikaks televisiooni (vt. Tabel 1) (Seppel, 2015). Oluliseimaiks infokanaliteks vene keelt kõnelevate elanike seas on PBK Eesti uudised ja Venemaa muud telekanalid, veidi madalamal kohal asuvad võrdselt venekeelne AK ja PBK muud Eesti teemalised saated (vt. Tabel 1) (Seppel, 2015). Kohalikud venekeelsed ajalehed, raadiokanalid ja uudisteportaalid on olulised umbes pooltele meediatarbijatele (vt. Tabel 1) (Seppel, 2015). Samas eelistatakse kohalikke ajalehti ja uudisteportaale Venemaa omadele (vt. Tabel 1) (Seppel, 2015). Eesti keelsetest kanalitest on kõige kõrgem olulisus ETV-1 (vt. Tabel 1) (Seppel, 2015).

Meediatarbimises on märgatavad põlvkondlikud erinevused – televisioon on oluline eeskätt vanemale põlvkonnale, seda nii PBK kui venekeelse AK osas (Seppel, 2015). Samas noorte jaoks on eestikeelsed kanalid olulisemad kui vanemate jaoks, eeskätt eestikeelsed uudisteportaalid, ajalehed ning raadio (Seppel, 2015). Vähemoluliseks hinnatakse eestikeelseid telekanaleid, aga samamoodi ka PBK-d ja teisi Vene telekanaleid (Seppel, 2015). Loomulikult erineb ka hinnang sotsiaalmeedia olulisuse osas vanuserühmade lõikes (Seppel, 2015).

Kui vaadata eraldi kohalikku meediat ning sealhulgas avalik-õiguslikku meediat, siis teisest rahvusest elanike infoväljas mängib endiselt konkurentsituult olulisimat rolli venekeelne AK (vt. Tabel 1) (Seppel, 2015). Nooremad põlvkonnad on üha selgemalt orienteeritud veebipõhisele meediale, seda nii vene kui eesti keeles (Seppel, 2015). Võrreldes venekeelse AK-ga on teised Eesti telekanalites pakutavad venekeelsed saated märksa väiksema olulisusega, mis võib olla põhjendatud ka valiku pideva kahanemisega (Seppel, 2015).

**Tabel 1 Meediakanalite olulise pingeriida vene keelt kõnelevate elanike hulgas, %
(Integratsiooni monitoring, 2015)**

Kui olulised on teile järgnevad kanalid infoallikana, uudiste ja teadmiste hankimise vahendina?		
	Väga oluline/küllaltki oluline	Ei ole üldse oluline
Venemaa telekanalid	74	9
PBK Eesti uudised	74	12
AK vene keeles	61	17
Eesti venekeelsed ajalehed	52	25
Eesti venekeelsed uudisteportaalid, veebiküljed	50	31
Teised venekeelsed saated Eesti telekanalites	44	30
Sotsiaalmeedia	39	41
Eesti Televisioon	36	35
Venemaa ajalehed	28	46
Venemaa uudisteportaalid, veebileheküljed	27	50
Eesti keelsed ajalehed	22	53
Teised eesti keelsed kanalid	22	44

Seega tekkinud olukorras on väga aktuaalseks muutunud olukord, kus vene keelt kõnelevad noored tarbivad üha vähem ERRi kanaleid. Seda kinnitavad ka erinevad läbiviidud uuringud, kus selgub, et vene noored jälgivad üha harvemini eesti keelset meediat. Näiteks selgub TNS Emori andmetest, et järjest vähem vene noori vaatab erinevaid eesti keelseid telekanaleid. Seda tendentsi kinnitab ka Eva Maria Põldmäe (2014) magistritöö, kust selgus, et

nooremate vanuserühmade (15–19; 20–29) hulgas on televaatamisele kulutatav aeg vähenenud viimase kümne aasta jooksul oluliselt (Põldmäe, 2014). Digimeedia põlvkonnas (sünd 1989-1999 ehk minu valim) on selgelt märgata, et palju enam on aktiivseid ja mitmekülgseid võrguväljaannete jälgijaid (41%) (Põldmäe, 2014).

Kui 2003. aastal oli kogu telerivaatamise ulatus (weekly reach) vene keelt emakeelena kõnelevate noorte hulgas 96%, siis aastaks 2015 on need näitajad tublisti kahanenud (Jõesaar, 2015). 2015. aasta esimese kümne kuu jooksul vaatas vähemalt korra nädalas televiisorit 69,3 protsenti vene keelt kõnelevaid noori (Jõesaar, 2015). Samuti on oluliselt langenud 2015. aastal vene keelsete noorte ERRi telekanalite vaadatavus võrreldes 2003. aasta tasemega (Jõesaar, 2015). ERRi telekanalite nädalane ulatuvus muukeelsete noorte hulgas oli ainult 6,8 protsenti ja vaatamisaja osakaal 0,4 protsenti (Jõesaar, 2015). Seega tekkinud olukorras oleks väga huvitav vaadelda, milline on vene keelsete noorte avamus kanalist ETV+

1.4.1 ETV+ vaatajanumbrid

Selleks, et tekiks parem ülevaade, kuidas on ETV+ turule tulek muutnud vene keelse elanikkonna meediatarbimisharjumusi pean oluliseks välja tuua ETV+ esimeste kuude vaadatavuse.

Esimese viie eetrinädala andmete analüüs näitab, et ETV+ keskmine nädalane ulatuvus (weekly reach) on 22 protsenti kogu vaatajaskonnast vanuses 4+ ja enam eluaastat (Jõesaar, 2015). Vanuses 4+ ja enam vene keelt kõnelevate inimeste hulgas on ETV+ ulatuvus 23,3 protsenti (vt. Tabel 2) ning vaatamisaja osakaal moodustab 0,8 protsenti (Jõesaar, 2015). Seega nende arvudele toetudes võib öelda, et ETV+ pakub vene keelsete inimestel huvi ning küllaltki suur osa venekeelsest auditooriumist on ETV+ üles leidnud (Jõesaar, 2015).

ETV+ ulatuvus on venekeelsete noorte seas kõrgem kui eestikeelsete

eakaaslaste hulgas. Võrreldes vene keelsete vaatajate arvu 28. septembrist kuni 8. novembrini 2015 sama perioodiga aastal 2014, on näha, et positiivne muutus on toimunud kõigi ERRi telekanalite vaadatavuse osas (vt. Tabel 3) (Jõesaar, 2015). Vene keelse elanikkonna vanuses 4+ eluaastat on ERRi nädalane ulatuvus tõusnud 19,2 protsendilt 30,5 (vt. Tabel 3) protsendile ning noorte osas 9 protsendilt 14,1 protsendile (vt. Tabel 3) (Jõesaar, 2015). Seega nende tulemuste najal võib oletada, et eelnev ERRi telekanalite vaadatavuse langus vene keelsete noorte hulgas on pöördunud tõusule pärast ETV+ kanali avamist.

Tabel 2. ETV+ vaadatavus 28.09-08.11.2015

Sihtrühm, vanus, kodune keel	Ulatus (Weekly Reach), %
Isikud 4+, vene keel	23,3
Isikud 4-29, vene keel	10,1

Allikas: TNS Emor, Jõesaar, 2015: 45 kaudu

Tabel 3. ERR kõigi kanalite summaarse vaadatavuse võrdlus 2014. aasta ja 2015. aasta vastavatel perioodidel

Sihtrühm, vanus, kodune keel	Ulatuvus (Weekly Reach), %	
	29.09-09.11.2014	28.09-08.11.2015
Isikud 4+ (kogu auditoorium)	62,5	66,1
Isikud 4+, vene keel	19,2	30,5
Vanus 4-29, vene keel	9,0	14,1

Allikas: TNS Emor, Jõesaar, 2015: 45 kaudu

Siinkohal peab muidugi ka märkima, et vene keelsete noorte meediatarbimisharjumuste muutuste osas tuleks arvesse võtta online-meedia tarbimise harjumusi ning nende muutust, kuid selleks tuleb teha juba traditsioonilist teleauditooriumi monitooringut täiendavad uuringud ja analüüsid (Jõesaar, 2015).

Seega ETV+ on eetris olnud mõned kuud, kuid on juba jõudnud päris suure osa

vene keelt kõnelevate noorteni. Eelnevale statistikale tuginedes saab öelda, et pärast ETV+ kanali avamist on astunud oluline samm Eesti Rahvusringhäälingule seadusega pandud kõigi rahvastikurühmade infovajaduste rahuldamisega seatud ülesande senisest tõhusamale täitmisele (Jõesaar, 2015).

Siinkohal tuleb muidugi ära mainida, et TNS Emori arvudes ei sisaldu kümned tuhanded interneti vahendusel ETV+ saadete otse või järelvaatamiste korrad (Jõesaar, 2015). Samuti tuleb tõdeda, et Eesti Rahvusringhäälingu seadus vaadatavusele otseseid arvulisi eesmärke ei sea. ERR-i juhatuse liige Ainar Ruussaar on öelnud: *“ETV+ ei ole reitinguprojekt, vaid pikaajaline missioon, mis muudab Eesti tugevamaks ja tervemaks ning elu siin paremaks. Seetõttu tuleb esialgu jätta tagaplaanile emotsionaalsed arutelud vaatajanumbrite üle. Tähtis on hoopis muu, see, et ETV+ on algatus, millest juba kirjutavad kogu maailma väljaanded ja räägivad kõik Euroopa diplomaadid. See ei ole seiklus ega avantüür – see on väga tugev sõnum ja hea tahte akt, mis muudab tugevamaks kogu Eesti Rahvusringhäälingu”* (Loide, 2015). Seega võib ETV+ võtta kui ühte lõimumispoliitika projekti, kus vene keelne elanikkond tunneb ennast ühe osana Eesti ühiskonnast.

1.5 ETV+ olulisus

Rahvusringhäälingu seaduses on kirjas üheks eesmärgiks, et rahvusringhääling peab kaasa aitama Eesti ühiskonna sotsiaalse sidususe kasvule (Eesti Rahvusringhäälingu seadus, 2007). Kuna ERR-i eelmine strateegia ei suutnud rahuldada kõigi kodanike kommunikatsiooni vajadusi, siis tuli selleks luua uus kanal ETV+ kujul, mis pakuks ka vene keelt kõnelevatele inimestele võimalust tunda ennast ühiskonna osana. Rahvusringhääling peab tänapäeval arvestama vähemuste erivajadustega. ERR peab suutma pakkuma ka venekeelsele auditooriumile erinevaid saateid, kus nad saaksid objektiivset informatsiooni. Selle tarvis loodigi sügisel uus rahvusringhäälingu kanal ETV+, mis peaks arvestama nende huvi ja vajadustega. Seega on rahvusringhäälingul kohustus luua ja edastada mitmekesist ja tasakaalustatud programmi kõigile elanikkonna gruppidele (Šein, 2002). Sõltumata sellest, milline on vähemuse osa teenuse eest tasumisel (Šein, 2002).

2011. aasta rahva ja eluruumide loenduse järgi räägib Eestis emakeelena vene keelt 383062 inimest, mis moodustab 29,6% kogu rahvastikust (Rahva ja eluruumide loendus, 2011). Seega moodustavad vene keelt rääkivad inimesed väga suure osa Eesti ühiskonnast, kelle kommunikatsiooni vajadustega peab arvestama.

Theodor Adorno on 1963. aastal kirjutanud ühe oma tuntuima essee pealkirjaga "Kuidas vaadata televisiooni". Adorno jõudis oma essees järeldusele, et paljud telesaated sisaldavad endas tegelikult mitmeid tagamõtteid, millega üritatakse vaatajat mõjutada (Adorno, 1963). Peidetud sõnumitel on televisioonis suur jõud, selliste sõnumite puhul kaotab vaataja oma teadvuslikkuse ning ta ei mõista, et teda üritatakse tegelikult mõjutada (Adorno, 1963). Seega on Adorno arvates väga suur tõenäosus, et see sõnum omab suurt mõju inimese mõistusele.

Seega vene keelsed telekanalid, kes tihtipeale moonutavad fakte sellisel kujul nagu ise vajalikuks peavad võivad veelgi suurendada hetkel eestlaste ja

venelaste vahel olevat lõhet. Muidugi levib ka paljude venelaste seas arusaam, et ETV+ kujul on tegemist eestlaste poolt loodud vastupropaganda kanaliga. Kuid ETV+ peatoimetaja Darja Saar lükkab selle väite ümber põhjendades, et nende eesmärgiks on pakkuda vene keelt rääkivatele inimestele kanal, kus neil on võimalik saada objektiivset informatsiooni ning samuti on neil selle kanali abil võimalik ühiskonna asjades paremini kaasa rääkida (Saar, 2015). Enamus ETV+ saated on meelelahutusliku sisuga, kus läbi meelelahutuse üritatakse arutada ühiskonnas aktuaalseid teemasid (Saar, 2015).

Seega on ETV+ praegusel hetkel väga hea võimalus pakkuda venelastele kvaliteetset televisiooni, mis on heaks alternatiiviks praegu turul olevatele venekeelsetele kanalitele PBK, NTV Mir'i ja RTR Planeta, mille ajakirjanduslik kvaliteet jätab kohati väga soovida. Eesti Rahvusringhäälingu üheks eesmärgiks on kaasa aidata Eesti ühiskonna sotsiaalse sidususe kasvule (Eesti rahvusringhäälingu seadus, 2007). Seega peab ETV+ suutma pakkuda sellist programmi ja saateid, mis tagavad selle ülesande täitmise.

1.6 ETV+ Unikaalsus

ETV+ on väga suur väljakutse rahvusringhäälingule, millega võetakse suur risk. Uue korraliku telekanali loomine on väga kulukas projekt, kus on vaja kõige alustada otsast peale. Samas on ETV+ kanali loomine uus võimalus võita enda poole vene keelne auditoorium ning pakkuda neile kvaliteetset televisiooni. ETV+ kanali loomine on suur meediaprojekt, mis on ainulaadne nähtus isegi kogu maailma kontekstis. Väga paljudes endistes sotsialismimaades moodustab vene keelne elanikkond endiselt suure osa rahvastikus, kuid vaatamata sellele ei ole loodud neile eraldi kanalit, mis arvestaks ka nende kommunikatsiooni vajadustega. Seetõttu ei jää venelastel tihtipeale muud üle, kui jälgida vene televisiooni kanaleid. Need kanalid on tihtipeale fokuseeritud Venemaal toimuvale. Seega ei ole vähemusgruppidel võimalik osa saada kohapealsest kultuurist ning kursis hoida ennast oma riigi ühiskonna oluliste probleemide ja ideedega. Kuid ETV+ peaks täitma need eelnevad vajadused ning kasvatama kogukondlikku tunnet ka venelaste seas. Kasutades Balti Filmi- ja Meediakooli õppejõu Indrek Treufeldti metafoori 2015. aasta arvamusfestivalilt, siis ETV+ võiks olla nagu kodune mahe moos, miks mitte ka rabarber. Ta võrdles ETV+ oma aia vaarikatega, milles tehtud moos on kõige parem, sest keegi teine ei ole neile säilitusaineid või pestitsiidide lisanud (ERR, 2015).

Seega on ETV+ unikaalne juba sellepärast, et see on algatus, millest kirjutavad erinevad maailma ajakirjandusväljaanded ning samuti jälgitakse selle kanali arengut väga tähelepanelikult Euroopa diplomaatide poolt. Eesti on maailmas üks esimesi riike, kes on sellise kanali otsustanud luua. ERRi juhatuse liige Ainar Ruusäär ütles, et ETV+ puhul on tegemist pikaajalise missiooniprojektiga, mis edastab objektiivset infot ning maailmas selliseid just väga palju ei ole. (Alla, 2015). Telekanali loomisest saati on see koos oma peatoimetaja sattunud terava rahvusvahelise tähelepanu alla, seda on märganud muuhulgas näiteks BBC ja Reuters (Alla, 2015). Ühel kanalit tutvustaval pressikonverentsil lausus ETV+ peatoimetaja, et kanal on distantseerinud poliitikast ning, et kanali peamiseks eesmärgiks on vaatajaid mitte jätta ükskõikseks (Alla, 2015). “Olgu meie vaatajad eesti- või venekeelsed, neil peab tekkima tunne: see teema puudutab mind, ma olen osa sellest ühiskonnas” rõhutas Saar ühel pressikonverentsil (Alla, 2015). “Andsin oma toimetajatele ülesande: kui sa räägid,

siis sellest, mis inimesi puudutab.” (Alla, 2015). Seega kui varem puudus eesti telemaastikul kanal, kus puudutati vene keelt kõnelevate noorte jaoks olulisi teemasid, siis nüüd peab seda rolli täitma ETV+.

Peamiseks ETV+ loomise ajendiks on hetkel valitsev geopoliitiline kriis. Venemaa poolt üha enam kasvava propaganda tõttu otsustas Eesti valitsus luua alternatiivse kanali venekeelsele elanikkonnale Eestis. Näiteks selgus 2015. aastal Külliki Seppeli poolt koostatud uuringust “Meedia ja infoväli”, et ligemale pooled venelastest kasutavad aktiivselt eestikeelset meediat ja kolmandik on Vene meedia mõjuvaldkonnas (Seppel, 2015). Praeguses olukorras on väga aktuaalseks muutunud olukord, et vene keelt kõnelevad inimesed ei saa objektiivset informatsiooni eelkõige Eesti ühiskonnas ning maailmas toimuvast. Seega on praegu loodud ETV+ kanal väga oluline. Danja Saar ütles Tallinna Ülikoolis esinedes, et olukord, kus kolmandik elanikkonnast ei saa oma emakeeles infot selle kohta, mis siin riigis toimub, mistõttu nad ei ole ka kaasatud, peab muutuma (ERR, 2015).

Seega kokkuvõtvalt järeldus empiiria osast, et avalik-õiguslik ringhääling on eriti oluline väiksemate riikide jaoks nagu Eesti, sest meie reklaamiturg ei ole piisavalt suur, et katta erakanalite laiaulatusliku, kõrge kvaliteedi ja mitmekülgsede programmide edastamisega seonduvaid kulutusi. Eesti Rahvusringhääling avalik-õigusliku organisatsioonina peab tegutsema avaliku huvi nimel. Empiiriast selgus, et Eesti erakanalid ei paku tasakaalustatud programmi kõigile elanikkonna gruppidele, mis võimaldaks ka vähemusgruppidel ennast harida ning osa saada kultuurist ja olla kursis erinevate ühiskonna oluliste probleemide ja ideedega. Seega on mitte-eestlased tihtipeale informatsioonist välja lõigatud, sest selliste saadete tootmine, mis rahuldaks vene keelsete inimeste informatsiooni vajadust ei ole erakanalite jaoks kasumlik. Seega peab seda suutma teha uuenenud kujul ERR läbi erinevate kanalite ja programmide. Seega on vastloodud ETV+ kanali rolliks tänases ühiskonnas avaliku-õigusliku kanalina pakkuda mitte-eestlastele kõiki samu ringhäälinguteenuseid nende emakeeles. Rahvusringhääling avaliku-õigusliku kanalina peab arvestama kõigi huvide ja maitsete teenindamisega. Seega võib ETV+ võtta kui ühte lõimumispoliitika projekti, kus vene keelne elanikkond tunneb ennast ühe osana Eesti ühiskonnast.

2 Eesmärk ja uurimisküsimused

Minu töö eesmärk on välja uurida, milline on vene keelt kõnelevate noorte arvamus sügisel eetrisse läinud ETV+ kanalist. Esmalt üritan teoorias osas ära kaardistada ETV+ paiknemise praeguses üha enam kirjuks muutuv meediamaastikul. Kuna ETV+ on rahvusringhäälingu osa, siis toon empiiria osas välja, kuidas sobitub ETV+ rahvusringhäälingu kontseptsiooni ning milles seisneb tänapäeval üldse rahvusringhäälingu ülesanne. Samuti pean teooria osas vajalikuks välja tuua ETV+ kanalile eelnenud meediakeskkonna ehk millised olid noorte meediatarbimisharjumused enne selle kanali eetrisse tulekut.

Tuginedes eelnevale, on minu eesmärk bakalaureusetöö raames uurida, milline on vene keelt kõnelevate noorte arvamus ETV+ ning kuidas on ETV+ muutnud nende meediatarbimisharjumusi.

Uurimisküsimused:

- **Millised on vene keelt emakeelena kõnelevate noorte meediatarbimisharjumused?**
  - Milliseid meediakanaleid noored peamiselt jälgivad?
  - Mis keeles noored eelistavad informatsiooni ammutada?
  - Kui suurt rolli nende meediatarbimises mängib sotsiaalmeedia?
- **Milline on vene keelt emakeelena kõnelevate noorte kokkupuude ETV+ kanaliga?**
  - Kas nad on kuulnud sellest kanalist?
  - Kas nad on vaadanud seda kanalit?
  - Kas noored on kohanud selle kanaliga seonduvaid postitusi sotsiaalmeedias?
  - Milline on noorte arvamus ETV+ saatekavast?
- **Milline on vene keelt emakeelena kõnelevate noorte arvamus ETV+ kanalist?**
  - Kas noorte meelest oli sellise kanali järgi puudus?

- Kuidas on noorte meelest ETV+ loomine seotud praegu meedias toimuvaga?
- Kas noortele võib mulje jääda, et tegemist on vastupropaganda kanaliga?

Enda koostatud uurimusküsimustele saan vastuse kolme fookusgrupi abil, mille viisin läbi vene keelt emakeelena kõnelevate noortega.

3 Meetodi kirjeldus

3.1 Fookusgrupp

Otsustasin enda bakalaureusetöös kasutada kvalitatiivset uurimisviisi, kus uuringutulemusi analüüsitakse sisu ja tähenduse kaudu mitte statistiliste meetodite abil (Meiesaar, 2010). Kvalitatiivne sisuanalüüs lubab analüüsida latentset sisu, see tähendab võtta arvesse ridade vahele peidetut ehk kodeerida teksti autori vihjeid, kavatsusi ja eesmärke ning mitmeste konnotatsioonide erinevaid tõlgendamisvõimalusi (Kalmus, Masso, Linno, 2015). Kvalitatiivne analüüs on uurimisviis, kus andmed, nende töötlemine ja järeldused ei ole seotud arvuliste näitajatega (Laherand, 2008). Selle uurimise käigus keskendutakse ühe objekti süvaanalüüsile ning uuritakse toimuva sisu (Laherand, 2008). Kvalitatiivse uurimuse korral püütakse vastata küsimustele miks ja kuidas ning tegeletakse sõnaliste karakteristikutega ja objektide kirjeldustega (Laherand, 2008). Seega võimaldab kvalitatiivne analüüs säilitada keelekasutuse eripära ning aitavad anda inimestest, sündmustest või ilmingutest tervikliku, rikka ja detailirohke pildi (Laherand, 2008). Kvalitatiivse uurimise eesmärk on uuritava arvamuste kuulamine, tema tähenduste mõistmine ning uurija ja uuritav on mõlemad osalejad, mitte objekt ja subjekt (Meiesaar, 2010). Seega kvalitatiivne uurimisviis osutus mu töö eesmärgipüstituse jaoks kõige sobivamaks, sest tahtsin eelkõige uurida vene keelsete noorte arvamust sügisel eetrise läinud ETV+ kanali osas.

Fookusgrupp on struktureeritud küsitluskava järgi toimuv vestluslik rühmaintervjuu, millel on kindel, küllalt kitsas teemafookus ning eesmärk saavutada vestluses osalevate noorte omavaheline stimulatsioon (Vihalemm, 2014). Fookusgruppi juhib moderaator, kelle ülesandeks on hoida vestlus kindlates aja- ja teemaraamides ning luua-säilitada sotsiaalsest survest vaba õhkkonda (Vihalemm, 2014). Seega otsustasin valida fookusgrupi meetodi, kuna see osutus parimaks meetodiks uurimaks loomingulises ja vabas õhkkonnas noorte arvamust ning suhtumist ETV+ kanali osas. Tegin kõik selleks, et intervjuueeritavad tunneksid ennast võimalikult mugavalt, sest sellisel juhul vastavad nad spontaanselt ja vabalt.

Tihtipeale pakuvad fookusgrupi intervjuud rohkem üllatusi kui teised uuringumeetodid, kuna osalejad vastavad küsimustele vabas vormis, kus näiteks erinevalt ankeetküsitlustest ei ole ette antud vastusevariante.

Bakalaureusetöö raames viisin läbi kolm fookusgrupi intervjuud. Kuna seminaritöö raames oli juba üks intervjuu tehtud, siis bakalaureusetöö tarbeks oli vaja veel kaks fookusgruppi läbi viia. Seminaritöö jaoks moodustatud fookusgrupi suuruseks oli kuus osalejat (vt. Tabel 4). Peale esimest intervjuud mõistsin, et tegemist on maksimaalse osalejate arvuga, kus suudan võrdselt kõiki intervjuueeritavaid vestlusesse kaasata. Seega selleks, et saavutada intervjuueeritavate vahel parem omavaheline stimulatsioon pidasin mõistlikuks selle teema puhul kasutada nii öelda minigruppe, kus osalejate arvuks on 4-6 inimest. Minu poolt läbi viidud esimeses fookusgrupis oli kuus intervjuueeritavat (vt. Tabel 4) , teises neli (vt. Tabel 5) ning kolmandas viis (vt Tabel 6). Tavalise fookusgrupi osalejate arvuks loetakse küll 6-8, kuid otsustasin, et minu uurimustöö puhul oleksid 7-8 inimesega läbiviidud fookusgrupid liiga suured. Kuna täitsin fookusgruppides moderaatori rolli, siis oli minu ülesandeks hoida vestlus kindlates aja ja temaraamides ning luua-säilitada sotsiaalsest survest vaba õhkkond (Vihalemm, 2014). Selleks, et ma suudaksin eelnevat eesmärki täita otsustasin läbi viia väiksema koosseisuga fookusgrupid. Sellepärast, et tihtipeale võib suuremate fookusgruppide puhul tekkida üks arvamusi liider, kes hakkab kogu vestluse kulgu dikteerima. Kuna fookusgrupi osalejatel võivad olla erinevad seisukohad, siis võib juhtuda, et osad tagasihoidlikumad intervjuueeritavad jätavad enda arvamuse avaldamata. Minu esimeses fookusgrupis osales kuus inimest (vt Tabel 4), kuid kuna intervjuu vältel tundsin, et ei suuda kõiki osalejaid sellisel määral vestlusesse kaasata nagu ma tahaksin, siis otsustasin järgmised kaks intervjuud viia läbi pisut väiksemates koosseisudes. Teisele intervjuule kutsusin esialgu osalema viis inimest, kuid kuna üks osaleja loobus viimasel hetkel, siis viisin intervjuu kokkuvõttes läbi nelja inimesega (vt. Tabel 5). Kolmandal intervjuul oli viis osalejat (vt. Tabel 6). Minu meelest olid 4-6 liikmelised fookusgrupid ideaalse suurusega, kus kõik osalejad tundsid ennast vabalt. Kõik intervjuueeritavad said võrdselt sõnad ning toimima hakkas intervjuueeritavate omavaheline stimulatsioon, kus täiendati üksteise mõtteid. Seega minigruppide puhul suutsin täita moderaatori ülesandeid ehk hoidsin vestluseid kindlates aja- ja temaraamides ning lõin pingevaba õhkkonna.

Tabel 4 Esimese fookusgrupi koosseis

Nimi (kokkulepitud tähisena)	Sugu	Vanus	Kodune keel	Varasem kokkupuude ETV+
N1.1	M	21	Vene keel	Vaadanud
N2.1	M	20	Vene keel	Vaadanud
N3.1	M	22	Vene keel	Kuulnud
M1.1	N	21	Vene keel	Vaadanud
M2.1	N	19	Vene keel	Vaadanud
M3.1	N	23	Vene keel	Kuulnud

Tabel 5 Teise fookusgrupi koosseis

Nimi (kokkulepitud tähisena)	Sugu	Vanus	Kodune keel	Varasem kokkupuude ETV+
M1.2	M	21	Vene keel	Vaadanud
M2.2	M	22	Vene keel	Vaadanud
N1.2	N	21	Vene keel	Vaadanud
N2.2	N	19	Vene keel	Vaadanud

Tabel 6 Kolmanda fookusgrupi koosseis

Nimi (kokkulepitud tähisena)	Sugu	Vanus	Kodune keel	Varasem kokkupuude ETV+
M1.3	M	21	Vene keel	Kuulnud
M2.2	M	22	Vene keel	Kuulnud
M3.3	M	22	Vene keel	Vaadanud
N1.3	N	21	Vene keel	Vaadanud
N2.3	N	21	Vene keel	Kuulnud

Sobivaks fookusgrupi kestuseks peetakse 1,5–2,5 tundi, mis annab võimaluse osalejate vastastikusel stimulatsioonil toimima hakata, kuid ei kurna osalejaid väga

ära (Vihalemm, 2014). Kuid kuna minu fookusgruppides ei olnud nii palju liikmeid, siis intervjuud mahtusid ilusti minu poolt loodud ajaraamidesse. Intervjuu kavas (Lisa 2) määrasin ma ära, kui palju ma orienteeruvalt igale teemale aega pühendan. Muidugi ei pidanud ma ajaraamist minuti pealt kinni ning kui mõne teema puhul tekkis huvitav diskussioon, siis lasin osalejatel nende mõtted lõpetada.

Fookusgrupi intervjuusid alustasin kõigepealt enese ja fookusgrupi läbiviimise tutvustamisega. Seejärel lasin fookusgrupi liikmetel pisut endast rääkida. Soovisin teada, kus koolis nad õpivad ning kui vanad nad on. Selle tutvustusringi eesmärgiks oli intervjueeritavad rääkima saada ning luua sotsiaalsest survest vaba õhkkond, et kõik julgeksid hiljem oma arvamust vabalt avaldada. Kuna enamus osalejad ei tundud varem teineteist, siis andis see võimaluse neil teisi inimesi paremini tundma õppida, mis aitas hiljem teiste osalejate arvamusi ning seisukohti paremini mõista. Selle osa otsustasin transkriptsioonidest välja jätta, kuna ei pannud selleks ajaks intervjuud lindistama, et osalejad saaksid rahulikult sisse elada ning teineteisega tutvuda. Kui tundsin, et kõik olid ennast tutvustatud ning ruumis oli pingevaba õhkkond, siis rääkisin neile lähemalt, mis on minu uurimustöö teema ning andsin aimu, kui kaua intervjuu orienteeruvalt kesta võib. Seejärel teavitasin neid, et salvestan intervjuu, kuid kasutan seda hiljem ainult analüüsi koostamiseks. Viimase asjana sissejuhatuses mainisin osalejatele, et selle teema puhul ei ole õigeid ega valesid vastuseid ning rõhutasin, et minu jaoks on oluline uurida nende arvamusi ning seisukohti, mida saan hiljem oma uurimustöö tarbeks kasutada.

Samuti pean oluliseks fookusgruppide puhul ära märkida, et kõik intervjuud toimusid eesti keeles. Vaatamata sellele, et minu uurimustöö teemaks oli vene keelt emakeelena kõnelevate noorte arvamus ETV+ viisin intervjuud läbi eesti keeles. Kõik intervjueeritavad rääkisid küll vene keelt oma emakeelena, kuid kuna mina intervjueerijana ei osanud piisaval tasemel vene keelt, siis otsustasin intervjuud eesti keeles läbi viia. Kõigi intervjueeritavate eesti keele tase oli väga heal tasemel ning keelebarjäärist tulenevat mittemõistmist ei esinenud.

Fookusgrupi kava koostasid klassikalistest põhimõtetest lähtuvalt. Kõigepealt kirjutasin intervjuu alateemade nimetused. Seejärel põhiküsimused ja võimalikud abiküsimused alateemade kaupa. Viimase asjana panin kirja alternatiivsed küsimused

või selgitavad tekstid, mida kasutatakse juhul, kui vastajad ei ole küsimusest või ülesande sisust täpselt aru saanud (Vihalemm, 2014). Fookusgrupi andmed on kogutud kahes etapis ehk esimese intervjuu viisin läbi seminaritöös ning teised kaks bakalaureusetöö tarbeks. Peale seminaritöö fookusgrupi kriitilist analüüsi mõistsin, et intervjuu kava oleks vaja muuta. Seminaritöö fookusgruppi analüüsidest tekkis mul mitmetes kohtades uusi täpsustavaid küsimusi, mida oleksin võinud osalejatelt intervjuud läbi viies küsida. Kuid kuna seminaritöö tarbeks läbiviidud fookusgrupp oli minu elus esimene, siis ei osanud ma õigel hetkel reageerida, kuna proovisin liiga täpselt intervjuu kavast kinni pidada. Seega andis bakalaureusetöö väga hea uue väljundi, kus sain ennast parandada ning küsimata jäänud küsimustele vastused. Seega viisin bakalaureusetöö fookusgrupi kavasse sisse vajalikud muudatused. Eelkõige lisasin juurde miks ning kuidas küsimusi, et mõista miks inimesed valivad ühe saate teise asemel või ühe platvormi teise kõrvale. Samuti soovisin teada saada, mis paneb neid liikuma ühelt platvormilt teisele ja kuidas nende arvates ETV+ seda saavutada võiks. Seega kokkuvõttes vastas uus kava rohkem miks ja kuidas küsimustele kui esimene seminaritöö tarbeks koostatud kava.

Fookusgrupi esimeseks teemaks oli noorte üldised meediatarbimisharjumused. Eeldasin, et selle osaga saavad osalejad teemasse sisse elada, et hiljem oleks võimalik liikuda lihtsamatelt teemaküsimustelt raskematele. Selles osas palusin intervjuueeritavatel enda üldiseid meediatarbimisharjumusi kirjeldada. Samuti soovisin teada saada, millised on nende peamised meediakanalid, kus nad informatsiooni saavad. Teise asjana küsisin, kas nad eelistavad vene või eesti keelset meediat. Kuna tänapäeval on järjest enam kasvamas sotsiaalmeedia mõju meie meediatarbimises, siis olid ka väga paljud küsimused seotud selle teemavaldkonnaga. Meediatarbimisharjumuste osale järgnes nende üldisem arvamus ETV+, kus palusin intervjuueeritavatel rääkida, kas nad on varem ETV+ kuulnud ja kui on, siis mis on nende arvamus sellest kanalist. Kui olin enda poolsed küsimused ära esitanud ning teema oli ennast ammendanud, siis liikusin ETV+ saatekava juurde, kus lasin osalejatel täpsemalt oma seisukohti seoses ETV+ saadetega selgitada. Selleks jagasin neile ETV+ nädala saatekava ning pärast arutasime kõik koos täpsemalt selle saatekava ning ETV+ programmi üle. Soovisin teada, milliseid saateid on nad varem vaadanud või vähemalt kuulnud. Samuti uurisin, millised saated neile saatekavast huvi pakkusid ning mida nad tahaksid tulevikus vaadata. Samuti uurisin, kas nad

eelistaksid neid saateid vaadata otse või veebist järele. Seejärel küsisin, et kas ETV+ on esindatud erinevatel platvormidel ning võimaldab informatsiooni tarbida erinevatest elektroonilistest vahenditest nagu tahvelarvuti, telefon, arvuti. Viimane teemaplokk oli ETV+ paigutamine laiemasse konteksti ehk kuidas on seotud ETV+ loomine praegu maailma meedias toimuvaga. Intervjuude lõpus küsisin osalejate soovitusi, kuidas ETV+ saaks enda poole võita rohkem noori vaatajaid. Viimase kahe fookusgrupi läbiviimist võiksin üldpildis edukaks pidada, kuna suutsin kinni pidada koostatud küsitluskavast. Kõik vajalikud teema said kaetud ning seminaritöös esitamata jäänud küsimused said vastuse. Muidugi oli fookusgruppide läbiviimisel erinevaid kohti, mida oleksin võinud paremini teha, kuid nendest räägin lähemalt meetodi kriitika peatüki all.

3.2 Analüüsi meetod

Selleks, et fookusgrupi intervjuudest tulemused välja joonistuksid kasutasin andmeanalüüsi meetodina kvalitatiivset sisuanalüüsi. Läbiviidud intervjuu puhul kasutasin valikulist kodeerimist. Analüüsisin intervjuu tähtsamaid osasid minu uurimustöö seisukohalt ning tegin nendest lõikudest üldistused. Samuti kasutasin induktiivse deduktiivset kodeerimist, mis ühendab endas nii induktiivse kui ka deduktiivse kodeerimise (Kalmus, Masso, Linno, 2015). Sellise lähenemise puhul loetakse tekstid läbi ja luuakse nende alusel mõned esialgsed koodid. Edasises etapis otsitakse andmetest koodidele vastavaid tekstilõike (Kalmus, Masso, Linno, 2015).

Seega analüüsi esimeses etapis kasutasin avatud tekstilähedast kodeerimist. Lõin selle käigus erinevad koodid, mille abil oleks võimalikult lihtne fookusgruppide enda uurimusküsimustele vastuseid leida. Peale koodide loomist lugesin kõik fookusgrupid mitu korda eraldi läbi ning märkisin erinevad tekstilõigud ära, kus esines minu poolt loodud koode. Teises etapis hakkasin koode koondama suurematesse kategooriatesse, mis sisaldasid endas väiksemaid kategooriaid ja võtsid neid kokku. Kategooriate loomisel lähtusin eelkõige sellest, et nende abil oleks võimalik vastata minu püstitatud uurimisküsimustele. Analüüsi protsessi lihtsustamiseks jagasin fookusgrupid kolme suuremasse rühma: “noorte meediatarbimisharjumused”, “noorte kokkupuude ETV+ ja “noorte arvamus ETV+ kanalist”. Selline teksti osadeks jaotamine andis parema

ülevaate kogu fookusgrupi intervjuust ning aitas tekstis paremini orienteeruda. Seega pöörasin koodidega tähistatud tekstilõikudele peamise tähelepanu tulemuste analüüsimisel.

3.3 Valim

Minu valimi puhul oli tegemist mittetõenäosusliku valimiga. Mittetõenäosuslike valimite puhul ei pea uuritavatel objektidel olema võrdsed võimalused valimisse sattumiseks (Rämmer, 2014). Sellise vastajate valimise kriteeriumi puhul ei saa uuringutulemuste põhjal ka väga kaugeleulatuvaid järeldusi ja üldistusi teha (Rämmer, 2014). Oma fookusgruppide kokkusaamisel kasutasin eelkõige mugavusvalimit, sest valisin intervjuueeritavateks inimesed, keda on võimalikult lihtne uurimusse saada. Kuid kuna minu enda tutvusringkonnas on loetud arv inimesi, kelle koduseks keeleks on vene keel, siis pidin samuti kasutama lumepallivalimit. Ehk leidsin esimesed sobivad inimesed, kes juhatasid mind järgmiste uuritavateni. Küsisin juba leitud inimestelt, et kas nende kursusel õpib vene keelse taustaga inimesi ja kui õppis, siis palusin konkreetse inimese kontaktid mulle edastada. Seega võtsin võimalikult paljude inimestega ühendust ja palusin neil oma fookusgrupis osaleda. Kuna väga keeruline oli leida kõigile sobivat aega, siis pidin valimit suurendama. Kõik valimisse kuulunud inimesed õppisid kõrgkoolis. Esimeses läbi viidud fookusgrupis osalesid 20-23 aastased Tallinna kõrgkoolides õppivad üliõpilased (vt. Tabel 4). Nendest neli noort õppisid Tallinna Ülikoolis erinevaid sotsiaalteaduslikke erialasid ning kaks omandasid Tallinna Tehnikaülikoolis mehhatroonika eriala (vt. Tabel 4). Esimese fookusgrupi sooline koosseis jagunes täpselt pooleks (vt. Tabel 4). Teise fookusgrupi liikmed õppisid kõik Tartu Ülikoolis (vt. Tabel 5). Kaks osalejat õppisid arstiteaduskonnas ning teised õppisid vastavalt IT-d ning ajakirjandust (vt. Tabel 5). Teise fookusgrupi sooline koosseis jagunes täpselt pooleks (vt. Tabel 5). Kolmanda fookusgrupi kõik liikmed õppisid kõik Tartu Ülikooli arstiteaduskonnas ning fookusgrupi viiest liikmest kolm olid mehed ning kaks naised (vt. Tabel 6). Minu poolt valitud valimi puhul rangeid üldistusi teha ei saa, sest neilt saadud vastused kajastavad vaid lähemasse tutvusringi kuulujate ja uurijale kergemini kättesaadavate inimeste hinnanguid (Rämmer, 2014).

4 Tulemused

Esitan fookusgrupist ilmnunud tulemused analüüsikategooriate kaupa, mille koostamisel lähtusin fookusgrupi kavast ning töö eesmärgist. Tulemuste osa jagasin kolme peatükki: “noorte meediatarbimisharjumused”, “noorte kokkupuude ETV+-ga” ja “noorte arvamus ETV+ kanalist”.

4.1 Noorte meediatarbimisharjumused

Eelnevas teooria osas kirjutasin, et praegusel hetkel tarbivad vene keelt kõnelevad noored üha vähem ERRi kanaleid. TNS Emori andmetest selgus, et üha vähem vene noori vaatab erinevaid eesti keelseid telekanaleid. Vene keelt kõnelevate elanike seas on olulisimaks infokanaliteks PBK Eesti uudised ja Venemaa muud telekanalid ning veidi madalamal kohal asuvad võrdselt venekeelne AK ja PBK muud Eesti teemalised saated (Seppel, 2015). Muidugi tuleb siinkohal ära märkida, et meediatarbimises on märgatavad põlvkondlikud erinevused, sest televisioon on olulisemaks informatsiooni kanaliks vanemale elanikkonnale. Nooremad põlvkonnad eelistavad tarbida uudiseid internetist erinevatelt veebiplatvormidelt ning seda tehakse nii vene kui ka eesti keeles. Seda tendentsi kinnitab ka Eva Maria Põldmäe magistritöö, millest tuli välja, et digimeedia põlvkonnas (sünd 1989-1999 ehk minu valim) on palju enam aktiivseid ja mitmekülgseid võrguväljaannete jälgijaid (41%) (Põldmäe, 2014). Seega oleks huvitav vaadelda, millised on minu fookusgrupis osalenud vene keelt kõnelevate noorte meediatarbimisharjumused. Uurin, mis kanalitest saavad minu fookusgrupis osalenud noored enda igapäevase informatsiooni. Vaatan kas minu fookusgrupi tulemused kinnitavad seda tendentsi, et televisioon on noorte jaoks hääbuv meedium ning olulisemaks informatsiooni kanaliks on veebipõhine meedia.

Kolmest läbi viidud fookusgrupi intervjuust selgus, et noored ammutavad peamiselt informatsiooni erinevatest uudise veebiportaalidest. Kõige populaarsemaks veebiportaaliks oli Postimees, mida luges 15 intervjuueeritavast 13. Eesti keelsetest väljaannetest olid veel populaarsed Delfi ning ERR uudisteportaalid.

Eesti ajalehtedest loen peamiselt Postimeest ja vahest ka Delfit ning ERR, mis annavad täiesti piisava ülevaate ühiskonnas toimuvast. (M1.1)

2015. aastal läbi viidud Integratsiooni monitooringust tuli samuti välja, et vene keelt kõnelevad noored on orienteeritud veebipõhisele meediale ja seda nii vene kui ka eesti keeles (Seppel, 2015). See fakt leidis kinnitust ka minu poolt läbi viidud fookusgruppides, kus selgus, et noored loevad paralleelselt mõlemas keeles erinevaid uudiseportaale. Fookusgrupis osalenud noored tõdesid, et tihtipeale jõutakse erinevate uudisteni läbi enda tuttavate, kes sotsiaalmeedia rakendustes uudiseid jagavad.

Ma pigem loen mõlemat nii eesti kui ka vene keelset meediat. Minu jaoks ei ole väga vahet kummas keeles ma loen, sest tegelikult on uudised nii Postimehes kui ka Delfis mõlemas keeles olemas. Seega loen neid uudiseid kumma peale ma satun. Osad sõbrad jagavad eesti keelseid uudiseid ja siis loen neid ning teised sõbrad soovivad teisi vene keelseid, siis loen neid. (M1.3)

Paljud fookusgrupis osalenud noored väitsid, et eelistavad pigem lugeda eesti keelseid väljaandeid. Põhjenduseks toodi, et tihtipeale korduvad eesti ja vene keelsed uudised ning samuti märgiti, et eesti uudised on palju pikemad ning informatiivsemad.

Ma pigem loen ka ikka eesti keeles uudiseid, kuna minu meelest on vene keeles tihtipeale lihtsalt eesti keelest tõlgitud artiklid. Seega mõistlikum on neid juba otse eesti keeles lugeda, kus need on paremini ning pikemalt kirjutatud. (M2.3)

Samuti selgus fookusgrupi intervjuudest, et noored loevad vene keelseid uudiseid siis, kui mõni tuttav on soovitanud uudist lugeda või on sotsiaalmeedias jaganud seda.

/.../ Väga harva satub sinna vene keelsetele portaalidele ainult siis kui mõni sõpradest soovib mingit konkreetset uudist lugeda või tuttav on jaganud mõnda uudist sotsiaalmeedias. /.../ (M2.2)

Muidugi mängib siin rolli noorte taust, sest minu valimi moodustasid inimesed, kelle koduseks keeleks on küll vene keel, kuid väljaspool kodu kasutavad nad peamiselt

eesti keelt. Samuti õppisid kõik fookusgrupis osalenud noored eesti keelsetes kõrgkoolides seega väljaspool kodu on nende peamiseks keeleks eesti keel.

Minu fookusgrupi intervjuudest selgus, et lisaks eesti ja vene keelsele meediale tarbivad noored aktiivselt ka inglise keelset ajakirjandust. Kolm fookusgrupis osalenud noort (M3.1; M2.2; M3.3) tõdesid, et inglise keelsetes väljaannetes on välispoliitika ning rahvusvahelised konfliktid paremini kajastatud.

Jamh, tegelikult loen ka erinevaid teisi väljaandeid. Viimasel ajal on maailmas nii palju toimumas, siis on huvitav ka erinevaid inglise keelseid väljaandeid tegelikult lugeda, kus saab täpsemalt maailmas toimuvast teada. (M3.3)

Intervjuudest joonistus selgelt välja, et sotsiaalmeedia mängib üha suuremat rolli noorte meediatarbimise juures. Mitmed osalejad märkisid, et tihtipeale ei ava nad enam eraldi uudiseportaali lehekülge, vaid saavad suure osa infomatsioonist erinevatelt sotsiaalmeedia platvormidelt, kus jagatakse väga mitmekesist informatsiooni.

Mul samamoodi, sest enamus uudiseid näen ma ikkagi esimene kord sotsiaalmeedias ehk enamasti Facebookis. Ma olen pannud ennast jälgima erinevaid suuremaid uudisteportaaale võinoh ma olen meeldin pannud ja siis väga paljud uudised ilmuvad sinna "newsfeedi", kus huvi korral teen eraldi akna lahti ning loen uudise lõpuni (M2.1)

Varasemas empiiria osas leidis kinnitust, et nooremate vanuserühmade hulgas on televisioon kaotamas enda tähtsust. Eva Maria Põldmäe magistritööst selgus, et viimase kümne aasta jooksul on televaatamisele kulutatud aeg vähenenud viimase kümne aasta jooksul oluliselt (Põldmäe, 2014). Samuti kinnitab seda 2015. aasta Integratsiooni monitooring, milles selgub, et vene keelse auditooriumi meediatarbimises on märgatavad põlvkondlikud erinevused- televisioon on oluline eeskätt vanemale põlvkonnale (Seppel, 2015). Seda kinnitasid ka minu läbiviidud fookusgrupi intervjuud, kus kõik noored tõdesid, et vaatavad järjest vähem televiisorit.

Ma ikka kaks-kolm korda nädalas vaatan ikka õhtuti televiisorit, kuid kui võrrelda võib-olla 5-10 aasta taguse ajaga, siis on tõesti see aeg kõvasti kokku kuivanud. (M1.1)

Peamiselt põhjendasid noored seda sellega, et arvuti on hakanud järjest enam televiisorit asendama. Arvuti pakub palju rohkem erinevaid võimalusi ning vahendeid, kuidas informatsiooni saada.

Ma ei teagi ma viimasel ajal ei vaata üldse televiisorit. Tänapäeval saab kõik asjad tegelikult arvutist kätte seega ma arvan, et televiisori vaatamine on järjest kahanemas tänapäeva noorte hulgas. (M1.3)

Samuti põhjendasid noored vähest huvi televiisori vastu sellega, et arvutis on võimalik kõiki saateid järele vaadata. Seega on see oluliselt mugavam ning ei nõua õigel ajal televiisori taga olemist.

Ei ole lihtsalt aega. Sa lihtsalt ei istu teleka ette maha, vaid ainult siis kui mingid kindel asi mida sa tahad sealt vaadata. Tänapäeval on kõik nii mugavaks tehtud, et sa saad igat asja siis arvutist vaadata kui sa ise tahad ning kui sulle mugav on. (M2.2)

2015. aasta Integratsiooni monitooringus tuli välja, et kui vaadata eraldi kohalikku meediat ning sealhulgas avalik-õiguslikku meediat, siis teisest rahvusest elanike infoväljas mängib konkurentsilt olulisimat rolli venekeelne AK (Seppel, 2015). Samuti leidis see osaliselt kinnitust minu läbi viidud fookusgruppides, kus osad noored tõdesid, et täidavad aeg-ajalt enda informatsiooni vajadust “Aktuaalset kaamerat” vaadates. Kuid samuti tõdesid noored, et viimasel ajal on seda üha vähemaks jäänud, kuna ei juhtuta olema televiisori ees, kui uudised algavad.

/.../ “Aktuaalset Kaamerat” vaatab vahest, aga seda viimasel ajal pigem vähem, sest ei jõua väga teleka ette /.../ (M2.2)

Osad fookusgrupis osalenud noortest väitsid, et eelistavad vene keelset “Aktuaalset kaamerat” jälgida siis, kui ühiskonnas on käimas mingisugune aktuaalne teema,

millega tahad kursis olla. Nende sõnul on “Aktuaalne kaamera” kõige parem uudiste saade, kui sa soovid saada kõige paremat ning objektiivsemat informatsiooni.

/.../ Ma ikka tegelikult õhtuti vaatan “Aktuaalset kaamerat”, kui on ikka mingi põnevam aeg ning tahad mingi asjaga kursis olla siis sealt saab ikka kõige paremat informatsiooni /.../ (N2.3)

Seega minu fookusgrupi intervjuudest leidis kinnitust, et vene keelt kõnelevad noored on orienteeritud üha enam veebipõhisele meediale. Vajaliku informatsiooni saamiseks loetakse peamiselt Postimehe, Delfi ja ERRi eesti ning vene keelseid väljaandeid. Enamus fookusgrupis osalenud noortest eelistas väljaandeid lugeda eesti keeles, sest need on pikemad ning informatiivsemalt kirjutatud kui vene keelsed uudised. Lisaks vene ja eesti keelsetele uudistele eelistasid mitmed noored inglise keelseid väljaandeid lugeda, kus on erinevaid välispoliitilised sündmused paremini kajastatud. Fookusgrupi intervjuudest selgus, et tänapäeva noorte informatsiooni vajaduse täitmisel mängib üha suuremat rolli sotsiaalmeedia, mille kaudu jõutakse paljude uudisteni. Samuti leidis fookusgrupi tulemustes kinnitust Andres Jõesaare fakt, et noorema generatsiooni jaoks ei ole televiisori vaatamine enam samavõrd oluline kui vanematele inimestele (Jõesaar, 2015). Paljud noored tõdesid, et on televiisori vaatamise asendanud arvutiga.

4.2 Noorte kokkupuude ETV+ kanaliga

Selles peatükis toon välja, kui paljud fookusgrupis osalenud noortest on kuulnud ETV+ kanalist. Kui noored on kuulnud ETV+ kanalist, siis milline on olnud nende kokkupuude ja kus platvormidel on nad ETV+ kanalit kohanud. Lisaks sellele uurin noortelt, mis saateid on nad ETV+ kanali pealt vaadanud ning millised saated pakuvad neile veel saatekavast huvi.

Andres Jõesaare uuringust tuli välja, et pärast ETV+ kanali avamist on vene keelsete noorte hulgas toimunud positiivne muutus kõigi ERRi telekanalite vaadatavuse osas (Jõesaar, 2015). Vene keelse elanikkonna vanuses 4+ eluaastat on ERRi nädalane ulatuvus tõusnud 19,2 protsendilt 30,5 protsendile ning noorte osas 9 protsendilt 14,1

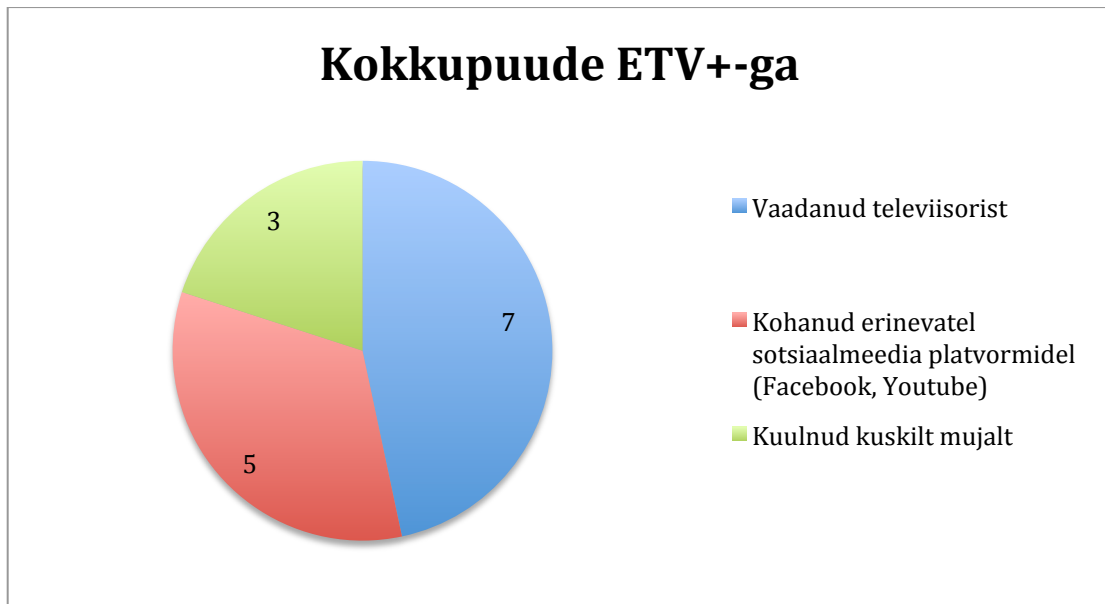
protsendile (Jõesaar, 2015). Seega oleks huvitav uurida, kas minu ka minu fookusgrupis osalenud noored on hakanud pärast ETV+ kanali eetrisse tulekut seda kanalit jälgima.

Eelnevas teooria osas kirjutasin, et me peame tänapäeva ringhäälingu puhul mõistma, et vanal mudel, kus ringhääling tähendas ühest punktist tarkuse laialikiirgamist tänapäeval ei toimi (Jõesaar, 2015). Inimesed kasutavad suhtlemiseks ning informatsiooni saamiseks järjest enam üha erinevaid tehnoloogilisi vahendeid. Seega peab rahvusringhääling suutma oma tekstidega kohal olla igal pool (Jõesaar, 2015). Sellepärast ongi ETV+ võtnud oma tegevuse aluseks ristmeedia. Andres Jõesaar (2015) on öelnud, et ETV+ näol ei ole tegemist ainult telekanaliga, vaid see on multimeediaplatform, mille sisu ulatub televisioonist kaugemale (Loide, 2015). Seega oleks huvitav minu läbi viidud fookusgrupi tulemustest vaadata, kui paljud noored on kohanud ETV+ seonduvaid uudiseid veebiportaalist või erinevatelt sotsiaalmeedia platvormidelt.

Kui ERR-i juhatuse liikme Ainar Ruussaare järgi oli ETV+ esimeste kuude eesmärgiks, et vähemalt 50% sihtgrupist oleks sellest kanalist kuulnud, siis minu läbiviidud fookusgruppidest selgus, et kõik 15 osalenud noort olid kuulnud selle kanali olemasolust. Küll väitsid 15 noorest viis, et nad on kuulnud sellest kanalist, kuid ei ole kordagi seda televiisori vahendusel vaadanud. Fookusgrupist selgus, et need viis intervjueeritavat olid kohanud seda kanalit erinevatel sotsiaalmeedia platvormidel. Eelnevalt mainitud viiest noorest kolm tõdesid, et on kohanud selle kanaliga seotud uudiseid enda Facebooki uudistevoos ning teised kaks olid vaadanud ühte ETV+ saadet Youtube-i kanalist.

Kui aus olla, siis ma ei ole ka vist kordagi seda kanalit vaadanud. Olen küll kuulnud sellest kanalist, kuid ei tea absoluutselt mis saateid seal näiteks näidatakse.

/.../ Olen korduvalt Facebookis näinud selle kanaliga seonduvaid postitusi. /.../ (M3.1)

Joonis 1 Millistel platvormidel on noored kokku puutunud ETV+-ga

Kaheksa osalejat kinnistasid, et nad olid ETV+ kanalit kohanud erinevatel sotsiaalmeedia kanalitel. Intervjueeritavad tõdesid, et enamasti märgati kanaliga seonduvaid uudised enda sotsiaalmeedia uudistevoos, kui keegi tuttav jagas või postitas midagi.

Mina olen küll neid sotsiaalmeedias kohanud, sest väga paljud mu tuttavad on like-nud ja jaganud selle kanaliga seonduvaid saateid ja uudiseid. Seega olen korduvalt Facebookis näinud selle kanaliga seonduvaid postitusi. (M3.1)

Paljud fookusgrupis osalenud noored tõdesid, et on ETV+ kohanud nende Youtube nimelises sotsiaalmeedia kanalis, kus on kõik nende saated järele vaadatavad.

Ma tean, et neil on Youtube-i konto, kus saab vanu saateid järgi vaadata. Kuna mu üks sõbranna saatis mulle ükskord ühe lingi, kus sai ühte saadet vaadata, mida ta soovitas mulle (N1.3)

Selleks, et lähemalt uurida noorte kokkupuudet ETV+ kanaliga pidasin oluliseks puudutada ka ETV+ programmi. Selleks jagasin neile ETV+ nädala saatekava koos saadete lühitutvustustega, kus neil oli võimalik kogu ETV+ programmiga lähemalt tutvuda. Kui fookusgrupi osalejad olid saatekava läbi lugenud arutasime fookusgrupis

lähemalt ETV+ programmi üle. Soovisin teada, milliseid saateid on nad varem vaadanud või vähemalt kuulnud. Uurisin, millised saated neile huvi pakkusid ning mida nad tahaksid vaadata. Küsisin osalejatelt kas nad eelistaksid neid saateid vaadata otse või veebist järele.

Minu fookusgrupist selgus, et noorte hulgas on kõige populaarsemaks ETV+ saateks ülekaalukalt “Sinu õhtu”, mida olid näinud kõik seitse inimest, kes olid varasemalt ETV+ kanalit televiisori vahendusel vaadanud. Teiseks väga populaarseks saateks oli “Reisile Maria Viega”, mida olid vaadanud kolm fookusgrupis osalenud noort. Huvitava märkusena võib välja tuua, et kolm noort olid saadet “Reisile Maria Viega” korduvalt Youtube vahendusel vaadanud, kus on kõik selle osad üleval. Kõik kuulsid saatest oma sõbra käest, kes soovitas neil seda vaadata. Saatekava lähemal uurimisel tõdesid mitmed osalejad, et “Reisile Maria Viega” pakkus neile suurt huvi ning nad oleksid valmis seda saadet järelvaatamise rakendusest järgi vaatama. Samuti tuli paljudele fookusgrupi intervjuul osalenud noortele tuttav “Aktuaalne kaamera”, mida osad noored olid harjunud aeg-ajalt vaatama. Samuti leidis mitme noore poolt mainimist “Noatera” nimeline saade. Paljud noored mainisid, et saate lühituvustus tekitas nendes suurema huvi selle vastu.

Tegelikult see “Noatera” tundub huvitav. Vähemalt selle saate lühituvustus kutsub küll mind seda vaatama. See tundub olevad selline rohkem analüütiline saade, kus arutatakse erinevaid aktuaalseid Eesti ühiskonnas üleval olevaid teemasid (M1.2).

Samuti leidsid noorte poolt veel mainimist “Rabarbar. meie kultuur” ja “Kohv+” nimelised saated. “Rabarbar. meie kultuur” äratas noortes huvi, kuna nende sõnul on sellise saate järel puudus vene keelsel telemaastikul. Nimelt on selle saate eesmärgiks tutvustada televaatajatele meie riigis toimuvaid kultuuriüritusi, kohalikke kuulsusi ja neidki, kelle tähetund on ees (ERR, 2015). Noored ütlesid, et tihtipeale pole venelastel erinevatest Eesti kultuuriüritusest isegi aimu seega annaks see saade hea võimaluse nende üritustest rohkem informatsiooni saada. “Kohv+” puhul mainisid mitmed osalejad, et on hommikuti seda saadet vaadanud.

Mulle tundus päris huvitav “Rabarbar.meie kultuur”. Sellepärast, et tegelikult on sellise kanali järele täiesti vajadus olemas, sest vene inimesed tihtipeale ei tea

erinevatest eesti kultuuriüritustest midagi. Seega võib-olla oleks see kanal hea võimalus, kus vene inimesed saaksid rohkem aimu nendest sündmustest (N3.1)

Samuti märkisid intervjuueeritavad ETV+ saatekava analüüsid, et väga paljud saated korduvad mitu korda päevas ning omatoodetud saateid on liiga vähe.

Aga kui ma praegu seda kava vaatan, siis "KOFE+" näitab kolm korda. "Sinu õhtut" näed ka sa kolm korda. Kõigepealt näed sa eelmise päeva kordust. Siis näed sa selle päeva saadet ning õhtul on võimalik uuesti selle sama päeva kordust vaadata. (M2.2)

Fookusgrupist selgus, et kõik noored eelistavad saateid hiljem veebist järele vaadata. Sellisel juhul ei pea täpselt õigel ajal televiisori taha maha istuma, vaid saab saateid vaadata siis, kui neile endale ajaliselt sobib.

Ma ei teagi ma arvan, et ma eelistaksin pigem kõiki saateid vaadata järelvaatamisest. See annaks mulle võimaluse seda saadet ükskõik mis aeg mulle sobib see järgi vaadata. Sellisel juhul ma ei peaks mingi konkreetne aeg teleka taha maha istuma. (M3.2)

Seega noored, kes olid varasemalt vaadanud ETV+ kanalit olid teadlikud järelevaatamise võimalusest ning nõustusid, et ETV+ võimaldab tegelikult kõiki neid saateid ka teistelt platvormidelt tarbida.

Mina omast kogemusest ütleksin, et võimaldab küll. Samuti rääkisite te ennem, et tegelikult neil on olemas oma kodulehekül, kus on võimalik samuti kõiki neid saateid järgi vaadata. (N1.3)

Fookusgrupi intervjuudest selgus, et ETV+ kanal peaks hoidma sama joont, kus saadete külalisteks kutsutakse erinevaid vene kogukonna inimesi. Mitmed intervjuueeritavad jõudsid fookusgruppides arusaamisele, et kui ETV+ erinevatesse jutusaadetes kutsuda vene kogukonnast inimesi, siis suureneks oluliseks vene inimeste auditoorium, kes seda kanalit vaataksid. Sellepärast, et vene kogukonnas on tegelikult väga palju erinevaid andekaid inimesi, kellest paljud noored ise teadlikud ei ole.

Mhm, tegelikult võib-olla üks hea lahendus, kuidas noorteni jõuda olekski kutsuda osadeks külalisteks vene noori. Sellepärast, et tegelikult väga paljud vene inimesed ei teagi, et vene kogukonnas on väga palju erinevaid andekaid inimesi. Sellepärast, Eestis on ligikaudu 300000 eesti venelast, kelle seast peaks olema inimesi küll leida. Seega võib-olla peakski tutvustama saadetes erinevaid vene lauljaid, fotograafe ja loomeinimesi, et niimoodi võib-olla suurendada vene keelset auditooriumi. (M1.2)

Fookusgrupi intervjuudest selgus, et noored eelistaksid tegelikult vaadata sarnase formaadiga saateid nagu on ETV põhikanalil. Näiteks soovitasid noored, et ETV+ kanalil võiks teha “Pealtnägija” formaadis saate, kus fookuses oleksid vene kogukonnale olulised teemad. Fookusgrupi intervjuudest selgus, et tegelikult tuleb ETV pealt väga palju huvitavaid saateid, mida vene inimesed hea meelega vaataksid, kuid kehva keeleoskuse tõttu ei mõista nad saadete sisu. Osalejad pakkusid välja, et ETV+ kanalil võiks “Vabariigi kodanike” või “Foorumi” formaadis saated olla ka vene keeles. Noored märkisid sealjuures, et siiski tuleks saadete valmistamisel arvestada vene inimese taustaga, sest neile meeldivad pigem meelelahutuslikuma sisuga saated. Seega tuleks läheneda tõsisematele teemadele pigem läbi kerge huumoriprisma.

Mulle tegelikult täiesti meeldib see mõte. Sellepärast, et tegelikult ma vaatan neid (Pealtnägija, Vabariigi kodanikud, Foorum) saateid eesti keeles ka ja väga huvitav oleks neid samu saateid vene keeles vaadata. Sellepärast, et näiteks “Ringvaates” on tegelikult väga huvitavad teemad ja vene keeles võiks sarnaseid asju kajastada vene inimestele. Ainult külalisteks võiksid olla siis vene inimesed. (N1.2)

Fookusgrupist selgus, et kõik osalenud intervjuueeritavad olid kuulnud selle kanali olemasolust. Samuti leidis kinnitust Ainar Ruussaare väide, et suur osa vaatajatest jõuab kanali sisuni läbi sotsiaalmeedia. Väga paljud minu fookusgrupis osalenud noortest ei olnud seda kanalit televiisori vahendusel vaadanud, kuid olid kohanud ETV+ kanaliga seotuid postitusi erinevatel sotsiaalmeedia platvormidel. Fookusgrupist selgus, et noored eelistaksid ETV+ kanalit vaadata sarnase formaadiga saateid nagu tuleb ETV pealt. Noored leidsid, et ETV põhikanalit tuleb väga erinevaid huvitavaid saateid, kuid kehva keele oskuse tõttu ei ole paljudel vene keelt inimestel võimalik nende saadete sisust aru saada. Kõige populaarsemateks

ETV+ saadeteks noorte seas olid “Sinu õhtu”, “Rabarber.meie kultuur”, “Noateral” ja “Kofe+”. Kõik fookusgrupis osalenud noored tõdesid, et eelistaksid neid saateid hiljem veebist järele vaadata.

4.3 Noorte arvamus ETV+ kanalist

Oma uurimustöö eesmärgist lähtuvalt uurin fookusgrupi intervjuu abil, kas noorte meelest oli sellise kanali järgi vajadus olemas. Samuti küsisin noortelt, kuidas on nende meelest ETV+ loomine seotud praegu meedias toimuvaga. Uurisin, kas noortele võib jääda mulje, et on vastupropaganda kanaliga.

Fookusgrupist selgus, et kõik noored pidasid ETV+ kanali turule tulekut vajalikuks, kuna Eestis on suur vene keelne elanikkond, kellel varem ei olnud sellist võimalus osa saada Eesti ühiskonnas toimuvast.

Mina arvan, et ETV+ kujul on tegemist väga vajaliku kanaliga. Sellepärast, et Eestis on tegelikult väga suur vene kogukond, kes elavad siin ühiskonnas samamoodi. Seega on sellise kanali tegemine täiesti õigustatud. (N1.1)

Kui 2015. aasta Integratsiooni monitooring tuli välja, et olulisimaks infokanaliteks vene keelt kõnelevate elanike seas on PBK Eesti uudised ja Venemaa muu telekanalid, siis minu fookusgrupid kinnitasid vastupidist. Minu läbiviidud fookusgruppidest kinnitasid paljud noored, et pigem väldivad PBK ja teiste vene keelsete kanalite uudiste vaatamist, sest need on tihtipeale väga kallutatud.

Mina olen koguaeg oma vanavanematele rääkinud, et nad ei vaataks ja ei usuks kõike, mida PBK ning vene meedias üldiselt räägitakse. Paljudel sõpradel on samuti sarnane mentaliteet, et kui nad vaatavad neid uudiseid, et siis nad jäävadki uskuma, et nii ongi. See vene propaganda mõju on järjest enam tunda ning see on kõvasti suurenenud ning vägivaldseks muutunud, kuid tihtipeale madala haridustasemega inimesed tihtipeale ei saa aru, kuidas see nende mõttemaailma muudab. (M1.2)

Fookusgrupi intervjuudes selgitasid noored, et vene telekanalite uudised on väga kallutatud. Telekanalite abil proovitakse vaatajat mõjutada ning luua temas konkreetne arvamus. Osalejate sõnul on vene telekanalitel tulevad uudised väga vene meelsed. Noored tõdesid, et iga teine uudis vene telekanalitel on Putinist ning eesti uudistele rõhku ei pöörata. Samuti leidsid noored, et viimaste sündmuste tõttu on vene propaganda telekanalitel eriti tugevaks muutunud. Seega oli ETV+ laadse kanali järgi vajadus täiesti olemas.

Ilmselgelt võib ETV+ kanali loomist seostada praegu maailmas toimuvaga. Pärast Ukrainas toimuvat hakkas Venemaa propaganda ületama igasugused mõõtmeid. Inimestele tehti erinevate kanalite abil sellist ajupesu, et panna neid uskuda seda mida vaja. Kuid minu meelest on Eestis isegi varem juttu olnud vene keelse telekanali loomisest, kuid viimasel ajal maailmas aset leidnud sündmused andsid sellele viimase tõuke. (M1.1)

Fookusgrupi intervjuudest selgus, et osade noorte meelest jäi rahvusringhääling selle kanali turule tulekuga hiljaks. Osalejad märkisid, et sellise kanali järgi oli juba ammu vajadus olemas, kuid praegusel hetkel võib osadele vene inimestele jääda mulje, et tegemist on vastupropaganda kanaliga.

Võib-olla see tuligi nii halval ajal. Ühelt poolt tuleb sul ühte moodi uudiseid ja siis nüüd teeme uue kanali, kust hakkab teistmoodi rääkima, siis see tekitab inimestes tegelikult väga palju segadust. (M2.2)

Lõppkokkuvõttes olid fookusgrupis osalenud noored ETV+ kanali osas positiivsel arvamusel ning leidsid, et kanali turule tulek on ennast igati õigustanud. Kuid samas leidsid mitmed fookusgrupis osalenud intervjuueeritavad, et ETV+ telekanali turule tulekuga on hiljaks jäädud. Noored märkisid, et sellise kanali järgi on juba ammu vajadus olemas olnud. Minu fookusgrupis osalenud noored tõdesid, et ei jälgi vene telekanaleid, kuna nende uudised on väga kallutatud. Noored märkisid, et nende kanalite abil proovitakse vaatajat mõjutada. Seega võib väga paljudele vene keelt kõnelevatele inimestel jääda vale arusaam teatud seisukohtadest.

5 Järeldused ja diskussioon

Selles peatükis toon välja bakalaureusetöö fookusgrupist ilmnenuid tulemusi ja püüan saadud tulemustest lähtuvalt anda vastused püstitatud uurimisküsimustele. Seejärel esitan järeldustest tuleneva diskussiooni. Lisaks esitan enesekriitilise meetodi refleksiooni, mida tegin valesti ning millele oleksin pidanud rohkem tähelepanu pöörama ning kuidas saaks antud teemat edasi uurida.

5.1 Järeldused

Uurimusküsimus 1: Millised on vene keelt emakeelena kõnelevate noorte meediatarbimisharjumused?

- Milliseid meedialkanaleid noored peamiselt jälgivad?
- Mis keeles noored eelistavad informatsiooni ammutada?
- Kui suurt rolli nende meediatarbimises mängib sotsiaalmeedia?

Fookusgrupi tulemuste põhjal saan järeldada, et vene keelse auditooriumi meediatarbimises on märgatavad põlvkondlikud erinevused. Televisioon on kaotamas enda tähtsust vene keelt kõnelevate noorte hulgas. Fookusgrupi tulemustest järeldus, et vene keelt kõnelevad noored on orienteeritud üha enam veebipõhisele meediale. Samuti järeldus fookusgrupi intervjuu tulemustest, et noored eelistavad vajaliku informatsiooni saamiseks lugeda peamiselt Postimehe, Delfi ja ERRi eesti ning vene keelseid väljaandeid. Enamus fookusgrupis osalenud noortest tõdesid, et eelistavad väljaandeid lugeda siiski eesti keeles põhjendades seda sellega, et need on pikemad ning informatiivsemalt kirjutatud kui vene keelsed uudised. Fookusgrupist selgus, et lisaks vene ja eesti keelsetele uudistele eelistasid mitmed noored inglise keelseid väljaandeid lugeda, kus on nende sõnul erinevaid välispoliitilised sündmused paremini kajastatud.

Fookusgrupi tulemustest leidis kinnitust fakt, et tänapäeva noorte meediatarbimises mängib üha enam suuremat rolli sotsiaalmeedia. Tulemustest selgus, et väga tihti

jõutakse erinevate uudisteni esmakordselt läbi sotsiaalmeedia, kus tuttavad on erinevaid uudiseid jaganud.

Uurimusküsimus 2: Milline on vene keelt emakeelena kõnelevate noorte kokkupuude ETV+ kanaliga?

- Kas nad on kuulnud või vaadanud seda kanalit?
- Kas noored on kohanud selle kanaliga seonduvaid postitusi sotsiaalmeedias?
- Milline on noorte arvamus ETV+ saatekavast?

Fookusgrupi tulemuste põhjal saab järelda, et ETV+ kanal on jõudnud päris suure osa vene keelt kõnelevate noorteni. Sellepärast, et kõik fookusgrupis osalenud noored olid kuulnud ETV+ kanali olemasolust. Kui ERR-i juhatuse liikme Ainar Ruussaare järgi oli ETV+ esimeste kuude eesmärgiks, et vähemalt 50% sihtgrupist oleks sellest kanalist kuulnud, siis minu läbiviidud fookusgruppidest järeldus, et kõik 15 osalenud noort olid kuulnud ETV+ kanali olemasolust. Viieteistkümnest noorest viis väitsid, et nad on kuulnud sellest kanalist, kuid ei ole kordagi seda televiisori vahendusel vaadanud.

Samuti leidis minu fookusgruppides kinnitust Ainar Ruussaare väide, et suur osa vaatajatest jõuab kanali sisuni läbi sotsiaalmeedia. Minu analüüsitud intervjuu tulemustest järeldus, et väga paljud noored ei olnud seda kanalit televiisori vahendusel vaadanud, kuid olid kohanud ETV+ kanaliga seonduvaid postitusi erinevatel sotsiaalmeedia platvormidel. Fookusgrupi tulemustest järeldus, et paljud kasutajad jagavad läbi sotsiaalmeedia kanalite ETV+ toodetud sisu, millega äratatakse huvi ja tähelepanu oma tutvusringkonna seas. Seega kui ETV+ tahab oma kanali juurde rohkem vaatajaid ja eelkõige noori võita, siis peaksid nad suutma osavalt ära kasutada erinevaid sotsiaalmeedia platvorme. Selleks on oluline hoida kanali head ajakirjanduslikku kvaliteeti, et inimesed tahaksid jagada ning kommenteerida selle kanali poolt toodetud sisu.

Fookusgrupi tulemustest järeldus, et noored eelistaksid ETV+ kanalist vaadata sarnase formaadiga saateid nagu tuleb ETV pealt. Noored tõdesid, et ETV põhikanalit tuleb väga palju huvitavaid saateid, kuid kehva keele oskuse tõttu ei saa

paljud vene keelt kõnelevad noored nende saadete sisust aru. Kõige populaarsemateks ETV+ saadeteks noorte seas olid “Sinu õhtu”, “Rabarber.meie kultuur”, “Noateral” ja “Kofe+”. Samuti järelalus fookusgrupi tulemustest, et enamus noored eelistaksid eelnimetatud saateid veebist järele vaadata.

Uurimusküsimus 3: Milline on vene keelt emakeelena kõnelevate noorte arvamus ETV+ kanalist?

- Kas noorte meelest oli sellise kanali järgi puudus?
- Kuidas on noorte meelest ETV+ loomine seotud praegu meedias toimuvaga?
- Kas noortele võib mulje jääda, et tegemist on vastupropaganda kanaliga?

Fookusgrupi intervjuude tulemustest järelalus, et kõik noored pidasid ETV+ kanali turule tulekut vajalikuks, kuna Eestis on väga suur vene keelne elanikkond, kelle kommunikatsiooni soovidega eelnevalt ei arvestatud. Tulemustest järelalus, et noorte meelest oodati kanali turuletulekuga liiga kaua. Noored kinnitasid, et sellise telekanali järgi oli turul juba ammu nõudlus olemas.

Fookusgruppidest järelalus, et noored seostavad ETV+ kanali loomist praegu maailma meedias toimuvaga. Noorte antud vastustest järelalus, et pärast Ukrainas toimuvat hakkas Venemaa propaganda üha enam kasvama. Samuti järelalus fookusgruppidest, et praeguses olukorras on väga aktuaalseks muutunud olukord, kus paljud vene keelt kõnelevad noored ei saa objektiivset informatsiooni eelkõige Eesti ühiskonnas toimuvast.

Fookusgrupi intervjuudest järelalus, et paljudele noortele võib jääda uue ETV+ kanali puhul mulje, et tegemist on Eesti vastupropaganda kanaliga. Tulemustest järelalus, et kui mitmelt poolt tuleb erinevat informatsiooni, siis tekitab see noortes palju segadust.

5.2 Diskussioon

Viimase kümne aasta jooksul on sotsiaalmeedia platvormid imunud järk-järgult kõikidesse meie igapäeva tegemistesse, alates sõpradega suhtlemisest kuni uue

poliitilise debati keskkonna tekkeni (Dijck, Poell, 2015). Seega ei ole sotsiaalmeedia mõjust puudutamata jäänud ka rahvusringhääling. Seda on eriti tunda televisiooni valdkonnas, kus platvormid nagu Twitter, Facebook ja Youtube on muutnud ringhäälinguorganisatsiooni tavapärasest tootmist ning levitamise logistikat (Dijck, Poell, 2015). Seega selleks, et ringhääling ei kaotaks enda tähtsust olulise informatsiooni kanalina peab ta kaasas käima tehnoloogia arenguga. Kuna tänapäeva inimesed kasutavad suhtlemiseks ning informatsiooni saamiseks järjest enam üha erinevaid tehnoloogilisi vahendeid, siis peab tänapäevane uuendatud rahvusringhääling suutma oma tekstidega kohal olla kõik võimalikel erinevatel platvormidel, kus keegi räägib.

Bakalaureusetööst ilmnis, et televisioon on vene keelt kõnelevate noorte jaoks hääbuv meedium. Järjest vähem vene keelt kõnelevaid noori vaatab tänapäeval televisiooni, mis on iseloomulik kogu selle vanusegrupi auditooriumile. Eelnevas teooria osas kirjutasin, et ETV+ on võtnud enda tegevuse aluseks ristmeedia. Andres Jõesaar (2015) on öelnud, et ETV+ näol ei ole tegemist ainult telekanaliga, vaid see on multimeediaplattform, mille sisu ulatub televisioonist kaugemale (Loide, 2015). Seega on ETV+ võtnud vene keelsete noore auditooriumi võitmiseks õige suuna, sest fookusgrupi tulemustest järeldus, et tänapäeva noored on väga aldid kasutama uusi tehnoloogilisi vahendeid, mis pakuvad erinevaid võimalusi informatsiooni saamiseks.

Bakalaureusetöös leidis kinnitust, et vene keelt kõnelevate noorte meediatarbimises mängib üha suuremat rolli sotsiaalmeedia. Noored mainisid, et väga tihti jõutakse erinevate uudiseni esmakordselt läbi sotsiaalmeedia. Seega peaks ETV+ lisaks telekanalile ka suutma ennast nähtavaks teha erinevatel sotsiaalmeedia kanalitel, mille kaudu noored jõuaksid erinevate ETV+ uudiste ning telesaadateni. Fookusgrupi intervjuudest selgus, et tihtipeale jõuavad noored uudisteni tänu oma tuttavatele, kes erinevaid uudiseid sotsiaalmeedia platvormidel jagavad. Seega selleks, et vene keelsed noored jagaksid erinevat ETV+ kanaliga seonduvat on oluline toota noortele atraktiivseid saateid. Üheks selliseks näiteks võib tuua “Reisile Maria Viega” nimelise saate, mida kolm intervjuueeritavat olid ETV+ järelvaatamise rakendusest vaadanud. Saateni olid jõudnud nad tänu oma tuttavatele, kes soovitas neil seda vaadata. Noored kinnitasid, et neile väga meeldis see saade ning soovitasid seda vaadata ka enda

tuttavatel ning vanematel. Samuti tekitas see saade huvi teistes intervjueeritavates, kes lugesid saate tutvustust fookusgrupis jagatud saatekavast.

Tänapäevane rahvusringhääling on sattunud kergesse segadusse ning proovib ennast määratleda tänapäevases meediamaastikus (Dijck, Poell, 2015). Järjest enamate riikide rahvusringhäälingud proovivad enda tegevusse kaasata erinevaid ristmeedia lahendusi, kuid nende puhul tuleb arvestada ka teatud ohtudega. Esiteks peab rahvusringhääling sotsiaalmeedia kasutamise puhul mõtlema sellele, kuidas selle kaasamine võib ohustada rahvusringhäälingu kui avaliku-õigusliku kanali väärtuseid. Sellepärast, et tihti peale ei mõelda sellepeale, mis võib juhtuda informatsiooniga ristmeedia keskkonnas, kus see on väljaspool selleks ettenähtud avalik-õigusliku televisiooni (Dijck, Poell, 2015). Seega kui ETV+ keskendub enda tegevuses erinevatele ristmeedia kanalitele ei tohi ta unustada, et tegemist on ikkagi avalik-õigusliku kanaliga, mis peab enda tegevuses lähtuma rahvusringhäälingu seadusest.

5.3 Meetodi kriitika

On selge, et vene keelsete noorte arvamuse uurimine ETV+ kanali kohta on palju suurem ettevõtmine, kui bakalaureusetöö mahuks. Enda bakalaureusetööd kirjutades tundsin, et täpsemate tulemuste saamiseks tuleks kindlasti valimit suurendada. Kuna kõik minu valimisse kuulunud inimesed õppisid Tallinna ja Tartu kõrgkoolides, siis oli minu valim küllaltki ühekülgne. Võib eeldada, et tulemused erineksid, kui valimisse oleks kaasatud erineva haridustaseme ning elukohaga inimesed. Kuna kõik minu valimisse kuulunud osalejad olid erinevate Eesti kõrgkoolide üliõpilased, siis ei pruugi neilt saadud vastused kajastada tegelike vene noorte seisukohti. Kuna kõigi fookusgrupis osalejate eesti keele oskus oli väga heal tasemel, siis võimaldas see neil vabalt Eesti meediat jälgida. Seega tõdesid enamus fookusgrupis osalenud noortest, et vene meedia asemel eelistavad nad lugeda eesti keelseid uudiseid, sest need on palju pikemad ning informatiivsemad. Võib oletada, et fookusgrupi tulemused oleksid oluliselt erinevad olnud, kui minu valimi oleks moodustanud vene keelsete koolide õpilased, kelle eesti keele oskus ei ole nii heal tasemel. Seega kuna kasutasin enda valimi kokkusaamisel mugavusvalimit ning osaliselt “lumepalli” meetodit, siis ei saa

ka minu tulemuste põhjal rangeid üldistusi teha, sest neilt saadud vastused kajastavad minu lähemasse tutvusringi kuulujate hinnanguid.

Samuti olid mõned puudujäägid fookusgruppide läbi viimisel. Kindlasti võib väga palju omistada sellele, et viisin iseseisvalt esimest korda elus läbi fookusgrupi intervjuusid. Seega ei teadnud täpselt, mida oodata ning millele peaksin intervjuu jooksul rohkem tähelepanu pöörama.

Peale seminaritöö fookusgrupi läbiviimist tekkis mul väga palju uusi küsimusi erinevate teemade osas, mida oleksin veel intervjueeritavatelt tahtnud küsida. Seega oleksin mõne teema juures pidanud kohe ära tabama, et see on minu töö seisukohalt oluline ning küsima sellega seonduvaid täpsustavaid küsimusi. Kindlasti võib selle vea puhul põhjuseid otsida minu esimesest puudulikust fookusgrupi kavast (vt. Lisa 1), kust puudusid paljud olulised küsimused. Seega andis bakalaureusetöö mulle hea võimaluse fookusgrupi kava oluliselt täiendada, sest teadsin mis teemad vajaksid veel puudutamist. Samuti pean bakalaureusetöö raames läbiviidu fookusgruppe edukamaks, kuna tundsin ennast intervjuude ajal palju mugavamalt ning tänu sellele suutsin osalejate vahel luua parema interaktsiooni. Samuti suutsin bakalaureusetöö fookusgruppides vestluse hoida kindlates aja- ja teemaraamides ning luua võimalikult vaba õhkkonna, kus intervjueeritavad tunneksid ennast mugavalt ning vastaksid küsimustele spontaanselt ja vabalt.

Kuid kindlasti oli ka bakalaureusetöö tarbeks läbiviidud fookusgruppides veel kohti, mida oleks võinud paremini teha. Näiteks tundsin esimese fookusgrupi puhul, et ei suutnud ühtne osalejat piisavalt kaasata. Kuna see oli kõige suurema koosseisuga fookusgrupp, siis kujunes kiiresti kolm arvamusi, kes peamiselt vestluse kulgu dikteerisid. Seega intervjuud läbi viies tundsin, et ei suutnud ühte osalejat piisaval määral vestlusesse kaasata, kuna ta oli tagasihoidlikum kui teised osalejad. Tema paremaks kaasamiseks oleksin pidanud paremini fookusgrupi vestluse kulgu dikteerima ning rohkem küsimusi talle suunama.

5.4 Edasiste uuringute võimalused

Bakalaureusetöö kirjutamise käigus tekkis mul väga palju uusi mõtteid, mida selle kanaliga seoses edasi võiks uurida. Kuna ETV+ kanali puhul on tegemist väga uue kanaliga, siis on selle kanali kohta väga vähe informatsiooni seetõttu oleks igasugune uus teadmine selle kanali osas igati vajalik.

Minu fookusgrupi liikmed elasid kahes Eesti kõige suuremas linnas ehk Tartus ja Tallinnas seega kajastab see geograafiliselt üsnagi väikest osa Eestist. Seega oleks huvitav uurida, kuidas näiteks erinevad arvamused ETV+ kohta maakondade lõikes. Näiteks kuidas erineb Ida-Virumaa ja Tartumaa vene keelsete inimeste arvamus ETV+ kanalist. Seega oleks huvitav uurida, kas noorte arvamus on tingitud sellest, kus linnas või piirkonnas nad elavad.

Samuti oleks huvitav edasi uurida, kas arvamus ETV+ on mõjutatud inimeste haridustasemest. Sellepärast, et kõik minu fookusgrupis osalenud noortest õppisid erinevates Eesti kõrgkoolides, siis oli valdavalt nende arvamus selle kanali suhtes positiivne. Seega oleks huvitav uurida, milline on madalama haridustasemega noorte arvamus kanalist.

Bakalaureusetööd kirjutades uurisin täpsemalt ETV+ kanali programmi ning saatekava lähemalt. Väga paljudest ETV+ seotud artiklitest käis läbi mõte, et kanal üritab läbi meelelahutuse jõuda tõsisete teemadeni. Seega võiks uurida, kui suure osa ETV+ programmist moodustab meelelahutus. Kindlasti on väga palju teemasid veel, mida võiks vastloodud ETV+ kanaliga seoses uurida, sest nagu eelnevalt selgus siis tegemist on unikaalse ettevõtmisega isegi maailma kontekstis, mida jälgivad paljud euroopa diplomaadid ning ametnikud.

Kokkuvõte

Minu bakalaureusetöö peamiseks eesmärgiks oli fookusgruppide abil uurida, milline on vene keelt kõnelevate noorte arvamus sügisel eetrisse läinud ETV+ kanalist. Kuna ETV+ kanali puhul on tegemist väga uudse kanaliga, siis üritasin teooria osas ära kaardistada ETV+ paiknemise praeguses üha enam kirjuks muutuval meediamaastikul. Selleks tõin teooria osas välja, kuidas sobitub ETV+ rahvusringhäälingu kontseptsiooni ning milles seisneb tänapäeval üldse rahvusringhäälingu ülesanne. Samuti hindasin ETV+ tulemuslikkust seadustest tulenevate eesmärkida ja ülesannete täitmisel vene keelsete noorte infovajaduse rahuldamisel. Selleks, et uurimustööd lugedes tekiks parem ülevaade vene keelsete inimeste meediatarbimisharjumustest pidasin oluliseks teoorias osas välja tuua, millist meediat ning mil määral vene keelne elanikkond tervikuna kui ka täpsemalt noored kasutavad.

Bakalaureusetööd kirjutades sain oluliselt teadlikumaks ETV+ kanali osas. Teoreetilises osas suutsin ära defineerida, mis on uue loodud kanali ülesanded tänapäeva üha kirjumaks muutuval meediamaastikul. ETV+ peamiseks ülesandeks avaliku-õigusliku kanalina on pakkuda mitte-eestlastele kõiki neid samu ringhäälingu teenuseid, mida pakuvad teised rahvusringhäälingu kanalid eestlastele. Seega peab ETV+ suutma arvestada ka vene keelt kõnelevate noorte huvide ja maitsete teenindamisega.

Samuti suutsin ära kaardistada ETV+ rolli tänases ühiskonnas. Uue kanali rolliks tänapäeva ühiskonnas on luua ja edastada mitmekesist ja tasakaalustatud programmi mitte-eestlastest elanikkonna gruppidele. Kuna ERR-i eelmine strateegia ei suutnud rahuldada kõigi kodanike kommunikatsiooni vajadusi, siis tuli selleks luua uus kanal ETV+ kujul, mis pakuks ka vene keelt kõnelevatele noortele võimalust tunda ennast Eesti ühiskonna osana.

Samuti sõnastasin lahti oma bakalaureusetöös ETV+ unikaalsuse ning seletasin miks võttis rahvusringhääling endale uue telekanali loomisega suure riski.

Oma uurimusküsimustele vastuste saamiseks viisin läbi kolm fookusgrupi intervjuud, kus joonistusi välja erinevad tulemused. Eelkõige järelalus fookusgrupi intervjuudest, et vene keelse auditooriumi meediatarbimises on märgatavad põlvkondlikud erinevused. Televisioon on kaotamas enda tähtsust vene keelt kõnelevate noorte hulgas. Selle asemel mängib järjest suuremat rolli noorte meediatarbimises veebipõhine meedia ning erinevad sotsiaalmeediakanalid, kus noored saavad enamuse oma informatsioonist. Samuti selgus fookusgrupi intervjuudest, et noored eelistaksid saateid pigem vaadata veebist, kui televiisori vahendusel. Seega vene noorteni jõudmiseks peaks ETV+ lisaks telekanalile keskenduma erinevatele ristmeedia lahendustele, kus noortel oleks võimalik informatsioonile ligi pääseda.

Bakalaureusetööst selgus, et kõik fookusgrupi intervjuudel osalenud noored olid varasemalt kuulnud ETV+ kanalist. Väga paljud noored väitsid, et ei ole kordagi ETV+ televiisori vahendusel vaadanud, kuid olid kanaliga seonduvat informatsiooni kohanud erinevatel sotsiaalmeedia lehekülgedel. Seega kui ETV+ tahab oma kanali juurde rohkem vaatajaid ja eelkõige noori võita, siis peaksid nad suutma osavalt ära kasutada erinevaid sotsiaalmeedia platvorme.

Bakalaureusetööst selgus, et vene keelt kõnelevad noored olid ETV+ kanali osas positiivsel arvamusel ning leidsid, et kanali turule tulek on ennast igati õigustanud. Samuti pidasid kõik noored kanali turule tulekut vajalikuks, kuna Eestis on väga suur vene keelne elanikkond, kelle kommunikatsiooni soovidega eelnevalt ei arvestatud. Samuti järelalus fookusgrupi tulemustest, et noorte meelest oodati kanali turuletulekuga liiga kaua. Noored kinnitasid, et sellise telekanali järgi oli turul juba ammu nõudlus olemas.

Pean oluliseks ära märkida seda, et minu töös leitud tulemused kajastavad Eesti kõrgkoolides õppivate vene keelt kõnelevate noorte arvamusi. Seega põhjalikemate tulemuste saamiseks tuleks kindlasti valimit suurendada ning kaasata eesti keelt mitte rääkivad vene noored, kelle meediatarbimisharjumused ning arvamus ETV+ kanali osas võivad olla hoopis teised.

Summary

Russian speaking youths opinions of the television channel ETV+ in Estonia

The main goal of my Bachelor's thesis was to acquire the opinion of Russian young people about ETV+ by using focus groups. Since ETV+ is a new channel, my aim regarding theory was to map ETV+ within the currently increasingly complicated field of media. With this aim in mind I brought attention to how ETV+ matches the concept of the public broadcast, and what is the present task of the public broadcast in general. Furthermore, I gave a rating to the efficiency of ETV+ in connection to the legal goals and tasks in satisfying the need for information of young, Russian-speaking people. In order to get a better overview of the media consumption habits of the Russian youth, I found it important to highlight what type of media is consumed by the Russian population as a whole in addition to highlighting what type of media is consumed by the Russian youth specifically.

I became significantly more aware about the workings of ETV+ while writing this Bachelor's thesis. I was able to define the goals of the created channel within the increasingly complicated field of media. The main goal of ETV+ as a public service broadcast channel is to offer all the same services to non-Estonians, that other public broadcast channels offer to Estonians. Therefore, ETV+ has to take into account the interests and tastes of all viewers.

In addition to the aforementioned, I was able to map the role of ETV+ in today's society. The role of the new channel is to create and forward a diverse and balance programme to groups within the non-Estonian population. As the previous strategy of the ERR was not able to satisfy the communication needs of all the citizens, a new channel had to be created in the form of ETV+, which would offer the Russian-speaking people the opportunity to feel as part of the Estonian society.

Interviews conducted with three focus groups led to different results. The primary conclusion was that there are noticeable differences between different generations of

the Russian-speaking audience. Television is losing its importance among the Russian-speaking youth. Young people get most information from web-based media and different social media channels, which have an increasing role in media consumed by younger people. Moreover, the interviews revealed that young people would prefer to watch shows from the Web rather than television. Therefore, ETV+ should focus on different cross-media solutions, which would enable better access to information.

All participants had previously heard about ETV+. Many of them admitted that they have never followed an ETV+ broadcast via television, but had come into contact with information connected with ETV+ through different social media sites. Thus, again, if ETV+ aims to get more young consumers, then they should skillfully use different social media outlets.

The participants had a positive opinion about the channel, and thought the channel's entry to the market has justified itself in every way. For example, the channel's existence was thought to be necessary, because there is a large Russian-speaking population in Estonia, whose wishes for information were previously ignored. The respondents found that the release of the channel was delayed for too long. The participants confirmed that the demand for a channel of this sort existed long before its release.

I find it important to mention that the results found in my Bachelor's thesis represent the opinions of Russian-speaking people studying within Estonian universities. The sample should be increased to also include participants who are not able to speak Estonian, and whose media consumption habits and opinions regarding ETV+ might be completely different.

Kasutatud kirjandus

Adorno, Theodor 2000 (orig. 1963) *Culture Industry*. Ch 4 „How to Look at Television“, Routledge, lk 159-177.

Alla, H (2015), “Darja Saar: Raske õppustel kerge lahingus”, *Postimees*, 28.september, Kasutatud 06.01.2016, <http://pluss.postimees.ee/3343755/darja-saar-raske-oppusel-kerge-lahingus>

Alla, H. (2015) “ETV+ hakkab Eesti ühiskonda ühendama”, *Postimees*, 24. September, kasutatud 06.01.2016

Blumler, Jay G (1993). Meshing Money with Mission: Purity versus Pragmatism in Public Broadcasting. *European Journal of Communication*. London: Sage, Vol. 8, pp.404-424

Darja Saar: televisioon ja ühiskonna sotsiaalsete protsesside juhtimine ETV+ näitel (2015), *ERR*, 8. Juuni, Kasutatud 06.01.2016

Dijck, J , Poell T. (2015), Making Public Television Social? Public Service Broadcasting and the Challenges of Social Media, *Television&New Media*, 2015, 148-214

EBU (2015), Audience trends television 2015, Media Intelligence service, Kasutatud 15.01.2016, <http://www.ebu.ch/files/live/sites/ebu/files/Publications/Restricted/MIS/Documents/EBU-MIS%20-%20TV%20Audience%20Trends%202015%20-%20Public%20Version.pdf>

Eesti rahvusringhäälingu arengukava aatateks 2015-2018 (2015). Kasutatud 06.01.2015, http://err.ee/files/ERR_arengukava_2015-2018.pdf

Fundamentals. Departments of Agricultural Education and Studies and Sociology.

Grudens-Schuck, N. & B.L. Allen & K. Larson (2004) Focus Group

Hendy, D (2013), *“Public Service broadcasting”*, Houndmills: Palgrave Macmillian
Iowa: Iowa State University.

Jõesaar, A (2005) *“Avalik-Õigusliku Ringhäälingu legitimatsioon: Eesti kogemus rahvusvahelises kontekstis”*, Magistritöö, Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond

Kald, I (2011) ”5-7 aastaste laste vanemad laste meediakasutuse juhendajatena Rahamaa näitel”, Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/18017/kald_inga.pdf

Kalmus, V. , Masso, A. , Linno, M. (2015), “Kvalitatiivne sisuanalüüs”, Kasutatud 05.05.2016, <http://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys>

Kaukvere, T (2015), ETV+ osutus esimesel nädalal menukaks hoopis eestlaste seas”, *Postimees*, 6. Oktoober, Kasutatud 06.01.2016, <http://www.postimees.ee/3352775/etv-osutus-esimesel-nadalal-menukaks-hoopis-eestlaste-seas>

ETV+ oli esimesel nädalal menukas ka eestlaste seas (2015), *ERR*, 6. Oktoober, Kasutatud 06.01.2016, <http://menu.err.ee/v/uudised/tele/e8836a70-c7cd-46c9-9e13-dec07394c41e/etv-oli-esimesel-nadalal-menukas-eestlaste-seas>

ETV+ sügishooaja saated ja saatejuhid (2015), *ERR*, 18. August, Kasutatud 05.05.2016, <http://etvpluss.err.ee/v/est/uudised/4339247c-88a6-47bb-99ab-f8a2fa402633/etv-sugishooaja-saated-ja-saatejuhid-2015>

Krueger, R. A., ja M. A. Casey (2000). Focus groups: A Practical Guide for Applied Research (3rd edition) Thousand Oaks, Calif.: Sage.

Laherand, M (2008) „ Kvalitatiivne uurimisviis“ . Tallinn, Infotrükk 2008

Loide, K (2015), “ETV+ võiks olla siiras nagu kodune moos ning rääkida ka tõsistest asjadest meelelahutuse abil”, *ERR*, 14. august, Kasutatud 17.01.2016, <http://uudised.err.ee/v/arvamusfestival/9ad674cf-942a-4286-857e-dbee602ef486/etv-voiks-olla-siiras-nagu-kodune-moos-ning-raakida-ka-tosistest-asjadest-meelelahutuse-abil>

Loide, K (2015), “Riigikogus arutlesid ETV+ käekäigu üle Jõesaar, Ruussaar ja Raudsaar”, *ERR*, 14. Detsember, Kasutatud 15.01.2016, <http://menu.err.ee/v/uudised/tele/b387fd86-36f4-4140-b4b2-6afd46d26de8/riigikogus-arutlesid-etv-kaekaigu-ule-joesaar-ruussaar-ja-raudsaar>

Lõhmus, M., Ehand, E. (2001). *Avalik-Õiguslik ringhääling Eestis*, Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

McQuail, Denis (2004). *McQuaili massikommunikatsiooni teooria*. Tartu Ülikooli Kirjastus

Meiesaar, M (2010) “*Teadlaste ja inseneride sotsiaalne representatsioon noorte hulgas*”, Magistritöö, Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/15361/Meiesaar_Margit.PDF?sequence=1&isAllowed=y

Murdock, Graham & Golding, Peter (1989/1997). *Information Poverty and Political Inequality: Citizenship in the Age of Privatized Communications // The Political Economy of the Media*. Editors Murdock, Graham and Golding, Peter. Vol. II

Põldmäe, E.M (2014), “Erinevad põlvkonnad teleauditooriumina 2014. aasta uurimuste põhjal”, Magistritöö, Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond

Raag, I (2015), “Ilmar Raag: ETV ülesanne on anda veel üks instrument maailma mõtestamiseks”, *Postimees*, 11.august, Kasutatud 06.01.2016, <http://arvamus.postimees.ee/3289047/ilmaraag-etv-ulesanne-on-anda-veel-uks-instrument-maailma-motestamiseks>

Raudsaar, M. , Vettik, R. , Lobjakas A. , Valenta, M. , Jõesaar. A. , Ruusjaar, A. , Kilp, A.(2015), Telekanalite vaadatavus Eestis enne ja pärast 28.septembrit, *Riigikogu toimetised*, 2015, 39-45,

http://www.err.ee/files/Andres_Joesaar_Telekanalite_vaadatavus_Eestis_enne_ja_p_ ast_28._septembrit_2015.pdf

Rahva ja eluruumide loendus. (2011), Kasutatud 06.01.2016,

http://www.stat.ee/64628?parent_id=32784

Rahvusringhäälingu seadus (2007), Riigiteataja 18.01.2007, 06.01.2016,

<https://www.riigiteataja.ee/akt/12786086>

Rämmer, A (2014), “Valimi moodustamine”, Kasutatud 15.01.2016,

<http://samm.ut.ee/valimid>

Saar, D (2015), “Darja Saar: meelelahutus ja meele lahutus”, *Päevaleht*, 21. August,

Kasutatud 06.01.2016, <http://epl.delfi.ee/news/arvamus/darja-saar-meelelahutus-ja-meele-lahutus?id=72255673>

Kallar, K. , Vetik, R. , Kruusvall, J. , Saar, E. , Helemäe J. , Kirss L. ,Leppik, C. Seppel, K, Kivistik, K. , Pille Ubakivi-Hadachi (2015), Meedia ja infoväli, *Eesti ühiskonna integratsiooni monitooring*, 2015, 87-97, <http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2015/09/7peatykk.pdf>

Šein, Hagi (1996). Avaliku ringhäälingu tulevik Eestis. Eesti Televisioon

Šein, Hagi (2002). Eesti telemaastik 1991-2001. Uurimused. Diskussioon. Teabekogud. Tartu Ülikooli Kirjastus

Vabariigi Valitsuse 18. Jaanuari 2007.a määrus nr 88 (2007) Kasutatud 06.01.2016

osakond,

http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/15382/Vister_Brit.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vihalemm, T (2014), "Fookusgrupi intervjuu", Kasutatud 15.01.2016,
<http://samm.ut.ee/fookusgrupi-intervjuu>

Vister, B (2010) Noorte ootused HUWY projekti vahendusel poliitikaloomes osalemise suhtes, Bakalaureusetöö, Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni

Lisa

Lisa 1

Seminaritöö fookusgrupi intervjuu kava

1.Noorte(intervjueeritavate) meediaharjumused

Millised on nende meediatarbimise harjumused? Peamised meediakanalid, kus nad informatsiooni saavad? Kas nad eelistavad vene keelset või eesti keelset meediat? Miks nad eelistavad vastavalt valikule (eesti/vene) keelset meediat? Kui suurt rolli nende meediatarbimises mängib sotsiaalmeedia?

2. Intervjueeritavate avamus ETV+

Mis on nende arvamus ETV+ kanalist? Kas nad on üldse kuulnud sellest kanalist? Kas nad on kohanud ETV+ erinevatel sotsiaalmeedia platvormidel (Facebook, twitter)? Kas nad vaatavad seda kanalit? Kui paljud vene keelt kõnelevad noored ei ole üldsegi kuulnud ETV+?

3. ETV+ saatekava Seega kolmas teema tiirleks saatekava ümber. Annaksin intervjueeritavatele saatekava ja laseksin neil arutada, et mis saateid nad vaataksid. Kas nad vaataksid neid saateid otse või veebist järejele. Kas saated on liiga meelelahutuslikud?

4. ETV+ paigutamine laiemasse konteksti

Kuidas on ETV+ loomine seotud praegu maailmas ja meedias toimuvaga. Kas ETV+ kanalit on noorte meelest üldse tarvis? Kas venelastele jääb mulje, et tegemist on vastupropaganda kanaliga?

Lisa 2

Bakalaureusetöö fookusgrupi kava

OSA	SISU	AEG
1. Sissejuhatus, tutvustus	Kõigepealt tutvustan ennast, räägin osalejatele oma uurimisteedest ja fookusgrupi eesmärgist üldisemalt. Annan osalejatele ülevaate, kaua vestlus orienteeruvalt kesta võib. Samuti tutvustan põhilisi reegleid, et selle teema puhul ei ole õigeid ega valesid vastuseid ning oluline on lihtsalt uurida nende arvamust ning seisukohti edasiste järelduste tegemiseks.	3min
2. Meediatarbimisharjumused	Peale sissejuhatusete tegemist laseksin neil vaikselt teemasse sisse elada. Paluksin neil oma üldiseid meedia tarbimisharjumusi kirjeldada. Millised on peamised meediakanalid, kus nad saavad informatsiooni? Kas nad eelistavad vene või eesti keelset meediat? Miks nad eelistavad vastavalt valikule (eesti/vene) keelset meediat? Kui suur rolli nende meediatarbimises mängib sotsiaalmeedia? Millistest vahenditest nad peamiselt informatsiooni saavad (Telefon, arvuti, televiisor, raadio)? Kui tihti tarbivad noored informatsiooni kahelt erinevalt platvormilt korraga? (Ühesõnaga oled arvutis ja samal ajal kuulad uudiseid) Mis paneb neid ühelt platvormilt teisele liikuma? Miks eelistavad noored pigem arvutit ja teisi elektroonilisi vahendeid televiisorile?	20min

<p>3. Noorte kokkupuude ETV+ kanaliga</p>	<p>Mis on nende arvamus ETV+ kanalist? Kas nad on kuulnud sellest kanalist või kohanud seda näiteks mõnes sotsiaalmeedia kanalisis? Mitu korda nädalas/kuus nad satuvad seda kanalit vaatama? (Juhul, kui nad on vaadanud varem seda kanalit) Kui paljud vene keelt kõnelevad noored ei ole üldsegi kuulnud ETV+ kanalist nende arust? Kas ETV+ peaks noorte televaatajate võitmisel rohkem keskenduma teistele ristmeedia kanalitele? (Facebook, Twitter, Instagram)</p>	<p>20min</p>
<p>3. ETV+ saatekava</p>	<p>Seega kolmas teema peaks olema seotud saatekavaga. Annaksin intervjuueeritavatele saatekava ja laseksin neil arutada, et milliseid saateid nad nende hulgast on vaadanud ning milliseid vaataksid. Kas nad eelistaksid vaadata neid saateid otse või veebist järejele. Kas ETV+ on võimalik tarbida erinevatest elektroonilistest vahenditest nagu tahvelarvuti, telefon, arvuti?(Sellepärast, et ETV+ tegijate sõnul peaks ETV+ olema vaadatav peale teleka ka kõikidest teistest elektroonilistest seadmetest) Kas ETV+ peaks kasutama samu või sarnaseid saate formaate nagu kasutatakse ETV puhul või peaks ETV+ arvestama eraldi vene inimestega ning tootma saateid, mis on spetsiaalselt tehtud vene keelsele vaatajaskonnale?</p>	<p>20min</p>

<p>4. ETV+ paigutamine laiemasse konteksti</p>	<p>Kuidas on ETV+ loomine seotud praegu maailmas ja meedias toimuvaga. Kas ETV+ kanalit on noorte meelest Eestis üldse tarvis? Kas venelastele jääb mulje, et tegemist on vastupropaganda kanaliga?</p> <p>Kuid kuidas saaks tõsta ETV+ populaarsust, et noored inimesed kellel on eesti keelse kultuuri ning eluga vähem kokkupuudet oleksid teadlikud sellisest kanalist ning hakkaksid isegi võib-olla selle kanali vaatajateks. Miks on vene keelsetes peredes selle kanali suhtes meelestatus pigem negatiivne?(Selgus esimesest fookusgrupist) Mida peaks tegema, et võita enda poole vene keelne elanikkond?</p> <p>Intervjueeritavate poolseid soovitusi, kuidas saaks ETV+ võita enda poole rohkem vene keelseid noori?</p>	<p>20min</p>
<p>Lõpetamine</p>	<p>Küsin kas osalejatel on veel midagi lisada. Lõpetuseks tänan osalejaid.</p>	<p>2min</p>

Lisa 3

Seminaritöö fookusgrupi intervjuu transkriptsioon

Tervist!

Intervjueerija: Kõigepealt tahaksin tänada Teid kõiki, kes te leidsite täna aega siia tulla. Fookusgrupi teemaks on ETV+ ja kõik selle kanaliga seonduv. Seega tundke ennast kui kodus ning kui teil on lisaks minu küsimustele midagi veel juurde lisada, siis võite seda julgelt teha.

Aga teemegi siis nüüd algust....

Intervjueerija: Esimese asjana küsiks teilt, et millised on teie üleüldised meediatarbimise harjumused? Kus te peamise informatsiooni saate?

M1.1: Ma võin siis alustada... Kuna mina ja nagu ma aru sain siis ka teised omandavad eesti keeles haridust, siis peamiselt tarbin ikkagi Eesti keelset meediat. Eesti ajalehtedest loen peamiselt Postimeest ja Delfit, mis annavad täiesti piisava ülevaate ühiskonnas toimuvast.

Aga teised?

N1.1: Ma loen ka peamiselt ikkagi Eesti keelset meediat. Aga vene keelsetest lehtedest võinoh veebiväljaannetest sirvin ma ka vahest vene keelset Delfit ja ERR-i vene keelseid uudiseid. Aga kuna nad tihtipeale kattuvad, siis eelistan ikkagi eesti keelset.

N2.1: Mul põhimõtteliselt sama nagu N1.

N3.1: Mul samuti, aga lisaks tavalistele uudisteportaalidele saan ma ka väga palju uudiseid erinevatest sotsiaalmeedia kanalitest. Näiteks Twitter ja Facebook, kus ma jälgin erinevaid huvitavaid inimesi.

M2.1: Mul samamoodi, sest enamuse uudiseid näen ma ikkagi esimene kord sotsiaalmeedias ehk enamasti Facebookis. Ma olen pannud ennast jälgima erinevaid suuremaid uudisteportaale võinoh ma olen meeldin pannud ja siis väga paljud uudised iluvad sinna “newsfeedi”, kus huvi korral teen eraldi akna lahti ning loen uudise lõpuni.

M3.1: Jamh, mul midagi sarnast. Twitterist saab ka tegelikult väga palju huvitat informatsiooni, mis ei ole muidugi peavoolu uudised. Ma loen lisaks vene ja eesti väljaannetele erinevaid inglise keelseid väljaandeid. Üheks on kindlasti näiteks Economist, mida ma nädalas korra üritan lugeda.

Intervjueerija: Selge, väga hea.

Järgmise asjana küsiks, et kuna te rääkisite, et enamuse teist loevad uudiseid ikkagi erinevatest interneti portaalidest ja sotsiaalmeedia platvormidest, siis kui palju te ise ja teievanused noored tänapäeval üldse televiisorit vaatavad?

M2.1: Vaatavad ikka, aga ilmselt üha vähem..

M3.1: Ma ikka vaatan, kuna me panime koju uue Elioni süsteemi, siis sealt on väga mugav erinevaid kanaleid ja saateid vaatada. Samuti on olemas järelevaatamise võimalus, mida ma tihtipeale kasutan. Kuna tavaliselt uudise ajal ei ole täpselt kodus, siis on võimalik hiljem järgi vaadata.

N1.1: Ma arvan, et paljud noored on televiisori vaatamise asendanud arvutiga.

N3.1: Jamh, ma arvan sama nagu N1-gi. Kuna arvuti pakub palju rohkem erinevaid vahendeid, kuidas meelt lahutada siis paljud noored on televiisori vaatamise asendanud arvutiga.

M1.1: Ma arvan samuti, et arvuti on väga palju hakkanud televiisorit asendada. Kuid endiselt on väga palju peresid, kus endiselt vaadatakse kõik koos televiisorit. Ma ikka kaks-kolm korda nädalas vaatan ikka õhtuti televiisorit, kuid kui võrrelda võib-olla 5-10 aasta taguse ajaga, siis on tõesti see aeg kõvasti kokku kuivanud.

M3.1: Mul nagu ma arvan ka kõigil teistel on kodus televiisor olemas, aga ega ma eriti ei vaata küll seda enam.

Kui me nüüd televisiooni juurde juba läksime, siis küsiksingi teilt, et kui paljud teist on kuulnud sellisest kanlist nagu ETV+?

Kõik vastajad segamini: Jamh, oleme küll kuulnud...

Intervjuerija : Olgu väga hea. Aga kui paljud teist on ise vaadanud seda kanalit?

M1.1: Ma olen ikka päris mitu korda jäänud seda kanalit vaatama. Kuna mu vanemad vaatavad suhteliselt palju telekat, siis jääd vahest isegi vaatama. Tegelikult on seal isegi päris ägedaid ja asjalikke saateid, mida on õhtul hea vaadata.

M2.1: Ma olen ka ikka paar korda vaadanud. Kui see sügisel tuli, siis vaatasin mitu korda seda kanalit isegi. Aga viimasel ajal ei ole enam vaadanud.

N2.1: Ma olen ka ikka vaadanud sealt erinevaid saateid. Näiteks kell seitse õhtul tuleb sealt väga huvitav saade nimega "Tboi Berep" (Eesti keele, «Sinu õhtu»). Eesti kanalitest võiks seda ilmselt võrrelda ringvaatega, mis on selline hea lihtne vaadata ja saab enamus päeva uudistest kätte.

N1.1: Sügisel ühe korra vaatasin, et mis kanaliga täpsemalt tegu on. Kuna alguses reklaamiti seda kanalit ikka päris palju... Aga enam pole aega olnud vaadata.

N3.1: Ma ei ole kordagi veel seda kanalit vaadanud, aga ilmselt peale tänast intervjuud vaatan kindlasti.

M3.1: Kui aus olla, siis ma ei ole ka vist kordagi seda kanalit vaadanud. Olen küll kuulnud sellest kanlist, kuid ei tea absoluutselt mis saateid seal näiteks näidatakse.

Aga mis te arvate, kui paljud vene noored üldse ei olegi kuulnud sellest kanalist. Kui palju selliseid noori olla võib?

N3.1: Kindlasti on selliseid noori ja inimesi, sest osad inimesed ei puutu eestlastega üldse kokku. Seega vaadatakse ainult vene keelseid kanaleid. Kuid ma arvan, et enamus minu tuttavatest on ikkagi kuulnud selle kanali kohta midagi.

M2.1: Ma pigem arvan, et enamus noored on küll sellest kanalist kuulnud. Nendel kellel ikka vähe natukenegi rohkem haridust ja mõistust peas on vähemalt küll.

M1.1: Jamh, ma arvan sama. Minu suhtlusringkonnas on küll enamus sellest kanalist kuulnud.

Intervjueeritav: Selge, selge. Seega arvate, et enamus vene noored on ikkagi kuulnud sellest kanalist?

M2.1: Ma arvan, et enamus peaks küll olema ikka vähemalt midagi ikka kuulnud sellest kanalist. Isegi kui vaadanud või näinud ei ole, siis uudisest on see teema nii palju läbi läinud seega kuulnud peaks ikka olema sellest kanalist.

M1: Jamh tõsi..

Intervjueeritav: Olgu, selgepilt. Aga mis tea arvate, kui paljud vene noored võivad üldse seda kanalit igapäevaselt vaadata?

N3.1: Nagu ma ennem juba rääkisime, et paratamatult vaatavad noored tänapäeval üha vähem ja vähem televiisorit. Televiisorit on hakkanud asendama igasugused teised erinevad elektroonilised vahendid eesotsas arvuti ja telefoniga.

N1.1: Jamh, nii tõesti on. Aga ilmselt on see paratamatu. Aeg läheb edasi ja uued tehnoloogilised lahendused tulevad peale. Ning enam pole tegelikult isegi otseselt televiisorit tarvis. Põhimõtteliselt kõiki saateid on võimalik järgi vaadata arvutist ja

minu meelest on osasid kanaleid isegi võimalik otse internetist vaadata.

Intervjueritav: Ilmselt on see tõesti paratamatu. Kuid tegelikult rahvusringhääling püüdlebki selle poole, et ETV+ ei piirduks ainult televisiooniga. Nad üritavad kaasata erinevaid meediume andes vaatajatele võimaluse ise aktiivselt osaleda. Seega on tegelikult ETV+ loonud suure võrgustiku, et uudiseid jõuaksid võimalult suure auditooriumini. Näiteks on ETV+ loonud oma internetiportaali ja leheküljed erinevatele sotsiaalmeedia platvormidele, kus on võimalik vene keeles erinevat informatsiooni saada.

Intervjueritav: Seega olete te ETV+ kohanud ka teistel platvormidel peale televisiooni?

M1.1: Mis mõttes teistel platvormidel?

Intervjueritav: Mno, et kas te olete näiteks ETV+ uudiseid kohanud enda Facebooki newsfeedis või olete lugenud uudiseid ETV+ internetiportaalist?

M3.1: Mina olen küll neid sotsiaalmeedias kohanud, sest mul on väga paljud tuttavad on like-nud ja jaganud selle kanaliga seonduvaid saateid ja uudiseid. Seega olen korduvalt Facebookis näinud selle kanaliga seonduvaid postitusi.

N2.1: Ma olen ka ikka mitu korda nende tehtud postitusi näinud oma Facebooki newfeedis. Minu meelest on neil isegi konto, kus positatakse erinevaid selle kanaliga seonduvaid pilte üles. Lisaks nagu ma ennem ütlesin, siis loen vahest ERR-i uudisteportaalist vene keelseid uudised. Ma ei teagi kas see kuulub ETV+ internetiportaali alla või mitte.

M1.1: Ma olen ka ikka Facebookis nendega seotud erinevaid postitusi näinud.

Intervjueritav: Minu meelest peaks see küll kuuluma n-ö ETV+ projekti alla.

N2.1: Okei, siis ma olen küll kohanud ETV+ ka internetiportaalis, sest seda rahvusringhäälingu uudiseid vene keeles loen ma peaaegu igapäevaselt.

Intervjueeritav: Kuna me oleme juba mõnda aega juba siis otseselt ETV+ kanalist lähemalt rääkinud, siis enne te rääkisite, et teie tuttavatest enamus noored on kuulnud sellest kanalist. Aga mis on üldine noorte arvamus kanalist ETV+?

M3.1: Ma arvan, et kõik noored, kes on sellest kanalist kuulnud on pigem positiivselt meelestatud. Muidugi väga palju on tegelikult tingitud perekonnast ning sellest, mis kanaleid seal vaadatakse. Kui perekond on väga vene meelne, siis võib-olla arvamus ka negatiivne, sest väga paljudes vene peredes vaadatakse ainult selliseid vene telekanaleid nagu PBK, NTV Mir või RTR Planeta Baltic.

M1.1: Jah, ilmselt on tõesti nii. Ma arvan, et näiteks Narvas ilmselt vaatakse poole vähem ETV+, kuna ilmselt väga paljud selle elanikud ei ole teadlikud sellisest kanalist või ei usalda seda..

N2.1: Tõesti perel ja tuttavatel on siin väga suur roll mängida. Kui su enamus suhtlusringkonnast moodustavad venelased, siis ilmselt on ETV+ kanali suhtes arvamus negatiivsem.

Intervjueerija: Seega noorte arvamus on väga palju tingitud perekondlikust taustast?

Läbisegi: Jah...

Intervjueerija: Nagu Eesti vanasõna ütleb, siis laps on kodu peegel... Aga mis te arvate, kas ETV+ turule tulek on ennast õigustanud. Oli sellise kanali järele vajadus olemas?

N1.1: Mina arvan, et ETV+ kujul on tegemine väga vajaliku kanaliga. Sellepärast, et Eestis on tegelikult väga suur vene kogukond, kes elavad siin ühiskonnas samamoodi. Seega on sellise kanali tegemine täiesti õigustatud. Muidugi iseasi on see, kas see kanal suudab ka endale võita vaatajaid vene keelsest elanikkonnast.

M3.1: Pigem on küll ennast ära õigustanud. Kui juba nii mõnigi meist ja meie perekonnast vaatab seda kanalit, siis tegelikult juba see näitab, et kanali tegemine on ennast õigustanud.

Intervjueerija: Olgu, selge. Aga nüüd ma liiguksin teemaga natukene edasi. Oleme rääkinud natukene üldisemalt teie ja noorte arvamusel selle kanali osas, kuid järgmise asjana jagaksin teile ETV+ nädala saatekava ja küsiks paar selle teemaga seonduvat küsimust....

Nii kõigepealt annan teile kõigile väljaprintitud ühe päeva saatekava, kus on juures saadete lühitutvustus ja kellaaeg, millal need saated otse eetris on. Uurige neid pisut ja kui olete ära vaadanud ja valmis, siis andke teada...

Intervjueeritavad annavad teada, et on kõik saatekava läbi vaadanud.

Intervjueeritav: Nii... Kui te nüüd kõik olete selle saatekava läbi vaadanud, siis mis millised on need kanalid, mida te juba eelnevalt olete näinud ning tulid tuttavad ette?

N2.1: Nagu ma eelnevalt juba mainisin, siis tihtipeale vaatan õhtuti saadet "Tboi Berep" (Eesti keele, «Sinu õhtu»). Selle saate formaat on väga sarnane ETV saatele Ringvaade, kus stuudiosse kutsutakse erinevaid külalisi. Samuti paneb vahel mu ema hommikuti mängima "Kofe", millega on hea üles ärgata.

N3.1: Kuna ma ei ole ennem seda kanalit vaadanud, siis ei teadnud ühtegi saadet. Kuigi see "Tboi Berep" tundub tõesti põnev, sest ringvaadet ma olen ikka mitu korda vaadanud.

M1.1: Mulle tulevad tuttavad kolm saadet. "Sinu õhtu" ja "Aktuaalne kaamera" ja "Rabarber.meie kultuur"

M3.1: Mulle ei tulnud ükski saade tuttav.

N1.1: "Aktuaalne kaamera" ja "Sinu õhtu" on tuttavad küll

Intervjueeritav: Mis saated teile huvi pakkusid ja milliseid te neist vaataksite?

M3.1: Tegelikult see "Reisid Marija Viega" tundub päris põnev isegi. "Sinu õhtut"-it vaataks ka võib-olla.

N3.1: Mulle tundus päris huvitav "Rabarber.meie kultuur". Sellepärast, et tegelikult on sellise kanali järel täiesti vajadus olemas, sest vene inimesed tihtipeale ei tea erinevatest eesti kultuuriüritustest midagi. Seega võib-olla oleks see kanal hea võimalus, kus vene inimesed saaksid rohkem aimu nendest sündmustest.

M1.1: Päris paljud saadetes olid isegi tuttavad. Aga võib-olla vaataks kaseda "Reisid Marija Viega"

N1.1: Mulle tundus ka see "Reisid Marija Viega" isegi huvitav..

Intervjueeritav: Väga hea. Aga milliseid neist saadetest vaataksite te hiljem veebist võimaluse korral järel?

N1.1: Ma arvan, et ma vaatakski seda "Reisid Marija Viega"- ga järgi.

M3.1: Ma arvan, et ma vaataks ka seda sama saadet.

Intervjueeritav: Aga kas te eelistaksite saateid vaadata otse või hiljem veebist järel?

N1.1: Ma arvan, et hiljem veebist on mugavam järel vaadata. Saad ükskõik millal neid vaadata ja täpselt siis kui sulle sobib.

Teised läbisegi nõustuvad: Jah veebist on tõesti parem...

Interjueeritav: Kuid kui te vaatate seda saatekava ja nende saadete tutvustusi, siis kas saated tunduvad liiga meelelahutusliku sisuga?

M2.1: Võib-olla tunduvad tõesti, aga kui liiga tõsised oleks siis vaevalt keegi vaatakski neid..

N1.1: Jah

M3.1: Ma arvan samuti, et saateid ei tohiks liiga tõsiseks ajada. Ma arvan, et inimestele meeldib lihtsalt õhtuti teleka taha maha istuda ja rahulikult lõõgastuda. Eriti veel vene inimestele, sest kui vaadata teisi vene kanaleid, siis ongi põhimõtteliselt üks meelelahutussaade teise otsa.

Interjueeritav: Seega ETV+ on võtnud õige lähenemise, et tõsistele teemadele lähenetakse pigem läbi huumoriprisma.

Läbisegi : Jah

Interjueeritav: Aga kui nüüd edasi liikuda ja mõelda natukene suuremat üldpilti ja peaks kanali paigutama laiemasse konteksti, siis kuidas on teie arust seotud kanali loomine praegu maailmas toimuvaga?

M1.1: Ilmselgelt võib ETV+ kanali loomist seostada praegu maailmas toimuvaga. Pärast Ukrainas toimuvat hakkas Venemaa propaganda ületama igasugused mõõtmeid. Inimestele tehti erinevate kanalite abil sellist ajupesut, et panna neid uskuda seda mida vaja. Kuid minu meelest on Eestis isegi varem juttu olnud vene keelse telekanali loomisest, kuid viimasel ajal maailmas aset leidnud sündmused andsid sellele viimase tõuke.

N1.1: Ma arvan sama, see on väga palju seotud praegu maailmas ja Venemaal toimuga.

Interjueeritav: Jamh, selge.

Interjueeritav: Mida venelased üldiselt sellest kanalist arvavad?

M2.1: Ma arvan, et enamus noored on ikka positiivselt häälestatud selle kanali osas. Alguses oli ootus väga suure, et mida see kanal endast täpsemalt kujutab. Seal on paar asjalikku saadet, mida päris paljud venelased vaadata võiksid. Aga kindlasti selle kanalil veel palju tööd vaja teha, et enda juurde rohkem vaatajaid võita.

N2.1: Ma arvan ka, et valdavalt on pigem ikka positiivselt häälestatud. Kuigi eks see oleneb ka väga palju suhtlusringkonnast, kellega sa lävid. Kindlasti on väga palju vene inimesi, kes peavad seda propaganda kanaliks ja põhimõtteliselt ei vaata seda. Ilmselt selliseid inimesi on väga palju vanade inimeste hulgas, kes meenutavad ikka vana head Nõukogude aega, et kui hea elu siis oli ja kõike muud..

M1.1: Jah, tegelikult on ikka päris paljude venelaste hulgas arvamus, et tegemist on ikkagi propaganda kanaliga ja nad põhimõtteliselt ei vaata seda. Aga ma arvan, et nooremad inimesed on rohkem eestimeelsed ja vaatavad meeeldi seda kanalit.

Intervjueeritav: Selgepilt. Kui nüüd aus olla, siis me oleme üllatuslikult kõik minu poolt soovitud teemad ära suutnud rääkida. Seega ma hakkaksin vaikselt otsi kokku tõmbama. Kas on kellegil veel midagi lisada, mis jäi ütle mata või mul küsimata.

M3.1: Ausalt öeldes tekitas see intervjuu päris suure huvi isegi selle kanali vastu. Kindlasti lähen hiljem koju ja uurim täpsemalt selle kanali kohta.

N3.1: Hahaha, ilmselt mul sama lugu. Hakkab Facebookis äkki nende lehte jälgima, siis saab täpsemalt nende tegemistega kursis olla

Intervjueeritav: Seda on väga hea kuulda, et mu intervjuu tekitas teis suurema huvi selle kanali vastu. Igastahes siinkohal võib-olla ma lõpetaksingi intervjuu. Aitäh teile, et te leidsite aega ja saite siia kohale tulla ning see intervjuu minuga läbi viia.

Lisa 4

Bakalaureusetöö fookusgrupi transkriptsioon

Fookusgrupp 2

Aga ma räägin siis teile üldse sellest teemast, milles me rääkima hakkame. Sisuliselt teemaks on ETV+. Võib-olla ma alguseks küsiksiki, et kui palju te kuulnud olete sellest kanalist?

N1.2: Natukene olen ikka kuulnud ja isegi näinud seda kanalit. Seal oli näiteks mingi reisimissaade üle Eesti.

M1.2: Seda me vaatasime ükskord YOUTUBE-ist tõesti.

N1.2: Jamh, mingi fotograaf, kes käib üle Eesti.

Intervjueeritav: Aga ma arvan, et enne kui me lähme otse selle ETV+ juurde, siis võib-olla räägiks natukene niisama teie üldistest meeditarbimisharjumustest. Võib-olla alustame Annast. Räägi näiteks, kus sina peamiselt informatsiooni saad? Ma eeldan, et kuna sa õpin ajakirjandus, siis sa loed ikkagi päris palju lehti, aga kas sa pigem eelistad tarbida informatsiooni arvutist või televisioonist või kus sa peamiselt tarbid?

N2.2: Telekat mul ei ole seega enamasti tarbin informatsiooni internetist ehk kui kodus olen siis arvutist ja kui mitte siis telefonist.

Intervjueeritav: Ühest minu eelnevast fookusgrupist tuli juba tegelikult välja, et väga paljudel tudengitel tegelikult ei olegi telekat kodus. Kas teil on telekas kodus?

N1.2: Meil on suur plasmatelekas

M1.2: Aga meil on ainult neli kanalit seal.

M2.2: Meil on samuti telekas olemas, kuigi me väga palju ei vaata seda.

Intervjueeritav: Olgu, väga hea. Aga enamasti ikkagi tudengid tarvitavad informatsiooni arvutist. Aga mu küsimus teile oleks, et kas te tarbite eesti või vene keelset meediat? Kumba te tavaliselt eelistate? Kas te loete mõlemat või loete ainult eesti keelset?

N2.2: Ma ei teagi see oleneb. Üldiselt loen ikka eesti keelseid. Peamiselt Delfit ja Postimeest veebist. Eraldi konkreetselt mingeid vene portaale otseselt ei loe.

Interjueeritav: Pöördub teiste intervjueeritavate poole. Kuidas teil vene ja eesti keelse meedia tarbimisega suhe on? Kuna teil õpe on ikkagi eesti keelne, siis ma kujutan ette, et olete rohkem eesti keelses kultuuriväljas.

M1.2: Ma enamus oma informatsioonist saan ikkagi Anita käest (naljaga) või Facebookist. Tema on see peamine uudiste lugeja. Aga enamasti ma vaatan Youtube-ist mingisuguseid videoed või midagi sellist. Postimeest loen ka tegelikult põhiliselt.

Inervjueeritav: Aga postimehel on ka tegelikult eesti ja vene keelne väljaanne. Kumba sa neist eelistad lugeda?

M1.2: Eelistan ikkagi eesti keelset pigem lugeda. Ma ei teagi minu jaoks on kuidagi juba vene kirillitsa lugemine raskeks muutunud. Eesti keeles on lugemine kiirem ja minu jaoks mugavamaks muutnud.

Intervjueeritav: Arusaadav, sest õppematerjalid on ka teil ikkagi eesti keeles.

N1.2: Ma loen ka peamiselt Eesti keeles. Postimeest loen igapäevaselt või vähemalt scrollin läbi. Delfisse lähen ma ainult siis, kui ema midagi saadab ja need on tavaliselt vene keeles. Aga muidugi see võtab natukene pikemalt aega, et lugeda.

Intervjueeritav: Tegelikult mis on ka välja tulnud, et väga paljud inimese ei tee enam eraldi uudiste lehekülge lahti, vaid jõutakse erinevate uudisteni läbi sotsiaalmeedia. Sa oled pannud seal erinevaid lehti jälgima ja siis teed sotsiaalmeediast selle lingi lahti ja lähed siis sinna lehele.

N1.2: Aga ma lähen pigem ikka otse sinna Postimehe lehele.

M2.2: Ma näiteks loen üldse väga palju inglise keeles erinevaid uudiseid netist. Aga samamoodi loen postimees ja scrollin läbi, aga see on ka peamiselt ikkagi see eesti keelne. Väga harva satub sinna vene keelsetele portaalidele ainult siis kui mõni sõpradest soovitab mingit konkreetset uudist lugeda või tuttav on jaganud mõnda uudist sotsiaalmeedias. Aga Delfit ma väga ei loe, sest mulle meeldib postimehe kujundus palju rohkem. Delfist käid põhimõtteliselt ainult kommentaariume lugemas.

Interjueeritav: Aga kui palju te televisioonist üldse informatsiooni ammutad?

M2.2: Kordus TV-st ikka vaatan. ETV pealt on vist see mingi “Ringvaade” seda vaatab vahest ja “Aktuaalset Kaamerat” vaatab vahest, aga seda viimasel ajal pigem vähem, sest ei jõua väga teleka ette.

Intervjueerija: Aga kui “Aktuaalset Kaamerat” vaatate, kas te siis vaatate eesti või vene keelsest.

M2.2: Oleneb kumba juhtub vaatama niikuinii uudiseid on põhimõtteliselt täpselt samad.

Intervjueerija: Kuid kas te olete tähele pannud, et vene keelne aktuaalne kaamera tuleb ainult ETV+ kanali pealt?

M2.2: Ei ole, sellepärast ma mõtlesin, et miks ma ei ole üldse viimasel ajal enam sellele peale sattunud.

Intervjueerija: Aga kuidas teistel teleka vaatamisega seisud on?

N1.2: Me vaatame ka ikka “Ringvaadet” ja “Pealtnägijat” .

M1.2: Seitmeseid uudiseid vaatame ka.

Intervjueerija: See on juba päris hästi. See teeb juba oma 30min päevas.

N1.2: Vahepeal ikka tuleb isegi rohkem kui 30min näiteks, kui käib mingi “Kättemaksu Kontor” vms.

Intervjueerija: Aga kui te vaatate telekat, siis kas te vaatate pigem poole silmaga või istute maha ja vaatate ainult televiisorit? Tihtipeale võtavad inimesed kaks erinevat platvormi kätte ja tarbivad nagu kahte asja korraga.

M1.2: Fifty-fifty täiesti oleneb.

N1.2: Enamasti lihtsalt telekas käib ja kui on midagi huvitavat, siis hakkab vaatama. Ainult kui on mingi film, siis istub maha ja vaatab ainult konkreetselt seda. Aga isegi näiteks TV3 erinevaid saateid vaatan ma näiteks TV3 play-st järgi, kus on võimalik kõiki saateid vaadata. Sellepärast, et ma ei viitsi vaadata telekat sellel ajal, kui saated täpselt tulevad.

M2.2: Teleka vaatamisega tuleb võib-olla tõesti see kordus TV mängu. Paned sealt midagi mängima või vaatad arvutist järgi. Aga väga otse küll enam televisiooni ei vaata.

Intervjueerija: Selge. Aga me rääkisime, kuidas te tarbite, kuid kui te mõtleksite suuremalt, siis kui palju üldse teie meediatarbimisest mängib rolli sotsiaalmeedia. Sellepärast, et sotsiaalmeedia täidab ühe suuremat osa meie päevast, aga kui suurt osa ta täidab teie meedia tarbimisest laiemalt? Kui palju informatsiooni saate te näiteks läbi Facebooki kui mõni sõber jagab mõnda uudist.

M1.2: Seda on viimasel ajal väga palju tulnud, et muud ei vaatagi kui enda Facebooki newsfeedi. Koguaeg on jagatakse erinevaid pilte, uudiseid ja videosid, et kas on midagi uut leiutatud või midagi on jälle juhtunud.

N1.2: Viimasel ajal on väga populaarseks saanud, et keegi postitab mingi pildi üles ja kõik sheerivad ja jagavad seda. Praegu näiteks see "Red Bulli" võistlus.

M2.2: Hästi huvitav on tegelikult, kui sa jälgid erinevaid huvitavaid inimesi. Näiteks kui mõni tuttav jagab sinu erialaga seoses midagi või saadab sulle eraldi sõnumi, et vaata mis sa arvad sellest. Mulle saadeti üks päev isegi mingi 2009ndast aastat päris artikkel, et kuskilt grupist talle jagati seda ja siis nad hakkasid arutama selle üle ja siis vist arutasid pikalt, mingi tund aega vähemalt ja siis vaadati alles, et see seaduse muudatus aegunud ning pärit alles 2009ndast aastast.

Intervjuuerija: Olgu, väga huvitav. Tegelikult Facebook ongi loonud uue platvormi, kus inimene võib ise mingi uudise luua ja kui ta saab selle nii-öelda jagajaskonna taha, siis osad inimesed ei oskagi ära eristada, et kas see on tõsi või mitte.

M1.2: Tegelikult on praegu ka see seis, et Postimehel on see enda Facebooki leht, mis sheerib Postimehe enda uudiseid ja siis scrollid enda newsfeedis ja siis sealt tulevadki need kõige mahlakamad uudised.

Intervjuuerija: Seda ma mõtlesin ka tegelikult selle küsimuse all, et kui palju te satute läbi Facebooki erinevate uudiste ning saadateni.

M2.2: Twitter jagab tegelikult väga palju erinevat huvitavat informatsiooni. Seal on tegelikult väga paljud suuremad ajalehed ning ajakirjanikud kogunenud.

Intervjuuerija: Tõsi, Twitteri platvorm tegelikult ongi hea oma uudiste jagamiseks, sest see on peamiselt teksti põhine. Facebookis on sul kõik pildid, videod segamini ja siis võib raske olla orienteeruda selles.

N1.2 : Selle vene keelse meediaga tuli mulle meelde, telekast ma väga ei vaata seda, aga Facebookis on mul vene keelset meediat. Ma olen subscribe-nud mingisuguseid erinevaid kanaleid.

Intervjuuerija: Aga tohib ma küsida, mis kanaleid sa oled jälgima pannud?

N1.2: See ei olegi selline nagu otseselt uudiste kanal, aga mingisugune PURE-TV. Seal jagatakse igasuguseid erinevaid uudised maailmast, retsepte ja muud sellist. Aga see on tegelikult ainukene vene keelne kanal, mida ma jälgin Facebookis.

Intervjueeritav: Rohkem ei ole vene keelseid kanaleid?

N1.2: Sõpradelt tuleb ka erinevat uudiseid, kui nemad midagi jagavad.

Intervjueeritav: Aga ma enim ei küsinudki, et kas teil on mõlemad vanemad venelased.

M1.2: Mul on ikkagi mõlemad venelased. Eesti keeles põhimõtteliselt ei räägigi. Kodune keel on ikkagi vene keel. Eesti keelest nad ei saagi aru.

N1.2: Mul on nagu mõlemad venelased. Isa töötab Vene-eesti keelses koolis, aga põhimõtteliselt räägib mõlemat keelt väga hästi, ema samuti. Tegelikult ma ei oskagi enam võib-olla vene keelt nii hästi kui kunagi. Vanematega vene keeles rääkides tulevad juba mõned eesti keelsed sõnad sisse.

Intervjueeritav: Te ilmselt olete enamus ajast Tartus, aga kui paljudel teist üldse paberleht kodus käib?

N2.2: Mul juba tükk aega ei käi ühtegi lehte kodus.

Intervjueeritav: See on tõesti kasvav trend, et enam ei tellita lehtesid koju.

M2.2: Maxima sooduspakkimised käivad (naljaga)

Intervjueeritav: Aga kui tihti te telefonist uudiseid loete?

M1.2: Mitte väga tihti

N1.2: Ma loen ikka väga tihti. Enamus ajast loen ikkagi telefonist.

Intervjueeritav: Mul samamoodi. Kui mingi vaba moment tekib, siis pigem loen uudiseid kui lähen Facebooki. Loed kiiresti uudiseid läbi ja tarbid ära ning saad oma päevaga edasi minna.

M3.2: Ma loen ainult siis, kui keegi saadab mulle mingi konkreetse uudise ja ma olen parasjagu siis telefonis. Muidu loen ikka arvutist, sest sealt on vähe mugavad lugeda.

N2.2: Kui ma kodus olen, siis ma loen arvutis, aga kui ma olen koolis või bussis siis loen telefonist.

Intervjueeritav: Seega üsna pooleks?

N2.2: Mhm, võib nii öelda küll.

Intervjueeritav: Kuid kui nüüd mõtlema hakkata, siis miks noored vaatavad üha vähem tänapäeval televisiooni? Millest see võib tingitud olla?

M2.2: Ei ole lihtsalt aega. Sa lihtsalt ei istu teleka ette maha, vaid ainult siis kui mingid kindel asi mida sa tahad sealt vaadata. Tänapäeval on kõik nii mugavaks tehtud, et sa saad igat asja siis vaadata kui sa ise tahad ning kui sulle mugav on.

N1.2: See aja asi ongi, et telekast tulevad näiteks reklaamid. See võtab nii palju rohkem aega. Samas kui ma saan seda pärast arvutist vaadata ja säästa sellega oma aega, siis see on ikka palju mugavam.

Intervjueeritav: Eks see ole ilmselt paratamatus. Tulevad uued elektroonilised vahendid, mis loovad uued platvormid ning praeguses hetkes on televisioon noorte silmis pigem surev meedium.

N1.2: Vanemad ainult vaatavad veel.

Intervjueeritav: Mhm, tõsi. Aga mis teiste arvamus selle kohapealt on?

N2.2: Tegelikult saabki kõik asjad tegelikult internetis kätte. Kõik filmid ja sarjad on internetis olemas ja samuti on kõiki uudiseid võimalik arvutist kätte saada. Enam ei näe väga vajadust televisiooni järgi.

N1.2: Me tihti kasutamegi telekat lihtsalt, et arvutiga connectida.

Intervjueritav: Väga hea. Nüüdseks oleme me esimese fookusgrupi teema läbi arutanud ning te olete oma üldiseid meediaharjumusi kirjeldanud, aga nüüd liigukski edasi nii-öelda rohkem konkreetsemaks ning enda uurimisteema juurde ehk räägiks rohkem ETV+.

Intervjueritav: Võib-olla esimese asjana küsiksingi teilt ükshaaval, et kes on üldse seda kanalit vaadanud?

N2.2: Ma olen seda kanalit vaadanud, sest me pidime koolis selle teemalist kodutööd tegema. Aga siis kui see välja tuli, siis tegelikult niimoodi paar korda vaatasin ka seda. Aga muidu ei tundu väga selline kanal, mida ma iga päev vaatama peaks ja mul tarvis läheks.

Intervjueritav: Mhm, selge. Aga kas sa siis ennem kodutööd ei olnud kuulnud sellest kanalist?

N2.2: Olin küll tegelikult. Sellepärast, et alguses tegelikult väga palju räägiti uudistest, et selline kanal tuleb ja millal esimene saade eetrisse tuleb. Siis kui see tuli, siis ma ikka alguses paar korda vaatasin seda huvi pärast ja pärast hiljem olen ainult selle kooli kodutöö pärast seda vaadanud.

Intervjueritav: Aga kus sa üldse kuulsid sellest, et selline kanal tuleb? Kas sa lehest lugesid või kust?

N2.2: Mhm, lehest lugesin selle kohta.

Intervjueeritav: Tegelikult olen ma aru saanud, et väga palju vene noored ei ole isegi kuulnud sellest kanalist, mis on tegelikult kõige kurvem. See tähendab seda, et see kanal ei ole isegi noorteni jõudnud.

M1.2: Ma televiisorit ei ole seda vaadanud, aga ma olen Youtube-ist seda ühte saadet vaadanud, mis on ETV+ poolt tehtud. Aga otseselt väga palju pole isegi kuulnud sellest kanalist, aga kuskilt midagi on ikka kõrvu jäänud. Aga otseselt teadlik sellest nagu ei olnud, et see ETV+ on eraldi kanal, mis on otseselt venelastele mõeldud.

Intervjueeritav: Tegelikult kuna noored enam väga televisiooni ei vaata, siis ETV+ keskendunud teistele platvormidele. Nagu M1 sa ise ka ütlesid, et sa oled ainult Youtubest seda näinud seega nad üritavadki tegelikult saateid läbi sotsiaalmeedia reklaamida, et rohkem noorteni jõuda. Kas te olete veel näinud sotsiaalmeedias ETV+ teemalisi uudiseid, saateid vms?

M1.2: Otseselt praegu meelde küll ei tule võib-olla pole lihtsalt märganud.

Intervjueeritav: Aga teised?

M2.2: Olen näinud küll midagi.

N1: Ma olen kuulnud varem sellest ja lugesin Postimehes, et selline kanal tuleb välja ning see on pigem noortele suunatud. Aga ma siis elasin Tartus ja see ei ole tasuta kanal, siis ma väga ei ole seda vaadanud.

Intervjueeritav: Tegelikult on see täiesti tasuta, kuna rahvusringhääling peab kõigile elanikele tasuta kättesaadav olema.

N1.2: Ma ei teagi seda igastahes ei ole ühikas nende meie kanalite hulgas.

M1.2: Muidu võib-olla vaataksime isegi seda kanalit ma arvan.

N1.2: Kuid kodus olen ma paar korda küll seda kanalit vaadanud.

Intervjueeritav: See on igastahes väga huvitav, et te olete Youtube-ist seda kanalit vaadanud. Kuid kas te mäletate, mis saatega täpselt tegemist oli?

N1.2: See oli mingi saade, et “Reisile Maria Viega”. Igastahes ma sattusin selleni läbi selle, et tema sheeris seda Facebookis ja läbi facebooki ma tegelikult sattusingi sinna Youtube-i kanalini. Seega põhimõtteliselt jõudsin selleni ainult tänu Facebooki.

Intervjueeritav: Kas ta on siis sinu tuttav või sõbralistis?

N1.2: Ei ole sõbralistis, aga igastahes kuidagi ta minu newsfeedi sattus. Ilmselt mõni sõber jagas või likes seda postitust?

M1.2: Kas mitte ema ei soovitanud sul seda vaadata?

N1.2: Vastupidi mina soovitasin ise emal seda vaadata.

Intervjueeritav: See on küll tore, kui sa juba ise soovitad emal vaadata. Siis suurendad auditooriumi ning teised hakkavad ka seda kanalit vaatama.

N1.2: Aga see oli tõesti hea saade. Näidati erinevaid kohti Eesti ja see oli väga huvitavalt tehtud. Seega soovitasingi vanematel ka vaadata.

Intervjueeritav: Olgu, väga tore.

M2.2: Ma olen ka mingisuguseid vene filme sealt erinevaid vaadanud. Siis kui tuli midagi huvitavat. Aga seda pigem ainult paar korda. Ma tean, et selline kanal on olemas, sest sellest räägiti väga pikalt ennem kui see tuli.

Intervjueeritav: Kas sa pigem kuulsid sellest eesti keelses meedias?

M2.2: Jah, minuni jõudis see rohkem läbi eesti keelse meedia. Muidu olid kõik need osad vene keelsed saated ja vene keelne “Aktuaalne Kaamera” ETV-s, aga ma nüüd ei teagi kas need kadusid täiesti ära või kolisid lihtsalt sinna teise kanali üle kõik.

Intervjueeritav: Seega Tartus te väga seda kanalit ei vaata?

N2.2: Tartus mul ei olegi üldse telekat. Sügisel mingi aeg oli telekas, aga siis mul üks peretuttav võttis teleka hoopis enda korteri ja mul ei ole enam vaadata seda kuskilt ning kui ma kodus Tallinnas käin, siis ma väga ei mõtle selle peale, sest mul on teisi asjugi teha.

Intervjueeritav: Aga mis te arvate, kui paljude vene noorteni ei ole see kanal üldse jõudnudki?

Läbisegi: Ma arvan, et enamus ei ole kuulnud sellest kanalist.

Intervjueeritav: Aga mis te arvate, mille taha see võib jääda?

N2.2: Minu meelest seda vene keelset meediat üldse ei promota või see lihtsalt ei jõua inimesteni. Seega kui vene inimene Eesti keelset meediat ei jälgi, siis ta ei saagi sellest kanalist üldse teada. Sest näiteks minu vanemad said ka sellest teada, kui ma neile sügisel kodus rääkisin sellest. Aga ennem nad küll ei olnud kuulnud sellest.

Intervjueeritav: Tegelikult vähene vaadatavus kajastub ka ETV vaatajate numbrites ning statistikas. Aga tegelikult ETV+ oleks palju rohkem arenguruumi. Sellepärast, et arvestades, kui suur raha sinna riigieelarvest eraldataksi, siis ikkagi tehakse väga kvaliteetset televisiooni ning isegi mul endal ning paljudel teistel eestlastel on tegelikult väga huvitav seda kanalit vaadata.

Intervjueeritav: Aga mis te arvate, kuidas saaks paremini jõuda vene inimeste ning noorteni, et nad hakkaksid seda kanalit vaatama? Kas siis keskenduda noorte puhul rohkem teistele platvormidele?

N2.2: Kas või mingite radio reklaamide läbi. Enamustel on auto olemas ja raadiot ikka kuulad ja kui mingi vene noor kuulab mõnda vene raadiot, siis sealt pealt võiks mõni reklaam sisse tulla. Sellepärast, et mingite teiste vene telekanalite kohta tehakse küll sellist reklaami. Ma arvan, et kui ainult Facebookis sellele reklaami teha, siis ei pruugi jõuda niipaljude inimesteni, kui ise otseselt ei otsi seda.

N1.2: Võib-olla ülikool võiks ise samuti näiteks reklaamida seda. Näiteks paneks enda kodulehe vms. See oleks juba suurem võimalus, et vene noored paneksid seda tähele.

M2.2: Ma arvan, et seda tuleks ikkagi rohkem vene keelses meedias reklaamida. Praegu nagu ETV ise räägib sellest kanalist ja suunab seal, aga võiks nagu rohkem vene telekanalite peal seda reklaamida.

Intervjuueritav: Tõsi, sest paljud vene keelsed elanikud ei vaatagi eesti telekanaleid ja kui sa sealt promod seda, siis eesti meelsemad venelased kuulevad sellest, aga need venelased kelleni jõuda oleks vaja ei kuule sellest.

N1.2: Ma arvan, et paljudel venelastel endale ei ole piisavalt huvi, sest vene keelseid telekanaleid on nii palju. Näiteks kasvõi eesti kanaleid on juba nii palju ja siis inimestel väga ei tekigi huvi midagi muud vaadata.

Intervjuueritav: Tõsi, sul on see valikuvõimalus nii suur, et sa ei jõua isegi oma lemmik filme vaadata.

M2.2: Võib-olla peaks rohkem meelelahutusliku poolt telekanalis olema.

Intervjuueritav: Tegelikult nad seda üritavadki. Sellepärast, et nad üritavad läbi meelelahutuse jõuda nende tõsiste teemadeni. Vene telekanalites on ka tegelikult enamus saadetest meelelahutuslikud tooniga, sest vene inimesele meeldib selline meelelahutus.

N1.2: Mhm, vene telekanalites tulevad tõesti peamiselt sellised jutusaated.

M2.2: Võib-olla võiks mingisuguse saate nagu "Puhkus Mehhikos" tuua ETV+.

N2.2: Samas maksumaksja raha eest selliseid saateid näidata pole ka päris kõige õigem.

Intervjueeria: Tõsi, aga kui see aitab noori selle kanali juurde tuua, siis miks mitte. Äkki siis nad hakkavad mõnda teist saadet ka sealt vaatama.

Intervjueerija: Kuid mis on teie üldine arvamus sellest kanalist? Kas sellist kanalit on eesti meediamaastikule tarvis?

M1.2: Venelastel on tegelikult nii palju kanaleid see nii lai spekter. Saateid on multikatest, filmide ja uudisteni.

M2.2: Minu meelest üks asi see STV. Sealt ongi nii, et enamuse kanalid mis sealt tulevad on vene telekanalid ja siis enamuse on lihtsalt venekeelse pealelugemisega.

N1.2: Starmani pakett on tegelikult sul kõik kanalid. Foxlife on vene keeles ja kõik on olemas.

M2.2: Tegelikult Elionis sa saad isegi muuta seda, et mis keeles sulle need subtiitrid tulevad

M1.2: Vene telekanaleid on nii meelest palju, et ETV+ on raske silma paista nende seas. Eestlastel on juba nii palju erinevaid kanaleid, et valikuvariant on nii suureks kasvanud.

Intervjueerija: Aga kui te hakkate mõtlema, siis konkreetselt Eesti venelastele suunatud kanalit ei ole hetkel turul. PBK, NTV Mir ja sellised kanalid on olemas, aga neid kanaleid tehakse ikkagi venemaalt ja kui vene inimene tahab oma emakeeles konkreetseid uudiseid eesti kohta saada, siis tal ei ole kanalit selleks. Lisaks on vene telekanalitelt tulev informatsioon väga propagandamaiguline.

N1.2: Minu jaoks on Eesti telekanalite maine langenud peale Tallinna TV-ga. Minu jaoks assotsieerub see sellega. Mingi uus asi ETV+, aga kunagi vaatasin Tallinn TV-d.

M2.2: Võib-olla see tuligi nii halval ajal. Ühelt poolt tuleb sul ühte moodi uudiseid ja siis nüüd teeme uue kanali, kust hakkab teistmoodi rääkima, siis see tekitab inimestes tegelikult väga palju segadust.

N1.2: Minu jaoks on näiteks see Tallinna TV nii halb, et näiteks kui sa vaatad neid uudiseid, siis mul selle foonil isegi ei teki tahtmist vaadata ETV+. Selle Tallinna asja pärast.

Intervjueerija: Need on muidugi täiesti erinevad kanalid. ETV+ on ikkagi rahvusringhäälingu osa ning allub rahvusringhäälingu seadusele, et nende uudised on ikkagi objektiivsed.

N1.2: Mhm, arusaadav. Aga mul lihtsalt tekkis selline tunne, kuna nad on tekkinud nagu samal ajal.

Intervjueerija: Arusaadav, meedimaastik on tõesti läinud tänapäeval nii kirjuks, et raske on selles orienteeruda.

Intervjueerija: Olgu, selge. Aga nüüd ma liiguksin teemaga natukene edasi. Oleme rääkinud natukene üldisemalt teie meediatarbimisharjumustest ning noorte arvamusel selle kanali osas, kuid järgmise asjana jagaksin teile ETV+ nädala saatekava ja küsiks paar selle teemaga seonduvat küsimust. Võib-olla kiirelt lugede läbi ja siis pärast saame selle kohta edasi rääkida. Vaadake, mis saated teile huvitavad tunduvad ning mida te sealt vaadata tahaksite?

M2.2: Ma vaataksin seda "KOFE+" see tundub huvitav see on vist midagi terevisiooni sarnast.

Intervjueeritav: Nii, mis veel huvitav tundus?

M2.2: See "Sinu õhtu" tundub huvitav. Aga kui ma praegu seda kava vaatan, siis "KOFE+" näitab kolm korda. "Sinu õhtut" näed ka sa kolm korda. Kõigepealt näed sa

eelmise päeva kordust. Siis näed sa selle päeva saadet ning õhtul on võimalik uuesti selle sama päeva kordust vaadata.

Intervjueeritav: Neil on praegu nii vähe neid oma toodetud saateid, et neil on raske kogu eetriaega nendega ära katta.

N1.2: Mhm, hästi palju on samu saateid.

M2.2: Mis see tärn nende saadete juures tähendab?

Intervjueeritav: Tärn tähendabki kordust. Aga nüüd kui te olete seda saatekava vaadanud, siis meile veel huvitab tundub?

M1.2: Tegelikult see "Noateral" tundub huvitav. Vähemalt selle saate lühitutvustus kutsub küll mind seda vaatama. See tundub olevad selline rohkem analüütiline saade, kus arutatakse erinevaid aktuaalseid Eesti ühiskonnas üleval olevaid teemasid.

N2.2: Mulle tundub ka see huvitab.

M2.2: Mhm, see nimi tundub juba huvitav. Ma kohe ei näinudki seda, aga see nimi juba tõmbab tähelepanu.

Intervjueeritav: Aga mis te arvate, kas ETV+ puhul peaks looma uue formaadiga saateid või kasutama ETV poolt juba loodud formaate. Nagu M2 juba ütles, siis see "KOFE+" on tegelikult põhimõtteliselt see sama saade, mis on ETV pealt "Terevisioon", aga see on lihtsalt vene keeles. Sama moodi on "Sinu õhtu"-ga, mis on tegelikult samamoodi sarnase formaadiga nagu "Ringvaade".

N1.2: Mulle tegelikult täiesti meeldib see mõte. Sellepärast, et tegelikult ma vaatan saateid eesti keeles ka ja väga huvitav oleks neid samu saateid vene keeles vaadata. Sellepärast, et "Ringvaates" on tegelikult väga huvitavad teemad ja vene keeles võiks sarnaseid asju kajastada vene inimestele. Ainult külalisteks võiksid olla siis vene inimesed.

Intervjueeritav: Mhm, nõus. Siis tekibki vene inimestel võimalus oma emakeeles neid samu saateid vaadata.

M1.2 Mhm, tegelikult võib-olla üks hea lahendus, kuidas noorteni jõuda olekski kutsuda osadeks külalisteks vene noori. Sellepärast, et tegelikult väga paljud vene inimesed ei teagi, et vene kogukonnas on väga palju erinevaid andekaid inimesi. Sellepärast, eestis on ligikaudu 300000 eesti venelast, kelle seast peaks olema inimesi küll leida. Seega võib-olla peakski tutvustama saadetes erinevaid vene lauljaid, fotograafe ja loomeinimesi, et niimoodi võib-olla suurendada vene keelset auditooriumi.

N1.2: Mu vist üks tuttav vist on isegi kuidagi selle kanaliga seotud. Ta teeb seda TEDx lasnamäe versiooni ja ta on ka selline vene noorte kultuuriasjade propageerija.

Intervjueerija: Kas sa oled Facebooki siis tema mingisuguseid postitusi seoses ETV+-ga näinud?

N1.2: Mhm, minu meelest olen ma ikka paar korda näinud. Aga ühte korda mäletan kohe kindlasti, kus mu pilk jäi tema postitusele Facebookis pidama.

Intervjueerija: Olgu, see on juba väga hea tegelikult. Kui sa juba seda tähele panid ning see püüdis pilku.

N1.2: Mhm, kuidagi jäigi meelde ja mällu mulle see.

Intervjueerija: Ma arvan samuti, et see ongi kõige parem lahendus, et jõuda vene inimesteni läbi selle, et kutsuda nende enda kogukonnas inimesi saadettesse.

M2.2: Aga ma vaatan, et siin on tegelikult väga palju erinevaid Prantsuse ja saksa filmi ja sarjasid siia sisse toodud.

Intervjueerija: Tõsi, sest siin on väga palju samu saateid, mis on teistel rahvusringhäälingu kanalites, aga neile on lihtsalt pandud vene subtiitri alla.

M2.2: Aga võib-olla võiks subtiitrite asemel peale lugemist proovida, sest vene inimestele meeldib, kui on peale dubleeritud.

N1.2: Minu meelest võiks ETV+ võib-olla näidata ka rohkem kvaliteet sarju. Näiteks ETV on ostnud endale Sherlocki sarja, aga seda näitatakse ainult eesti keeles. Minu meelest võiks selle ka vene keelde tõlkida ja seda siis ETV+ näidata. Sellepärast, et tuleb ikkagi arvestada ka venelastega, kes moodustavad peaaegu pooled selle riigi elanikkonnast.

M2.2: Selle Sherlocki sarja võiks tuua küll. Sellepärast, et ETV näitab samal õhtul seda sarja, kui see välja tuleb. Seega selle vastu on väga suur huvi. Seega võiks seda samamoodi ETV+ näidata.

N1.2: Jamh, kui ETV+ on osa eesti rahvusringhäälingust, siis miks mitte tõesti. Saab suurema vaatajaskonna.

M1.2: Aga samas ei tea kas on mõtet ressurse raisata, sest PBK-lt tuleb juba see sama Sherlock vene keeles.

Intervjueerija: Tegelikult väga hea moodus oleks tõesti heade sarjadega enda poole võita.

M2.2: Tegelikult mul on ka see, et osad sõbad väga inglise keelt ei räägi ja siis ongi raske, kui sul ei ole sinu emakeelde erinevaid filme ja sarju tõlgitud. Sellepärast tihti minnaksegi teiste kanalite peale.

N1.2: Mhm, vene noored tihtipeale ei räägi inglise keelt ja siis neil olekski vaja kindlasti vene keelset tõlget alla.

Intervjueerija: Seega saadete puhul te soovitaksite soovitada sarnaseid formaate, mida ETV puhul on juba proovitud? Või peaks venelastele looma eraldi neile mõeldud saated?

M2.2: Nii ja naa. Muidugi sa pead sellega arvestama ning võtma arvesse, et vene inimene on ikkagi natukene teistmoodi.

Intervjueerija: Aga ma küsiks, et kust te eelistaksite pigem neid saateid vaadata?

M1.2: Ma eelistaksin vaadata neid saatid pigem arvutist ja oleks hea kui oleks järele vaatamise võimalus. Samuti ma mainisin, et me oleme ühte saadet Youtube-ist vaadanud seega võiks saated ka sinna üles riputada.

N1.2: Ma arvan sama. Hea oleks, kui oleks võimalus neid iga hetk arvutist järgi vaadata parasjagu siis kui sulle endale ajaliselt sobib.

Intervjueerija: Tegelikult selline võimalus on täiesti olemas nende koduleheküljel. Seega ma soovitaksin nende lehte külastada ja seal on kõik saated kirjas ning järelevaatamise võimalus täiesti olemas.

Intervjueerija: Aga võib-olla nüüd ma võtaksingi viimase teemabloki ette. Kuna me saatekavast oleme ka juba rääkinud, siis liiguks edasi. Kui te peaksite paigutama ETV+ laiemasse konteksti, siis kuidas teie meelest on seotud praegu maailmas toimuvaga?

M1.2: Mina olen koguaeg oma vanevanematele rääkinud, et nad ei vaataks ja ei usuks kõike, mida vene meedias räägitakse. Paljudel sõpradel on samuti sarnane mentaliteet, et kui nad vaatavad neid uudiseid, et siis nad jäävadki uskuma, et nii ongi. See vene propaganda mõju on järjest enam tunda ning see on kõvasti suurenenud ning vägivaldseks muutunud, kuid tihtipeale madala haridustasemega inimesed tihtipeale ei saa aru, kuidas see nende mõttemaailma muudab.

Intervjueerija: Kui palju teie tuttavatest seda siis vaatavad näiteks Rossija Today-id?

M1.2: Mida see Rossija Today üldse kujutab endast?

M2.2: See on põhimõtteliselt vene riiklik telekanal umbes nagu eesti on ETV, aga see on väga propaganda maiguline ning on lihtsalt põhimõtteliselt Kremli hääletoru.

Intervjueerija: Põhimõtteliselt jamh võib öelda, et see on vene propaganda kanal.

M1.2: Ma pigem rääkisin sellest PBK-st

N1.2: NTV Mir on ka samasugune.

M1.2: Põhimõtteliselt kõik samasugused ja nende uudiste kvaliteet jätab ikka väga soovida.

N1.2: Seal räägitakse mingisugustest tulnukatest ja sellistest asjadest. Seega sealt midagi väga tarka küll vaadata ei ole.

M1.2: Väga mingit asjalikku juttu sealt poliitikast ja sellistest asjadest igastahes ei räägita.

N1.2: Seega tegelikult vaadates neid vene telekanaleid, siis on täiesti vajadus olemas uue kanali järgi. Sellepärast, et enamustest vene telekanalitsest näidatakse mingisuguseid filme või väga propaganda maigulist informatsiooni Ukrainast, mis erineb kardinaalselt lääne meedia omast.

M1.2: Põhimõtteliselt igas uudises on mingi teema Putinist.

N2.2: Tegelikult need uudised ongi väga venemaa kesksed. Seal räägitakse ainult nii nagu Moskvast neile käsud tulevad seega inimesed ei pruugi objektiivset informatsiooni üldse saada. Samuti on RT (Rossija Today) olemas täiesti eraldi uudised, mis on ainult Moska jaoks mõeldud.

Intervjuerija: Seega Eesti uudiseid seal põhimõtteliselt ei olegi?

N1.2: Põhimõtteliselt, kui sa Postimees või Delfit ei loegi, siis on ongi raske saada eesti keelset informatsiooni.

M2.2: Tegelikult mis on ka probleem on see, et osasid tegelikult väga ei huvitagi millised need eesti uudised on. Nad ongi venemaa poole häälestusega ning kuulavadki ainult neid uudised ja kui sul tulebki selline kanal, kus on sul on eesti uudised, siis need ei pakugi väga huvi, ainult võib-olla siis need vene keelsed filmid ja saated pakuksid.

Intervjueeritav: Tõsi, kui sul vanemad on venelased, sõbrad on venelased, siis tihtipeale see kokkupuude eestiga jääbki väikeseks, aga tegelikult nende inimesteni olekski kõige rohkem vaja jõuda. M2 rääkis eelnevalt, et võib-olla on ETV+ kanali ajastus vale, kus sul tuleb mitmelt poolt nii palju erinevaid uudiseid korruga. Seega kas venelastele on jäänud mulje, et ETV+ puhul on tegemist vastupropaganda kanaliga teistele vene keelsetele kanalitele?

N2.2: Ma ei usugi, et seda kui propagandakanalit nähakse. Pigem on see hästi eesti keskne ja meelne kanal, kus on ainult eesti uudised ja eesti inimestega mingid jutusaated umbes mingid "Foorumi" taolised saated. Sellepärast võib-olla vene inimesed ei olegi niipalju huvi tundnud selle kanali vastu.

N1.2: Kahjuks ma kardan, et väga paljudele inimestele jääb ikkagi selline mulje, et see on propaganda kanal. Kindlasti saaks ka siia sisse tuua videosid nagu näiteks Postimehes on arvamusrubriigis on intervjuud inimestega täiesti erinevatel teemadel. Palverännakutest kuni poliitikani ja näiteks selliseid asju teha ka vene keeles, sest selliseid asju tegelikult ei ole. Seega kui head meediat teha, siis inimestel ei saagi sellist muljet tekkida.

Intervjueerija: Kas selliseid intervjuusid võiks televisioonis läbi viia või võiks neid jagada ainult internetis inimestele vaatamiseks?

N1.2: Pigem võiks selliste intervjuude puhul keskenduda ainult interneti leheküljele ning sotsiaalmeediale, sest televisioonis lihtsalt üks intervjuu läbi viia oleks natukene kummaline.

Intervjueerija: Mis te arvate, kui palju võib noore inimese arvamust sellest kanalist võib mõjutada selle pere taust?

M1.2: Ma ei usu eriti, et see väga suurt rolli mängib. Tavaliselt vene inimesed väga ei analüüsi, et kas tegemist on propaganda kanaliga või mitte. Ma arvan, et kui sealt tulevad põnevad saated ning kanal on huvitav, siis nad lihtsalt vaatavad seda. Ma

räägin näiteks ühest omast kogemusest. Näiteks mu sõpradele meeldis ühe kanali pealt üks saade ja siis me hakkasime põhimõtteliselt seda kanalit vaatama.

N1.2: Mhm, põhimõtteliselt kui sulle üks saade hakkab meeldima, siis juba tekib suurem huvi selle kanali vastu.

M2.2: Suhteliselt palju on muidugi harjumustest ka kinni, kui sa oled harjunud vaatama ühte kanalit, siis kui tuleb mingi uus kanal, siis sa ei hakka kohe nii lihtsalt seda vaatama. Millega Tallinna TV näiteks võitis endale alguses täiega vaatajaid oli see, et ta hakkas näitama seda Premier Ligat ja inimesed hakkasid vaatama seda.

Intervjueerija: Me põgusalt juba puudutasime seda teemat, aga mis oleks teie poolsed soovitusel, kuidas ETV+ saaks rohkem enda juurde võita noori vaatajaid?

N1.2: Ma arvan, et nad peaksid eelkõige keskenduma kvaliteedile. Nad peaksid tegema hea kvaliteediga saateid ja näitama häid sarju ning filme, mis tõmbaksid noori selle kanali juurde.

N1.2: Siin saatekava vaadates on peamised märksõnad poliitika, vestleme olulistel teemadel, kuulame head muusikat- aga mis see nagu tähendab

M2.2: See kava põhimõttelielt koosnebki ainult poliitikast ja uudistest. Aga võib-olla võiks rohkem näidata erinevaid sarju ja filme, mida noored palju meelsamini vaataksid.

Intervjueerija: Mis te arvate, et kuidas see tasakaal peaks olema selle meelelahutuse ja tõsiste saadete osas? Kas siis keskenduda rohkem meelelahutusele või proovida kuidagi jagada neid võrdselt?

M2.2: Ma arvan, et kui sul juba uudised on juba kolm korda nädalas ära. Siis ülejäänud võiksid olla pigem meelelahutuslikuma sisuga.

N1.2: Tegelikult ülejäänud saated võiksidki olla tegelikult sellised meelelahutuslikud, aga samas harivad. Näiteks nagu ETV on tegelikult väga palju huvitavaid saateid, mida on põnev kuulata ja erinevad dokumentaal filmid seega ei ole mingid suvalised seebikad.

M1.2: Ongi tegelikult võiks nagu sarnaseid asju teha nagu ETV on “Ringvaade” ja “Pealtnägija”, mis on uudised, aga samas on väga huvitavalt lahendatud. Need on hästi elukesksed, meeltlahutavad ja sellised kaasaegsed.

N1.2: Nagu Jüri Muttika teeb erinevaid eksperimente käib sauna seega selliseid huvitavaid asju.

M2.2: Võib-olla kuna “Ringvaate” sarnane saade on olemas ETV+, siis võiks ka vene keelse “Pealtnägija” teha, mis keskendub rohkem vene keelsetele sündmustele. Kui sa eesti keelse saate lihtsalt ümber tõlgid, siis vene inimesed väga ei samastu sellega. Seega ma arvan, et selliseid vene keelseid saateid kindlasti vaadataks.

Intervjueerija: Väga hea, siis on väga palju erinevaid häid mõtteid läbi käinud. Ma arvan ka, et ETV+ peaks jätkama tegelikult sama konseptsiooni, mis nad praegu on eesmärgiks võtnud, et tõsistele teemadele lähenetakse läbi meelelahutuse. Seega räägitakse tõsisistel teemadel, aga neid teemasid võib käsitleda ka läbi huumoriprisma rääkida, et inimesel oleks huvitav kuulata.

Intervjueerija: Aga ma vaatan, et me oleme suutnud kõik teemad väga sujuvalt ära katta ja ma võib-olla tõmbakski otsad kokku. Tahaksin tänada teid kõigepealt, et te aega leidsite ning siia tulla saite. Aitäh teie vastuste eest, mida oli väga huvitav ja põnev kuulata ja nüüd laseksin teid vabaks.

Lisa 5

Bakalaureusetöö fookusgrupi intervjuu transkriptsioon

Fookusgrupp 3

Intervjueerija: Nii, kuna me nüüd oleme kõigiga tutvunud ning ma juba seletasin teile pisut lähemalt intervjuu kulgu, siis nüüd hakkab intervjuu niiöelda ametlik versioon, kus ma panen kaamera käima ning võtan intervjuu linti. Igastahes viimase asjana mainin uuesti üle, et selle selle teema puhul ei ole õigeid ega valesid vastuseid, sest minu jaoks on rohkem olulisemad teie arvamused ja seisukohad. Seega tundke ennast täiesti vabalt.

Intervjueerija: Aga ma arvan, et enne kui me alustaks ETV+ rääkimist tahaksin ma alguses sissejuhatuseks rääkida üleüldisemalt teie meediatarbimisharjumustest. Igastahes vastama ei pea järjekorras, vaid kui tunnete, et teil on midagi lisada, siis võite seda julgelt teha. Seega küsiksingi teilt esimese asjana, et kus te peamiselt enda igapäeva elu tarbeks informatsiooni saate?

M1.3: Informatsiooni nagu uudiseid?

Intervjueerija: Jamh põhimõtteliselt.

M1.3: Ma arvan, et ma loen peamiselt postimees, kus saab kõige kiiremini ning lihtsamini informatsiooni ning vajalikud uudised teada. Aga muidugi on viimasel ajal väga palju hakanud sisse tulema sotsiaalmeediat, kus tegelikult väga paljud erinevad uudised levivad.

M2.3: Ma loen ka ikkagi peamiselt postimees eesti keelsetest väljaannetest, kuna mul kodus käib postimees, siis mul on seal kasutaja tehtud, kus ma saan põhimõtteliselt kõiki neid samu uudiseid lugeda, mis paberandjal lehes on olemas.

Intervjueerija: Olgu, väga hea. Aga kuidas teistega lood on?

M3.3: Mul põhimõtteliselt sama nagu eelnevatel.

Intervjueerija: Seega loete peamiselt Postimees?

M3.3: Jah, tegelikult loen ka erinevaid teisi väljaandeid. Viimasel ajal on maailmas nii palju toimumas, siis on huvitav ka erinevaid inglise keelseid väljaandeid tegelikult lugeda, kus saab täpsemalt maailmas toimuvast teada.

N1.3: Ma loen ka peamiselt erinevaid uudiseid veebist, sest see on kõige lihtsam ning kiirem viis. Samuti jälgin tegelikult Twitteris ja Facebookis erinevaid lehekülgi, kus tuleb väga huvitavat erinevat informatsiooni.

N2.3: Ma loen ka peamiselt arvutis uudiseid niipalju kui aega on.

Intervjueerija: Selge, väga paljud teist mainisid, et loevad Postimees? Kuid Postimehel kui ka Delfil on olemas nii vene kui eesti keelne versioon, kumba neist te eelistate lugeda?

M1.3 Ma pigem loen mõlemat nii eesti kui ka vene keelset meediat. Minu jaoks ei ole väga vahet kummas keeles ma loen, sest tegelikult on uudised nii Postimehes kui ka Delfis mõlemas keeles olemas. Seega loen neid uudiseid kumma peale ma satun. Osad sõbrad jagavad eesti keelseid uudiseid ja siis loen neid ning teised sõbrad soovivad teisi eesti keelseid, siis loen neid.

M2.3: Ma pigem loen ka ikka eesti keeles uudiseid, kuna minu meelest on vene keeles tihtipeale lihtsalt eesti keelest tõlgitud artiklid. Seega mõistlikum on neid juba otse eesti keeles lugeda, kus need on paremini ning pikemalt kirjutatud.

N1.3: Ma ise eelistan pigem vene keelset meediat lugeda. Ma loen päris palju viimasel ajal vene keelset Delfit näiteks.

M3.3: Ma loen umbes niimoodi pooleks. Üritan nii vene kui ka eesti uudistega kursis olla.

Intervjuerija: Selge, väga hea. Mitmed teist mainis eelnevalt, et saavad ka väga palju huvitavat informatsiooni sotsiaalmeediast, siis kui palju üldse tänapäeva noored sotsiaalmeediast erinevaid uudiseid kuulevad.

N1.3: Ma arvan, et sotsiaalmeedia mängib tänapäeval ühe suuremat ja suuremat rolli, kuna inimesed veedavad üha enam aega seal. Kindlasti on osa noori, kes tegelikult otseselt mingit lehte või midagi ei loe, vaid saavadki niipalju informatsiooni kui nende newsfeedis on.

M2.3: Tõesti vaadates näiteks nooremaid, kes on telefonide ja tehnikaga koos üles kasvanud, siis nad muud ei teegi kui arvutis istuvad.

Intervjuerija: Aga kui palju teie enda puhul näiteks on seda, et satute mõne uudiseni läbi sotsiaalmeedia? Sellesmõttes, et keegi on jaganud midagi ja siis vaatate, et päris huvitav ning teete eraldi akna lahti.

M3.3: Ma ei teagi minu puhul on ikka väga palju seda viimasel ajal. Kuna tegelikult facebookis erinevad tuttavad jagavad ning like-vad väga paljusid huvitavaid asju, mis endalegi huvi pakuvad.

Intervjuerija: Aga kui paljud teist üldse televiisori vahendusel enda informatsiooni vajadust täidavad?

M1.3: Ma ei teagi ma viimasel ajal ei vaata üldse televiisorit. Tänapäeval saab kõik asjad tegelikult arvutis kätte seega ma arvan, et televisoori vaatamine on järjest kahanemas tänapäeva noorte hulgas.

N1.3: Ma ei teagi ma ei ole kunagi televiisorit vaadanud selle mõttega, et sealt nüüd informatsiooni saada. Kui ma tahan uudiseid lugeda, siis tavaliselt loen neid ikkagi

arvutist. Telekas on pigem selline meelelahtuse koht, kus tahad lihtsalt midagi kergemat vaadata.

N2.3: Ma ikka tegelikult vahest õhtuti vaatan “Aktuaalset Kaamerat”, kui on ikka mingi põnevam aeg ning tahad mingi asjaga kursis olla siis sealt saab ikka kõige paremat informatsiooni.

Intervjueerija: Olgu, aga kumba “Aktuaalset Kaamerat” te eelistate vaadata? Kas eesti või vene keelset?

N2.3: Ma ei teagi. Vanasti vaatasin ikka vene keelset “Aktuaalset Kaamerat”, aga viimasel ajal kuidagi ei satu üldse selle peale enam.

Intervjueerija: Kuid olete tähelepannud, et ETV pealt ei tule enam vene keelset aktuaalset kaamerat ning see tuleb nüüd ETV+ pealt.

N2.3: Ei ole, võib-olla sellepärast ei olegi enam üldse selle peale sattunud.

Intervjueerija: Ilmselt küll. Seega pead ETV+ pealt vaatama nüüd seda hakkama.

N2.3: Tundub nii.

Intervjueerija: Aga kuidas teistel teleka vaatamisega seisu on?

M2.3: Pigem väga ei vaata enam telekat. Ma arvan, et see on pigem kasvav trend tänapäeva noorte hulgas.

M3.3: Ma Tartus küll väga ei vaata, aga kui kodus olen siis ikka vahest vaatan koos vanematega.

Intervjueerija: Seega te olete hakkanud teleka vaatamise asemel rohkem arvutis aega veetma.

M1.3: Võib küll nii öelda, sest tegelikult tänapäeval on sul kõik arvutis olemas. Põhimõtteliselt saad neid kõiki samu asju mis telekast tulevad samamoodi arvutist kätte.

N1.3: Jah, sest näiteks tänapäeval on kanalitel tehtud tegelikult samamoodi koduleheküljed internetti, kus kõik saated on järelvaadatavad. Samuti saab näiteks arvutist otse ETV saateid vaadata ilma, et peaks teleka ees istuma.

M3.3: Lisaks on mul näiteks see Elioni TV, kus on võimalik kõiki saateid mitu päeva hiljem järgi vaatata, siis kui sulle endale mugavam on.

Intervjueerija: Aga kui nüüd televisioonist hakkasime rääkima, siis võib-olla liiguks siit edasi mu järgmise teemabloki juurde. Esimese asjana võib-olla küsiksingi teilt, et kui paljud teist on üldse kuulnud sellisest kanlist nagu ETV+?

Läbisegi: Midagi on kuulnud küll.

Intervjueerija: Olgu, seda on juba hea kuulda, kui see on juba teile kuskilt kõrvu jäänud. Aga kui paljud on teist ise vaadanud seda kanalit televiisori vahendusel?

M1.3: Ma ei ole küll ei ole otseselt seda kanalit televiisori vahendusel vaadanud, aga kuulnud olen küll

Intervjueerija: Aga teised?

M3.3: Nagu ma eelnevalt ütlesin, kuna mul Tartus ei ole televiisorit siis ma siin ei vaata. Aga kuna mul kodus vanemad on vaadanud seda kanalit, siis olen isegi juhtunud seda kanalit vaatama. Näiteks üks hea saade mis seal on näiteks see "Sinu õhtu", mis tegelikult väga palju sarnaneb ETV-lt jooksvale "Ringvaatele".

N1.3: Sügisel kui see kanal välja tuli ja sellest välja palju räägiti siis ma paar korda ikka vaatasin seda kanalit. Aga viimasel ajal küll ei ole enam väga vaadanud.

N2.3: Ma pean tunnistama, et ma olen midagi kuulnud küll sellest kanalist, kuid vaadanud ei ole.

M2.3: Ma ei ole ka otseselt seda vaadanud. Kuid olen tegelikult väga palju erinevaid selle kanaliga seotud postitusi näinud enda Facebooki newsfeedis näinud.

Intervjuerija: Kas su keegi tuttav on siis jaganud või like-nud midagi selle kanaliga seoses?

M2.3: Mhm, minu meeles mu osad tuttavad on seal kanalis isegi midagi kommenteerimas või rääkimas käinud seega on nad on hiljem midagi jaganud vms. Seega sellepärast võib-olla olengi kuskilt kuulnud sellest kanalist.

Intervjuerija: Kuid kui sa oled neid postitusi näinud, kas sa oled ise ka neid lugenud?

M2.3: Jah, tavaliselt ikka. Aga ma otseselt ei mäletagi, mis teemadega need täpselt seotud on olnud. Seal on ikka igasuguseid asju olnud.

Intervjuerija: Aga kus te sellest kanalist kuulsite, kui see välja tuli?

N1.3: Ma ei teagi igalpool räägiti sellest. Minu meelest isegi osades vene kanalites reklaamiti seda kanalit. Samuti oli Postimehes mitu erinevat artiklit selle kohta.

N2.3: Kuna ma elan Tallinnas Lasnamäel, siis nägin mitmeid välireklaame, kus oli ETV+ suurelt kirjjas ning reklaamis seda.

M2.3: Mina kuulsin sellest näiteks oma vanematelt, kuna keegi ema sõbranna vist oli, kes hakkas seal tõlgina tööle.

Intervjuerija: Olgu, see on hea kui see juba hea, et sa oled neid postitusi sotsiaalmeedias kohanud. Kui paljud teist veel on ETV+ seonduvaid postitusi erinevates sotsiaalmeedia kanalites kohanud?

M1.3: Ma olen ka ikka mitu korda erinevaid postitusi näinud. Ma tean, et neil on isegi oma kodulehekülge Facebookis, kus nad jagavad erinevaid saadete linke ning uudiseid.

Intervjuerija: Kas sa siis jälgid nende kodulehte facebookis?

M1.3: Ei jälgi, aga ma ükskord käisin seal nende koduleheküljel ja natukene sirvisin seda.

Intervjuerija: Aga kas te olete ka ETV+ veel kuskil teistel platvormidel kohanud?

N1.3: Ma tean, et neil on Youtube-i konto, kus saab vanu saateid järgi vaadata. Kuna mu üks sõbranna saatis mulle ükskord ühe lingi, kus sai ühte saadet vaadata, mida ta soovitas vaadata. 8

M3.3: Ma ei teagi ma vist ei ole näinud. Asi on sellest, et Facebookis ja igalpool mujal on see uudiste ja sissevool nii suureks läinud, et raske on kõigel silma peal hoida ning kõigega kursis olla. Väga palju jagatakse ka igasugust jama ning raske on eristada normaalseid tekste.

Intervjuerija: Tõsi, tegelikult ongi Facebook loonud niiõelda uue platvormi, kus inimene võib ise mingi uudise luua ja kui ta saab selle niiõelda jagajaskonna taha, siis osad inimesed ei oskagi ära eristada, et kas see on tõsi või mitte.

M3.3: Jah, täpselt. Facebookis on minu meelest kõik nii segamini. Kord on mingid pildid, siis videod, natukene paljaks läheb minu meelest. Raske on mingeid uudiseid sealt vahelt välja leida.

Intervjuerija: Tegelikult ongi ETV+ üheks eesmärgiks on jõuda inimesteni läbi erinevate platvormide. Seega ongi ETV+ võtnud oma tegevuse eesmärgiks niiõelda ristmeedia, mis on kõik erinevad informatsiooni edastamise viisid. Seega ongi nad üritanud teha nii, et ETV+ saaks vaadata nii telekraanilt, aruvtist ning samuti on olemas eraldi internetiportaali ning sotsiaalmeedia leheküljed. Nad ongi öelnud, et ETV+ kujul peaks tegemist olema terve suure meedia süsteemiga,

mis pakub inimestele võimalikult palju erinevaid lahendusi informatsiooni saamiseks.

Intervjuerija: Mis te arvate, kas ETV+ puhul on võimalik tarbida informatsiooni kõikidest erinevatest vahenditest erinevatel viisidel?

N2.3: Ma ei teagi. Ma arvan, et ma tean liiga vähe sellest kanalist. Aga nagu te enne ise rääkisite, et ETV+ on võtnud oma eesmärgiks kõik erinevad edastamise viisid ning ma arvan, et kuna neil on olemas enda Facebooki lehekülg ja keegi mainis midagi Youtube-ist siis on tegelikult juba päris hea isegi.

N1.3: Ma arvan samuti, et tegelikult see, et neil päris hästi hetkel isegi välja tulnud. Sellepärast, et tegelikult kõik saated mis seal kanalil on olnud neid on võimalik hiljem YouTube-ist järgi vaadata.

M1.3: Ma arvan samuti, et kuna neil on olemas kõikisugused erinevad sotsiaalmeedia leheküljed jne, siis nad on päris hästi toime tulnud isegi. Sellepärast, et kuna tänapäeva noored tõesti ei vaata tänapäeva üldse telekat, siis on vaja kasutada teistsuguseid lähenemisviise.

Intervjuerija: Kas te eelistaksite saateid pigem Youtube-ist vaadata või telekast?

M1.3: Ma ei teagi. Täiesti oleneb, kui ma satud õige aeg teleka ette ja sealt tuleb midagi head siis ma võin vaadata. Aga päris mugav on tegeleikult neid saateid kunagi hiljem järgi vaadata täpselt siis, kui mulle endale sobib.

Intervjuerija: Tegelikult on ETV+ olemas täiesti omaette kodulehekülg, kus on olemas saatekava kõik saated ning ka erinevad uudised. Seega kui kunagi aega on, siis võite sealt järgi vaadata. Sellepärast, et see on tegelikult päris mugav.

M1.3: Olgu, see on tõesti päris hea. Sellepärast, et tegelikult TV3 on samuti olemas see enda järelevaatamise võimalus mis on tegelikult väga mugav. Ma arvan, et see on ilmselt üsna loomulik areng, et rohkem asju kolib arvutisse üle.

Intervjueerija: Aga mis te arvate, millest see võib olla tingitud, et noored tänapäeval enam üldse telekat ei vaata?

M1.3: Ma arvangi, et see võib olla sellepärast, et kõik on tänapäeval arvutisse üle kolinud. Põhimõtteliselt sul on võimalik arvutis kõik asjad ära teha.

N1.3: Kindlasti on sellele kaasa aitanud tänapäevane tehnika areng, sest inimestel on niipalju tänapäeval erinevaid elektroonilisi vahendeid, et raske on kõiki kasutada. Näiteks mul on tihtipeale kodus niimoodi, et ma olen kolmes seadmes korraga. Telekas mängib samal ajal on arvuti lahti ning vahest vaatan ka telefonist mingeid asju.

M3.3: Ma arvan, et telekas ongi pigem selline asi, mida noored hakkavad järjest enam vaatama. Põhimõtteliselt on tänapäeva noorel võimalik minna Youtube-i, kus on miljoneid erinevaid saateid ja videosid ning ma arvan, et tal on seal palju lõbusam kui mingit saadet kuskilt telekast vaadata

Intervjueerija: Väga huvitav. Tegelikult olen enda puhul täpselt samu asju märganud. Tihtipeale vaatan telekat ja olen arvutis samaaegselt.

Intervjueerija: Aga mis te arvate, kuidas saaks ETV+ kanal enda juurde rohkem noori võita? Kas nad peaksidki noorte puhul rohkem keskenduma nii-öelda uutele platvormidele?

M2.3: Ma arvan, et noorte puhul peaks tõesti keskenduma uutele erinevatele lahendustele. Sellepärast kui sa hakkad mõtlema, siis vaadates tänapäeva veel nooremaid, kes on nende nutitelefonide ja asjadega üles kasvanud, siis neil polegi rohkem vaja kui iphone ja ipad.

N2.3: Ma arvan, et nad saaksidki enda poole rohkem noori võita, kui nad teevad ennast nähtavaks kõikides uutes erinevates portaalides nagu Facebook, Twitter jne.

Intervjueerija: Aga mis te arvate, et kuidas ETV+ kui telekanal saaks enda juurde rohkem vaatajaid juurde võita?

M1.3: Ma arvan, et see ei ole üldse enam ETV viga, et noored ei vaata seda kanalit. See on suhteliselt tavaline nähtus, et noored ei vaata enam isegi tegelikult teisi erinevaid kanaleid.

N1.3: Ma arvan, et kõige parem lahendus olekski toota erinevaid ägedaid saateid, millest noored ise omavahel räägiksid. Nagu minagi kuulsin sellest kanalist läbi oma sõbranna, kes saatis mulle Youtube-i lingi ühest saates. Seega võib-olla kõige parem lahendus olekski toota põnevaid saateid, mida inimestel oleks huvitav vaadata.

Intervjueerija: Tõsi, ma olen täiesti nõus sinuga. Tegema peaks kvaliteetset televisiooni. Tegelikult ETV+ on ise ka rõhutanud, et nad üritavad kanalis käsitleda tõsiseid teemasid, aga seda läbi nii-öelda huumori võtme. Sellepärast, et kui vaadata näiteks kasvõi teisi venemaa telekanaleid, siis need on suhteliselt meelelahutuslikud.

M1.3: Tõsi venelastele meeldib selline meelelahutuslik pool

N1.3: Jah, näiteks kõik teised vene telekanalid on erinevaid jutu ja naljasaateid täis, mis on venemaal tegelikult väga populaarsed.

Intervjueerija: Aga mis vene telekanalitest sa täpsemalt räägid? Kas sa ise ka vaatad neid?

N1.3: Vahest ikka vaatan. Peamiselt PBK, NTV Mir ja sellised kanalid, mida mu vanemad ka päris tihti tegelikult vaatavad.

Intervjueerija: Aga mis te arvate, kas sellist vene keelset kanalit on üldse eesti meediamaastikule tarvis?

M1.3: Ma ei teagi tegelikult minu meelest praegu tuleb neid vene telekanaleid koguaeg aina juurde ja juurde. Seega ma ei teagi kas oleks ühte vene keelset telekanalit veel juurde tarvis olnud.

Intervjueerija: Kuid kas teile tundub, et need vene keelsed telekanalid rahuldavad eestis elavate vene keelsete inimeste informatsiooni vajaduse?

M1.3: Minu meelest saab küll kõik vajaliku informatsiooni täiesti kätte.

Intervjueerija: Kas teised vene telekanalid ei ole mitte rohkem orienteeritud venemaale ning tegelikult eesti toimuvaid uudiseid ei kajastata?

M1.3: Seal on tegelikult kõike. Seal on eesti, vene ja ka välismaa uudiseid.

Intervjueerija: Olgu, siis on hea. Lihtsalt ETV+ on üritanud luua uue väljundi eestis elavatele vene keelsetele inimestele, kus nad saaksid peale uudiste ka enda arvamust ning erinevaid seisukohti välja öelda. Näiteks on ETV+ peal saade “Sinu õhtu”, kus saatesse kutsutakse erinevad vene keelt kõnelevad inimesed, kes saavad sõna ning enda arvamust avaldada.

M1.3: Olgu, seda võib-olla tõesti vene keelsed telekanalid paku.

Intervjueerija: Jamh, sellepärast olekski see kanal vajalik. Sellisel juhul saaksid vene inimesed rohkem eesti ühiskonna elu ning probleemidega kursis olla.

M1.3: Tõsi, sest tegelikult vene inimesed tihtipeale ei tea tegelikult mis eesti täpselt toimub, sest nad on vene meedia mõjuväljas, kus väga palju räägitakse igasugust jama.

Intervjuerija: Mis jama seal siis räägitakse?

M1.3: Ma ei teagi need on uudised on ikka tihtipeale väga kahlase väärtusega?

Intervjuerija: Mis sa mõtled kahtlase väärtuse all?

M1.3: Mulle tundub, et seal räägitakse tihtipeale seda, mida kõik teised venemaa telekanalid räägivad. Ehk kiidetakse alati Putini tegevust ning räägitakse, et kõik on õige ning niipeabki olema.

Intervjuerija: Selge, tegelikult see tuli ka mu eelmises intervjuus välja. Kus osad inimesed ütlesid sama asja, et vene telekanalid edastavad tihtipeale mitte kõige objektiivsemat informatsiooni ning tihtipeale kiidetakse Putinit ning venemaa tegutsemisviisi.

M1.3: Eks Putinil ole nii suur võim, et ta suudab seda meediat kontrollida.

Intervjuerija: Jamh, tegelikult see oli üks põhjusteks, miks rahvusringhääling nägi vajadust uue vene keelse telekanali järele, sest venemaa suunalt tulev informatsioon oli tihti väga propaganda maiguline üritades inimeste mõttelaadi muuta.

Intervjuerija: Kuid mis te arvate, kui paljud vene inimesed ei ole üldse sellisest kanalist nagu ETV+ üldse kuulnud isegi.

M2.3: Ma arvan, et võib-olla isegi enamus ei ole sellest kanalist kuulnud. Kuna tegelikult sellest väga ei räägita üldse. Muidugi alguses täiega reklaamiti, kuid pärast seda on minu meelest täielik vaikus olnud.

N2.3: Mina näiteks ei olnud enne selle intervjuu toimumist midagi sellest kanalist kuulnud. Kui sa kutsusid mind sellele fookusgrupi intervjuule osalema, siis ma pisut uurisin selle kanali kohta.

M3.3: Ma arvan samuti, et tegelikult väga palju vene inimesed tegelikult isegi kuulnud sellest kanalist. Neil on omad kanalid, mida nad on harjunud vaatama ja nad vaatavad neid.

Intervjueerija: Olgu, selge. Aga ma liiguksin nüüd teemaga pisut edasi. Eelnevalt rääkisime natukene üldisemalt teie meediatarbimisharjumustest ning noorte arvamusel selle kanali osas, kuid järgmise asjana jagaksin teile ETV+ nädala saatekava ja küsiks paar selle teemaga seonduvat küsimust. Lugege need rahulikult läbi ma annan teile niipalju aega, kui teil selleks tarvis on. Kui te olete need läbi vaadanud, siis andke märku.

M3.3: Mulle hakkab kohe silma see “Sinu õhtu”, kas see on midagi sarnast ringvaatele. Sest nad on täpselt ühel ajal ja see saate tutvustub tundub täiega sarnane.

Intervjueerija: See saade “Sinu õhtu” on tõesti väga sarnane “Ringvaatele”. Aga mis teile veel huvitav tundus?

M1.3: Mulle tundus samuti see “Sinu õhtu” päris huvitav.

Intervjueerija: Nii mis veel?

N1.3: Mulle tundus tegelikult see “Noateral” päris huvitav. Kas see on mingisuguse jutusaade, aga kus arutakse erinevaid poliitika ning ühiskonna asju?

Intervjueerija: Põhimõtteliselt jamh selline natukene tõsisem jutusaade.

N2.3: Tegelikult mulle jääb silma, et siin on väga palju erinevate saadete kordusi. Samuti mulle tundub, et näiteks “KOFE+” on täpselt sama saade nagu ETV-s hommikuti tuleb terevisioon.

Intervjueerija: Tõsi, kuna hommikuti ja lõunati inimesed tavaliselt televiisorit ei vaata, siis on sinna pandud lihtsalt erinevate saadete kordused.

N2.3: Jamh

Intervjueerija: Osad teist mainisid ennem, et nad on ETV+ kanalit ennem näinud. Mis saateid te olete sealt vaadanud ning mis tulid teile tuttavad ette?

M3.3: Mu vanemad on paar korda seda "Sinu õhtut" vaadanud seega ma olen ka seda vaatama jäänud.

Interjueerija: Aga teised?

N1.3: Ma olen ka paar korda seda "Sinu õhtut" vaadanud. Samuti saatis mulle sõbranna ühe selle saate, kus see fotograaf sõitis mööda Eestit ringi ning tutvustas erinevaid kohti. Selle saate nimi oli vist "Reisile Maria Vijega".

Intervjueerija: Kuid mis te arvate, kas ETV+ peaks kasutama sarnaseid formaate nagu on kasutatud ETV tavalise kanali puhul?

M1.3: Mismõttes sarnaseid formaate?

Intervjueerija: Sellesuhtes, et kas ta peaks nagu sarnaseid saateid tegema nagu ETV. Näiteks nagu te ka ise eelnevalt mainisite, siis "KOFE+" sarnane nagu terevisioon ning "Sinu õhtu" on väga sarnane "Ringvaatele".

M1.3: Ma arvan, et see on tegelikult päris hea mõte isegi. Kuna miks mitte pakkuda vene inimesele samasuguseid saateid, mis etv puhul on töötanud ainult, et nüüd on tal võimalus neid vaadata enda emakeeles ning saated on vene inimesed.

Intervjueerija: Aga kui te hakkaksite mõtlema, siis milliseid saateid te neist eelistaksite vaadata otse televiisorist ning milliseid järelvaatamisest järgi?

M3.3: Ma ei teagi ma arvan, et me eelistaksin pigem kõiki saateid vaadata järelvaatamisest. See annaks mulle võimaluse seda saadet ükskõik mis aeg mulle sobib see järgi vaadata. Sellisel juhul ma ei peaks mingi konkreetne aeg teleka taha maha istuma.

N1.3: Ma pigem eelistaks ka neid saateid järelvaatamisest järgi vaadata. Nagu ma eelnevalt rääkisin, siis tegelikult on neil väga hea Youtube portaal, kus on võimalik kõiki saateid järgi vaadata. Aga võib-olla tegelikult seda “Sinu õhtut” vaataks ikka samal päeval, sest mitu päeva hiljem vaadates on juba seal räägitud juba vana informatsioon.

Intervjueerija: Seega ETV+ võimaldab saateid erinevatest vahenditest ning kanalitest järgi vaadata?

N1.3: Mina omast kogemusest ütleksin, et võimaldab küll. Samuti rääkisite te ennem, et tegelikult neil on olemas oma kodulehekülge, kus on võimalik samuti kõiki neid saateid järgi vaadata.

Intervjueerija: Aga mis teised arvavad?

M3.3: Ma arvan, et võimaldab küll

N2.3: Ma ei teagi, kuna ma ei ole ennem vaadanud seda kanalit siis ei oskagi kaasa rääkida.

Intervjueerija: Aga ma vaatan, et me oleme põhimõtteliselt enamus selle teemaploki küsimustest ka läbi rääkinud ja võib-olla nüüd liiguksime edasi viimase teema juurde.

Intervjueerija: Kuidas on ETV+ loomine seotud praegu maailmas ja meedias toimuvaga? Sellepärast, et pärast Ukraina konflikti on venemaa propaganda järjest suurenenud ning järjest enam proovitakse mõjutada ka teistes riikides elavaid vene keelt kõnelevaid inimesi.

M1.3: Ma ei teagi tegelikult ma olen koguaeg aru saanud, et see mis sealt vene telekanalilt tuleb on ikka korralik jama. Aga mis on tegelikult kõige kurvem see, et paljud venelased vaatavad seda kanalit ja mõtlevad, et nii ongi. Eriti need inimesed kellel pole väga eesti sõpru ning eesti keelt üldse ei räägi.

Intervjueerija: Aga kui palju teie tuttavates näiteks vaatavad üldse neid vene telekanaleid nagu PBK, NTV Mir jne?

M1.3: Ma ei teagi päris palju ma arvan. Eriti veel vanemate inimeste hulgas.

N1.3: Ma arvan ka, et päris paljud vene inimesed ikka vaatavad neid kanaleid.

Intervjueerija: Seega ETV+ turule tuleku ajastus on praegu õige?

M3.3: Arvestades seda, et põhimõtteliselt igas vene uudises on viimasel ajal sees Putin, siis ma ütleksin et on küll. Kuna tõesti sealt ei tule enam väga midagi mõistlikku.

M1.3: Samas võib-olla võib see ajastus natukene liiga hiljapeale juba jäänud olla. Ma ütleks, et sellist kanalit oleks juba paar aastat tagasi tarvis olnud.

Intervjueerija: Kas vene inimestele võib jääda mulje, et ETV+ puhul on tegemist nii-öelda vastu propaganda kanaliga?

M1.3: Kindlasti võib osadele venelastele jääda selline mulje, kuna see tuli täpselt sellisel ajal välja. Võib-olla oleks pidanud nad pisut varem selle kanaliga alustama.

N1.3: Ma arvan, et üldine arvamused võib tõesti olla venelaste seas, et see on mingi eestlaste vastuloodud propaganda kanal vms.

Intervjueerija: Kuid kuidas tõsta inimeste teadlikkust ETV+ kanali osas, et need inimesed kes peavad seda kanalit popaganda kanalit ka vaataksid seda kanalit.

M2.3: Kõige parem mõte oleks ilmselt kutsuda erinevaid vene inimesi sinna saatesse esinema. Sellepärast, et kui inimesed näevad, et nende enda tuttavad esinevad saates, siis suure tõenäolsusega nad hakkavad ka vaatama seda saadet.

N1.3: See oleks tõesti päris hea mõte läheneda läbi vene inimeste. Sellepärast, et tegelikult on eestis nii palju erinevaid andekaid vene inimesi, kellest võiks rääkida .

Intervjueerija: Ma olen teiega täiesti nõus, sest tegelikult minu eelmisest fookusgrupi intervjuust tuli täpselt sama asi välja, et tegelikult väga hea viis vene inimesti jõudmiseks oleks kutsuda nende enda tutvusringkonnast saatesse esinema inimesi.

Intervjueerija: Aga mis te arvate, kas ETV+ puhul võib rolli mängida perekonna taust? See tähendab, et kui sul on vene keelt kõnelevad vanemad ning kogu tutvusringkond on venelased, kes on venemeelsed ning eesti suhtes mitte kõige paremini häälestatud, siis see võib ka last mõjutada.

M1.3: Kindlasti võib see mingil määral mõjutada, sest kui sul kodus ikka vanemad ei luba seda kanalit vaadata, siis sa ei saa ka seda kanalit vaadata.

N1.3: Oleneb kindlasti kui vana see laps on. Sellepärast, et kui laps on ikka täiskasvanud ning käib ülikoolis ja tal on tekkinud eesti sõbrad, siis ma arvan, et siis see nii väga suurt rolli enam ei mängi.

Intervjueeritav: Aga ma vaatan, et me oleme suutnud kõik teemad väga sujuvalt ära katta ja ma võib-olla tõmbakski otsad kokku. Kas on kellegil veel midagi lisada, mis jäi ütlemata või mul küsimata.

Läbisegi: Ei ole

Intervjueerija: Kui ei ole, siis tahaksin tänada teid kõigepealt, et te aega leidsite ning siia tulla saite. Aitäh teie vastuste eest, mida oli väga huvitav ja põnev kuulata ja nüüd laseksin teid vabaks.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina : Karl-Villiam Vaserik

(autori nimi)

(sünnikuupäev: 29.11.1993

---

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

---

Vene keelt emakeelena kõnelevate noorte arvamus kanalist ETV+

(lõputöö pealkiri)

Mille juhendaja on: Pille Pruulmann-Vengerfeldt

(juhendaja nimi)

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus/Tallinnas/Narvas/Pärnus/Viljandis, __Tallinnas_04.05.2016_____

(kuupäev)